

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

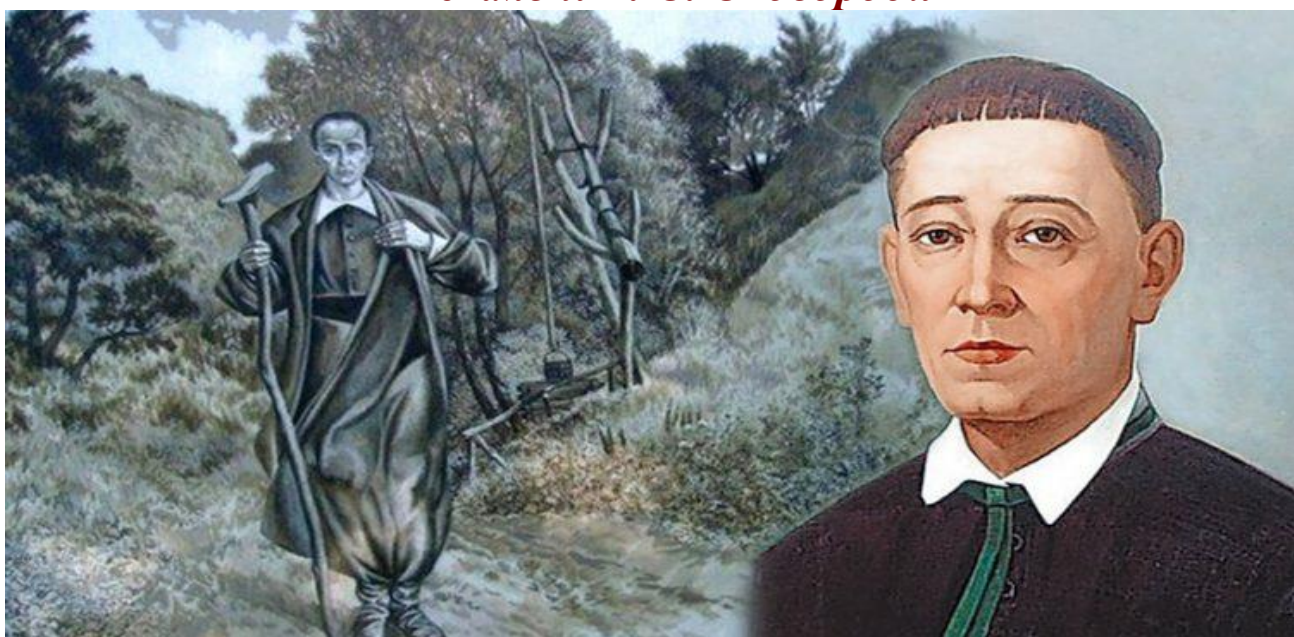
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ

*ТРИТОРІЙ СКОВОРОДА:
ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ І
ПІВОРЧОСТІ
«УКРАЇНСЬКОГО СОКРАТА»*

*НАУКОВО-ДОПОМІЖНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК*

*До 215-ї річниці від дня заснування
ХНПУ імені Г. С. Сковороди*

ХАРКІВ

2019

**УДК 016:101(09)(477)
С42**

Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа» : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наук. б-ка ; уклад. Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. – Харків : ХНПУ, 2019. – 128 с.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик створено до 215 - річниці з дня заснування Харківського національного педагогічного університету, який носить ім'я видатного українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета, педагога, музиканта Григорія Сковороди з метою популяризації його філософської, етико-естетичної, педагогічної й літературної спадщини.

Укладач: Неудачина Тетяна Іванівна - завідувач довідково-бібліографічного відділу наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Науковий редактор: Коробкіна Олена Геннадіївна – директор наукової бібліотеки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

ВНИТЕЛЕ ИСТИННЫМ ДУХОВНЫМ БОГОУЧЕЦ. ИСКЛОЧАЮ ИУМОМЪ И ЖИЗНІМЪ МУДРЕЦЪ,
 БИТЕЛЕ ПРОСТОТЫ И ОТЪ СУЕТА СВОБОДЫ, БЕЗМЕРИ ДРУГЪ ПРАВОМЪ ДОКОЛЮМЪ ВСѢМЪ ВСЕГДА
 ОСТАЮТЪ НАВЕРХЪ НАУКЪ, ПЕЗНАВШИ ДУХЪ ПРИРОДЪ ДОСТОЙНЫМЪ ДЛА СЕРДЕЦЪ ПРИМѢРОМЪ СКОВОРОДА.
 Портретъ составленъ съ иконографическою бездѣлностью. Снятъ на портретъ въ 1785 году и въ 1786 году.

Григорій Сковорода.
 Портрет роботи невідомого художника.

З М І С Т

<i>1. ПЕРЕДМОВА.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Короткий літопис життя і творчості Г. С. Сковороди.....</i>	<i>8</i>
<i>3. Твори Г. С. Сковороди.....</i>	<i>9</i>
<i>4. Афоризми з творів Григорія Сковороди.....</i>	<i>13</i>
<i>5. Григорій Сковорода як символ мудрості української землі.....</i>	<i>17</i>
<i>6. Г. Сковорода і Слобожанщина.....</i>	<i>31</i>
<i>7. Григорій Сковорода: філософія свободи.....</i>	<i>37</i>
<i>8. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди: їх значення та вплив на подальший розвиток освіти і виховання</i>	<i>66</i>
<i>9. Муза його як натхнення, слово його — заповіт : місце творчої Сковородіани у системі інтеркультурної комунікації.....</i>	<i>85</i>
<i>10. Сучасний розвиток бібліографічної Сковородіани..</i>	<i>107</i>
<i>11. Іменний покажчик.....</i>	<i>109</i>

ПЕРЕДМОВА

«ВЕЛИКИЙ НАШ ФІЛОСОФ ЩЕДРУ ЗАЛИШИВ НАМ СПАДЩИНУ ПО СОБІ: ОБСЯГОМ ШИРОКУ, ЗМІСТОВНІСТЮ ГЛИБОКУ І ЩОДО СВІТОГЛЯДУ СВОГО – ЧИСТУ ТА МОРАЛЬНУ... ВЕЛИКИЙ НАШ ФІЛОСОФ, ЯКИЙ БУВ У КОНФЛІКТІ З ЦАРЯМИ, ЦАРЕДВОРЦЯМИ Й ПАНАМИ, БАГАТО ВІД ЦИХ ОСТАННІХ У ЖИТТІ ЗАЗНАВ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ, ЗАБОРОН І ОБМЕЖЕНЬ... АЛЕ Ж ПОТОКИ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СКОВОРОДИ ТАКІ БУЛИ ПОТУЖНІ, ЩО ВОНИ СПАДАЮЧИ ІЗ ВЕРХОВИН У ДОЛИНУ, ЛАМАЛИ НА СВОЇЙ ПУТІ УСІ КОЛЮЧКИ І БУР'ЯН, ПЕРСТРИБУЮЧИ ЧЕРЕЗ КАМІННЯ ГОСТРЕ, І РОЗЛИВАЛИСЯ ШИРОКО ПО ВСІМ РОЗДОЛЛІ».

(Павло Тичина)

Є постаті, чие життя вдячно і різнопланово надається до великої кількості літературних інтерпретацій, їхні багаті, неоднозначні і неординарні натури під різними кутами зору щоразу виграють несподіваними гранями, вписаними в захоплюючі контексти. Одне з чільних місць у цьому пантеоні посідає Григорій Сковорода – найяскравіша постать в українській культурі XVIII ст., філософ, поет і романтик епохи пізнього бароко, світоч української духовної історії, чия оригінальна гуманістична творчість «була ґрунтом для розвитку української філософії і літератури» (П. Тичина).

Постать Григорія Сковороди — постать без перебільшення легендарна, він став таким ще за свого життя. З дитинства спраглий до знань, він навчався спочатку в дяка, який і помітив таланти дитини. Потім справдилася мрія юнака — навчатися в Києво-Могилянській академії. Сковорода з дитинства виявляв безліч талантів: він мав прекрасний голос, грав на кількох музичних інструментах, був уважний, спраглий до знань, мав неабиякий хист до мов та наук. Упродовж свого життя Г. Сковорода невпинно вчився. Вчився в уже згаданій Києво-Могилянці, багато займався самоосвітою, навчався у природи та людей, навіть у своїх власних учнів... Можливо, саме ця здатність, спрага до засвоєння нового, невгамовний пошук істини, праця над самим собою і привели Сковороду до того рівня духовного та розумового розвитку, якого він досяг.

Григорій Сковорода став першим українським філософом. За життя йому пропонували багато різних посад, але мандрівний філософ понад усе цінував свою волю, право самому визначати своє життя, жити так, як йому до вподоби, спілкуватися з людьми різного віку та професій — це Григорій Сковорода вважав найбільшим щастям для себе. Філософія Сковороди охоплює усі сфери людського життя. Він багато говорить про щастя, розуміння щастя і шляхи досягнення внутрішньої гармонії. Григорій Сковорода пропонує людям почати шлях до щастя з пізнання себе і невпинного внутрішнього духовного самовдосконалення. Багато уваги Сковорода приділив і проблемам виховання, розробивши прекрасну, струнку і просту, проте дійсно геніальну систему виховання.

Перший український філософ не видав за життя жодної книги своїх творів, але його ідеї, байки, поезії з неймовірною швидкістю поширювались світом, люди переповідали їх один одному, велику їх частину знали на пам'ять. На щастя, твори Сковороди збереглися в своїй більшості. Хоча хіба вони могли не зберегтися, коли час не владний над творчістю такого рівня? Григорій Сковорода залишив нам різноманітну творчу спадщину. Це і ліричні вірші, частина з яких стали народними піснями, і гострі викривальні вірші, у яких ми бачимо засудження вад тогочасного суспільства, і глибокі притчі, і повчальні байки.

Жодна сфера життя людини не лишилася поза увагою мандрівного філософа Григорія Сковороди. Його творчість цікава нам і досі, а уважний читач знайде у філософських ідеях Сковороди відповіді й на свої власні питання...

Філософи, літературознавці, публіцисти, педагоги постійно досліджували і продовжують досліджувати й оцінювати творчість українського мислителя. Дослідження спадщини видатного українського педагога, філософа, освітянина Г. Сковороди було і залишається сьогодні актуальною проблемою. Невипадково за відомим ученим міцно закріпилося визначення «перший розум наш...» та визнання вітчизняною і світовою громадкістю феномену неординарності мислителя, творчість якого є предметом постійних наукових пошуків як на Батьківщині, так і далеко за її межами.

Цей науково-допоміжний бібліографічний покажчик створено до 215 - річниці з дня заснування Харківського національного педагогічного університету, який носить ім'я видатного українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета, педагога, музиканта Григорія Сковороди з метою популяризації його філософської, етико-естетичної, педагогічної й літературної спадщини.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик є спробою зібрати відомості про опубліковані твори Григорія Сковороди та наукові праці, історичні та літературознавчі розвідки, художні твори, присвячені видатному мислителю, які зберігаються у фондах наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Бібліографічний опис здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання».

Допоміжний апарат бібліографічного покажчика містить:

- зміст (схема групування матеріалу);
- передмову (від укладача);
- іменний покажчик, у якому наведено прізвища авторів, співавторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах.

Електронна версія покажчика розміщена на веб-сторінці наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody> та електронному архіві ХНПУ: <http://dspace.hnpu.edu.ua/>

Бібліографічне видання адресовано науковцям, викладачам навчальних закладів, аспірантам, студентам, працівникам бібліотек, а також усім, хто цікавиться творчістю Григорія Сковороди.

Пропонована робота не претендує на вичерпність. Після смерті Г. С. Сковороди його тексти друковано у багатьох джерелах. Існує величезна кількість праць, присвячених багатогранній діяльності Григорія Савича Сковороди, і врахувати все неможливо.

*«Ревнильник істини й духовного буття,
Він мудрий словом, розумом, життям,
Прихильник простоти й найвищої свободи,
Він щирий друг, йому убогість не біда.
Досяг верхів наук, пізнавши дух свободи.
Достойний приклад всім серцям -
Скворода».*

(М. Ковалинський)

Короткий літопис життя та творчості Г. С. Сковороди

3 грудня 1722 р. народився Григорій Савич Сковорода в селі Чорнухи на Полтавщині в сім'ї малоземельного козака.

Кінець **1720-х** – початок **1730-х** рр. здобув початкову освіту в рідному селі.

1734 р. – вступ до Києво-Могилянської академії.

У **1741 р.** перервав навчання у зв'язку з від'їздом до Петербурга (прийнятий до придворної хорової капели цариці Єлизавети).

Серпень **1744 р.** – навчання у Києво-Могилянській академії у класі філософії.

У серпні **1745 р.** вирушив у Західну Європу у складі російської місії як півчий православної церкви. Відвідав Угорщину, Словаччину, Польщу, Австрію.

1750 р. – повернення в Україну. Г. Сковорода почав викладати поетику в Переяславському колегіумі.

У **1751 р.** Григорій Сковорода був звільнений з роботи за застосування нових педагогічних ідей.

У **1751-1753 рр.** продовжує навчання в Києво-Могилянській академії.

У січні **1754 р.** став домашнім учителем сина поміщика Степана Томари в селі Коврай на Переяславщині.

У **1759-1764 рр.** Г. Сковороду запрошено до Харківського колегіуму на посаду викладача поетики, синтаксису і грецької мови.

У **1764 р.** Григорій Сковорода залишив Харківський колегіум через доноси, жив у Києві, а потім у Харкові.

У **1768 р.** повернувся до викладацької роботи в Харківському колегіумі і з цією метою склав підручник етики.

У **1769 р.** Г. Сковорода остаточно залишив Харківський колегіум через несумісність у поглядах на мораль з білгородським єпископом Самуїлом Миславським; розпочав мандрівне життя. За 25 років мандрів по Лівобережній Україні, Воронезькій, Курській, Орловській губерніях зажив слави народного просвітителя, мудреця і вчителя.

Влітку **1794 р.** Григорій Сковорода відвідав свого друга і учня М. Ковалинського на Орловщині.

Восени **1794 р.** повернувся в Україну, відвідав свого друга А. І. Ковалівського в селі Пан-Іванівка на Харківщині.

9 листопада 1794 р. Григорій Савич Сковорода помер в селі Пан-Іванівка (нині Сковородинівка).

* * *

1. Україна. Верховна Рада. Скликання, 6-те. Про відзначення 290-річчя з дня народження Григорія Сковороди : постанова Верховної Ради України від 8 лют. 2012 р. № 4358-VI // Голос України. – 2012. – 18 лют. (№ 32). – С. 14.

Твори Г. С. Сковороди

2. Сковорода, Г. С. Байки / Г. С. Сковорода // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : Знання, 2005. – С. 126–128.

3. Сковорода, Г. С. Байки Харківські. Афоризми / Г. С. Сковорода ; за ред. акад. АПН СРСР О. Р. Мазуркевича ; упор. і авт. передм. Н. О. Батюк. – Харків : Прапор, 1972. – 131 с. : іл.

4. Сковорода Г. С. Байки Харківські / Г. С. Сковорода. – Львів : Свічадо, 2009. – 72 с.

5. Сковорода, Г. С. Буквар миру : кн. для сімейного читання / Г. С. Сковорода ; [упоряд., пер. та прим. Л. Ушкалова]. – Харків : Клуб Сімейного Досуга, 2015. – 318 с. : іл.

6. Сковорода, Г. С. Вбогий жайворонок / Г. С. Сковорода // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : Знання, 2005. – С. 122–126.

7. Сковорода, Г. С. Вдячний еродій / Г. С. Сковорода // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : Знання, 2005. – С. 115–121.

8. Сковорода, Г. С. Вибране / Г. С. Сковорода. – 3-тє вид. – Харків : Прапор, 1990. – 299 с. – (Шкільна бібліотека).

9. Сковорода, Г. С. Вибрані твори / Г. С. Сковорода ; упорядкув., підгот. текстів, вступ. ст. та прим. Б. А. Деркача. – Київ : Дніпро, 1971. – 135 с. : портр. – (Шкільна бібліотека).

10. Сковорода, Г. С. Вибрані твори в українських перекладах / Г. С. Сковорода ; [упоряд. текстів, передм. та прим. Л. В. Ушкалова]. – Харків : Ранок, 2009. – 239 с. – (Українська муза ; т. 1).

11. Сковорода, Г. С. Вибрані твори в українських перекладах / Г. С. Сковорода ; [упоряд. текстів, передм. та прим. Л. В. Ушкалова]. – Харків : Веста : Ранок, 2003. – 141 с. – (Програма з літератури).

12. Сковорода, Г. С. Вибрані твори : у 2 т. Т. 1 : Сад божественных пѣсней, прозябшій из зерн священного писання. Басні Харьковскія. Інші твори / Г. С. Сковорода ; упорядкув., підгот. текстів та прим. Б.А. Деркача. – Київ : Дніпро, 1972. – 271 с. : іл.

13. Сковорода, Г. С. Вибрані твори : у 2 т. Т. 2 : Из философских творѣв / Г. С. Сковорода ; упорядкув., підгот. текстів та прим. Б. А. Деркача. – Київ : Дніпро, 1972. – 278 с. : іл.

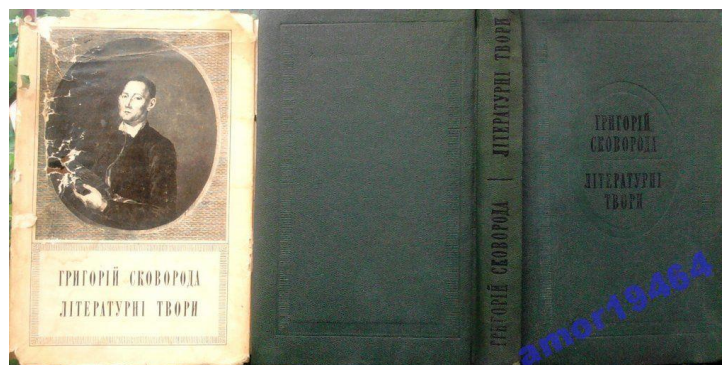

14. Сковорода, Г. С. Вірші. Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи / Г. С. Сковорода ; АН УРСР ; [редкол.: І. О. Дзеверін (голова) та ін. ; упоряд. та прим. І. В. Іваньо ; вступ. ст. І. В. Іваньо ; ред. В. І. Шинкарук]. – Київ : Наук. думка, 1983. – 542 с. : портр. – (Бібліотека української літератури. Дожовтнева українська література).

15. Сковорода, Г. Вхідні двері до християнської доброчесності / Г. Сковорода // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 7–18.

16. Сковорода, Г. С. Листи до Михайла Ковалинського / Г. С. Сковорода ; Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди ; [упоряд., передм., прим. й комент. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2012. – 182 с. : портр.

17. Сковорода, Г. С. Лист до Михайла Ковалинського / Г. С. Сковорода // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / [уклад. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя]. – Київ : Знання, 2005. – С. 128.

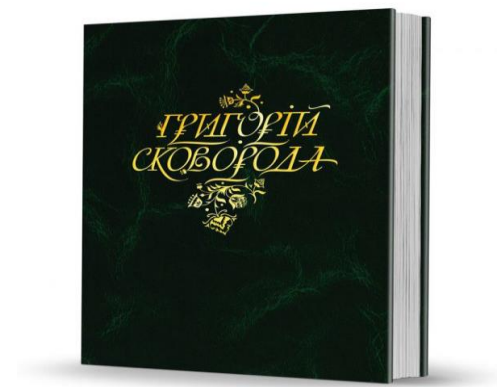

18. Сковорода, Г. С. Літературні твори / Г. С. Сковорода ; вступ. ст., упорядкув. текстів та прим. Б. А. Деркача ; АН УРСР. – Київ : Наук. думка, 1972. – 436 с. : іл.

19. Сковорода, Г. С. Ой ти пташко жолтобока / Г. С. Сковорода ; [слова Г. С. Сковороди] // Хрестоматія 230 кращих українських пісень вокально-педагогічного репертуару : для студ.-магістр. вищ. пед. мистец. навч. закл. освіти / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [уклад. Л. П. Голубничий]. – Харків : [Мітра], 2016. – Ч. 7. – С. 214–215.

20. Сковорода, Г. С. Ой ти, пташко жолтобока / Г. С. Сковорода ; [слова Г. Сковороди] // Хрестоматія вокально-педагогічного репертуару : для студ. та викл. пед. навч. закл. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [уклад.: Л. П. Голубничий, Т. П. Танько]. – Харків : ХНПУ, 2012. – Ч. 1. – С. 38–39.

21. Сковорода, Г. С. Пізнай в собі людину [Електронний ресурс] : твори / Г. С. Сковорода ; читає С. Максимчук. – [Україна] : [б. в.], [20-?]. – 1 CD. : портр. – (Українська класика від С. Максимчука).

22. Сковорода, Г. С. Повна академічна збірка творів / Г. С. Сковорода ; НАН України [та ін.] ; за ред. Л. Ушкалова. – Харків : Майдан, 2010. – 1398 с. : портр.

23. Сковорода Г. С. Повна академічна збірка творів / за ред. Л. Ушкалова. – Харків–Едмонтон–Торонто : Майдан; Вид-во Канад. Ін-ту Українських Студій, 2011. – 1400 с.

24. Сковорода, Г. С. Повне зібрання творів : у 2 т. Т. 2 : Трактати. Діалоги. Притчі. Переклади. Листи. Різне / Г. С. Сковорода ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; АН УРСР, Ін-т філософії. – Київ : Наукова думка, 1973. – 574 с. : іл., портр.

25. Сковорода, Г. С. Повне зібрання творів : у 2 т. Т. 1 : Пісні. Вірші. Байки. Трактати. Діалоги / Г. С. Сковорода ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; АН УРСР, Ін-т філософії. – Київ : Наукова думка, 1973. – 531 с. : іл., портр.

26. Сковорода, Г. С. Поезії / Г. С. Сковорода ; упорядкув. текстів та прим. В. В. Яременка, вступ. ст. І. І. Пільгук ; [редкол.: М. П. Бажан (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Рад. письм., 1971. – 239 с. : портр. – (Бібліотека поета).

27. Сковорода, Г. С. Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу; Вдячний Еродій (Уривок) / Г. Сковорода // Хрестоматія з літератури рідного краю / упоряд.: Т. В. Баратова, М. К. Возіянов, Н. Д. Залімска. – Харків : Східно-регіон. центр гуманіт.-освіт. ініціатив, 2001. – С. 15–16.

28. Сковорода, Г. С. Розмова про істинне щастя / Г. С. Сковорода ; прим. В. О. Шевчука. – Харків : Прапор, 2002. – 271 с.
29. Сковорода, Г. С. Сад божественних пісень / Г. С. Сковорода ; передм. та комент. Л. Ушкалова. – Харків : Майдан, 2011. – 127 с. : іл. – (Бібліотека слобідської класики).
30. Сковорода, Г. С. Сад божественних пісень / Г. С. Сковорода ; передм. та комент. Л. Ушкалова / Г. С. Сковорода. – Харків : Майдан, 2002. – 127 с. – (Бібліотека слобідської класики).
31. Сковорода, Г. С. Сад пісень : вибр. твори : для серед. шк. в. / Г. С. Сковорода ; вступ. ст., упорядкув. та прим. В. В. Яременка; [редкол.: Андрущенко В. Я. (голов. ред.) та ін.]. – Київ : Веселка, 1972. – 203 с. : іл. – (Шкільна бібліотека).
32. Сковорода Г. С. Сад божественных песней. Вірші, байки, діалоги, притчі / Г. С. Сковорода / упоряд., передм. Б. А. Деркач. – Київ : Дніпро, 1988. – 319 с.

33. Сковорода, Г. С. Сочинения / Г. С. Сковорода. – Минск : Современный литератор, 1999. – 704 с.
34. Сковорода Г. С. Сочинения: в 2 т. Т. 2 : Трактаты. Диалоги. Притчи / Г. С. Сковорода ; пер. с укр. ; сост. и обраб. И. В. Иваньо, М. В. Кашубы ; под. ред. В. И. Шинкарука. – Москва : Мысль, 1973. – 486 с.
35. Сковорода, Г. С. Сочинения : юбил. изд. : (1794—1894) / Г. С. Сковорода ; собр. и ред. Д. И. Багалием. – Харьков : [Тип. губерн. правления], 1894. – 352 с.
36. Сковорода, Г. С. Твори : у 2 т. Т. 1 : Поезії. Байки. Трактати. Діалоги / Г. С. Сковорода ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; [редкол.: М. Жулинський (голова) та ін. ; передм. О. Мишанича ; відп. ред. М. Сулима]. – Київ : Обереги, 2005. – 527 с. – (Київська бібліотека давнього українського письменства ; т. 5. Студії).

37. Сковорода, Г. С. Твори : у 2 т. Т. 2 : Трактати. Діалоги. Притчі. Переклади. Листи / Г. С. Сковорода ; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; редкол.: М. Жулинський (голова) [та ін.] ; [відп. ред. М. Сулима]. – Київ : Обереги, 2005. – 479 с. – (Київська бібліотека давнього українського письменства ; т. 6. Студії).

38. Сковорода, Г. С. Явор / Г. С. Сковорода // Хрестоматія 230 кращих українських пісень вокально-педагогічного репертуару : для студ.-магістр. вищ. пед. мистец. навч. закл. освіти / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [уклад. Л. П. Голубничий]. – Харків : [Мітра], 2016. – Ч. 7. – С. 356–357.

39. Сковорода, Г. С. Явор / Г. С. Сковорода // Хрестоматія вокально-педагогічного репертуару : для студ. та викл. пед. навч. закл. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [уклад.: Л. П. Голубничий, Т. П. Танько]. – Харків : ХНПУ, 2012. – Ч. 1. – С. 66—67.

Афоризми з творів Григорія Сковороди

- ❖ Без бажання все важке, навіть найлегше.
- ❖ Без ядра горіх ніщо, так само як і людина без серця.
- ❖ Безумцеві властиво жалкувати за втраченим і не радіти з того, що лишилось.
- ❖ Бери вершину і матимеш середину.
- ❖ Більше думай і тоді вирішуй.
- ❖ Будь вовк кухарем, ведмідь м'ясником, а лошак під верхівцем. Це справа чесна. Коли ж вовк грає на сопілці, ведмідь танцює, а лошак носить поноску, не можна не сміятись. Всяка нешкідлива непристойність смішить. А коли вже став вовк пастухом, ведмідь ченцем, а лошак радником, це вже не жарт, а біда.
- ❖ Бути щасливим – це значить пізнати, знайти самого себе.
- ❖ В усіх науках і мистецтвах плодом є вірна практика.
- ❖ Визначай смак не по шкаралупі, а по ядру.
- ❖ Вірю, що більше елею має в своїх гладеньких словах улесник, аніж батько, коли карає, і що фальшива позолота блищить краще від самого золота... Але згадай приказку: "Вихвалявся гриб гарною шапкою, та що з того, коли під нею голови нема".
- ❖ Вода без риби, повітря без пташок, час без людей бути не можуть.
- ❖ Все минає, але любов після всього зостається.
- ❖ Всяка їжа і пиття смачні й корисні, але треба знати час, місце, міру й особу.
- ❖ Глупість тисячі нерозумних живописців не може примусити нас зневажати живописне мистецтво, а научас, що ця наука многотрудна, і тільки дехто з величезної кількості любителів її осягає.
- ❖ Годі побудувати словом, коли те саме руйнувати ділом.
- ❖ Де серце повне вагань, там огида і нудьга.
- ❖ Демон проти демона не свідчить, вовк вовчого м'яса не їсть.
- ❖ Для шляхетної людини ніщо не є таким важким, як пишний бенкет, особливо коли перші місця на ньому займають пустомудрі.
- ❖ До яких пороків призводять здоров'я з багатством? Цілі республіки через те пропали. Чому ж ти багатства бажаєш як щастя? Щастя нещасливим не робить. Чи не бачиш і тепер, скільки багатство, як навіть світового потоку, пожерло, а душі їхні від надмірних затій, як млинове каміння, самі себе з'їдаючи, без зерна крутяться.
- ❖ Добрий розум робить легким будь-який спосіб життя.
- ❖ Духовна зброя дужча за тілесну.
- ❖ Живуть на землі й ті, хто ні про що не думає, як лиш розбагатіти, нажертися, напиться, нарядитися. Тікайте від розмов з цими пожадливими до наживи. В серці їх погане сім'я виплоджує жовч і зміїну отруту, що вбиває душу.

- ❖ З видимого пізнавай невидиме.
- ❖ З плодів та і того, який кінець, суди всяку справу.
- ❖ З усіх втрат втрата часу найтяжча.
- ❖ Збери всередині себе свої думки і в собі самому шукай справжніх благ. Копай всередині себе криницю для тої води, яка зросить і твою оселю, і сусідську.
- ❖ Звірившись на море, ти пересташ належати сам собі.
- ❖ Землеробство вдсятеро ліпше всіх кручених наук, тому що воно для всіх найпотрібніше.
- ❖ Зовсім мертва людська душа, позбавлена природної своєї справи, подібна до каламутної і смердючої води, що замкнена в темряві.
- ❖ Істина є безначальна.
- ❖ Істина спалює і нищить усі стихії, показуючи, що вони лише тінь її.
- ❖ Кожен є той, чие серце в нім: вовче серце – справдешній вовк, хоч обличчя людське; серце боброве – бобр, хоча вигляд вовчий; серце вепрове – вепр, хоч подоба бобра.
- ❖ Коли велика справа – панувати над тілами, то ще більша – керувати душами.
- ❖ Коли відняти від людини споріднене діяння, тоді їй – смертельна мука. Сумує й непокоїться, мов бджола, замкнена в світлиці, коли сонячний промінь, який пронизує вікна, кличе її на медоносні луки. Ця мука позбавляє людину здоров'я, тобто злагоди, забирає бадьорість і розслаблює. Тоді людина усім невдоволена, гидує і становищем своїм, і місцем прожиття...
- ❖ Коли є червінець, навіщо бажати, щоб і гаманець був золотий.
- ❖ Коли не зможу нічим любій вітчизні прислужитись, в усякому разі з усієї сили намагатимуся ніколи ні в чому не шкодити.
- ❖ Коли повз тебе проходить п'яний, ти так думай: Бог дав тобі видовище, щоб ти на чужому прикладі усвідомив, яке велике зло пияцтво – біжи від нього!
- ❖ Коли риба спіймана, вона вже не потребує принади.
- ❖ Коли твердо йдеш шляхом, яким почав іти, то, на мою думку, ти щасливий.
- ❖ Коли ти не озброїшся проти нудьги, то стережись, аби ця тварюка не спихнула тебе не з мосту, як то кажуть, а з чесноти в моральне зло.
- ❖ Кому душа болить, тому весь світ плаче.
- ❖ Краще голий та правдивий, ніж багатий та беззаконний.
- ❖ Лід на те й родиться, аби танути.
- ❖ Любов виникає з любові; коли хочу, щоб мене любили, я сам перший люблю.
- ❖ Любов ніяким чином не може бути вічною і міцною, якщо породжується тлінними речами, тобто багатством...
- ❖ Майбутнім ми маримо, а сучасним гордуємо: ми прагнемо до того, чого немає, і нехтуємо тим, що є, так ніби минуле зможе вернутись назад, або напевно мусить здійснитись сподіване.
- ❖ Математика, медицина, фізика, механіка, музика зі своїми сестрами – чим глибше їх пізнаємо, тим сильніше палять серце наше голод і спрага.
- ❖ Мудрець мусить і з гною вибирати золото.
- ❖ На новий путівець шукай нові ноги.
- ❖ Надмірність породжує пересиченість, пересиченість – нудьгу, нудьга ж – душевний смуток, а хто хворіє на це, того не можна назвати здоровим.
- ❖ Найбільша справа, коли вона без природженості робиться, втрачає свою честь і вартість.
- ❖ Найгірша хвороба – хворіти духом.
- ❖ Найкраща помилка та, якої допускаються у навчанні.
- ❖ Наскільки трудне все те, що непотрібне і дурне! Наскільки легке і солодке все, що істинне і потрібне.
- ❖ Наступний, весело освітлений день – плід учорашнього, так само як добра старість – нагорода гарної юності.

- ❖ Не все те недійсне, що недосяжне дитячому розумові.
- ❖ Не все те неправильне, що тобі незрозуміле.
- ❖ Не все те отрута, що неприємне на смак.
- ❖ Не дивина дорогу віднайти, але ніхто не хоче шукати, кожен своїм шляхом бреде та іншого веде – в цьому і важкість.
- ❖ Не досить, щоб сяяло світло денного сонця, коли світло голови твоєї затьмарене.
- ❖ Не за обличчя судить, а за серце.
- ❖ Не любить серце, не бачачи краси.
- ❖ Не може не блудити нога твоя, коли блудить серце.
- ❖ Не можна збудувати словом, коли те ж саме руйнувати ділом.
- ❖ Не називай солодким те, що породжує гіркоту.
- ❖ Не розум від книг, а книги від розуму створились.
- ❖ Не суди лиця, суди слово.
- ❖ Не той дурний, хто не знає (ще такий, котрий усе знає, не народився), але той, хто знати не хоче.
- ❖ Не хапайся за хвіст, поминувши голову.
- ❖ Невже ти не чув, що сини віку мудріші від синів дня?
- ❖ Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга.
- ❖ Немає смертельнішої для суспільства виразки, як марновірство – сховок лицемірам, прикриття шахраям, затінок дармоїдам, стрекало і піджога недоумкуватим.
- ❖ Неправда гнобить і протидіє, але тим дужче бажання боротися з нею.
- ❖ Ні про що не турбуватись, ні за чим не турбуватись – значить, не жити, а бути мертвим, адже турбота – рух душі, а життя – се рух.
- ❖ Ніхто не може вбити в собі зло, коли не втямить спершу, що таке те зло, а що добро. А не визнавши сього у себе, як можна взнати і вигнати його в інших.
- ❖ О, коли б змога писати так само багато, як і мислити!
- ❖ О, коли б ми в ганебних справах були такі ж соромливі і боязкі, як це часто ми буваємо боязкі і хибно соромливі у порядних вчинках!
- ❖ Облиш забобони, обмий совість, а потім одягу, залиш усі свої хиби і підіймайся!
- ❖ Одне мені тільки близьке, вигукну я: о школо, о книги!
- ❖ Пізнаєш істину – ввійде тоді у кров твою сонце.
- ❖ Похибки друзів ми повинні вміти виправляти або зносити, коли вони несерйозні.
- ❖ Природа прекрасного така, що чим більше на шляху до нього трапляється перешкод, тим більше воно вабить, на зразок того найшляхетнішого і найтвердішого металу, який чим більше треться, тим прекрасніше виблискує.
- ❖ Розум завжди любить до чогось братися, і коли він не матиме доброго, тоді звертатиметься до поганого.
- ❖ Світло відкриває нам те, про що ми у темряві лише здогадувалися.
- ❖ Скільки зла таїться всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві.
- ❖ Сліпі очі, коли затулені зіниці.
- ❖ Солодке пізнає пізніше той, хто може проковтнути неприємне.
- ❖ Так само як боязкі люди, захворівши під час плавання на морську хворобу, гадають, що вони почуватимуть себе краще, коли з великого судна пересядуть до невеличкого човна, а звідти знову переберуться у тривесельник, але нічого сим не досягають, бо разом з собою переносять жовч і страх, – так і життєві зміни не усувають з душі того, що завдає прикrostі і непокоїть.
- ❖ Ти не можеш віднайти жодного друга, не нашукавши разом з ним і двох-трох ворогів.
- ❖ Ти робиш найкращу і для тебе рятівну справу, коли твердо ступаєш по шляху доброго глузду.
- ❖ Тінь яблуні не заважає.

- ❖ То навіть добре, що Діоген був приречений на заслання: там він узявся до філософії.
- ❖ Тоді лише пізнається цінність часу, коли він втрачений.
- ❖ У тих, хто душею низький, найкраще з написаного і сказаного стає найгіршим.
- ❖ Уподібнюйся пальмі: чим міцніше її стискає скеля, тим швидше і прекрасніше здійснюється вона догори.
- ❖ Хворий смак твій – тим поганий і суд твій.
- ❖ Хіба може говорити про біле той, котрому невідоме, що таке чорне?
- ❖ Хіба не любов усе єднає, будує, творить, подібно до того, як ворожість руйнує?
- ❖ Хіба розумно чинить той, хто, починаючи довгий шлях, в ході не дотримує міри?
- ❖ Хто добре запалився, той добре почав, а добре почати – це наполовину завершити.
- ❖ Хто дочекається кінця у вічноплинному джерелі?
- ❖ Хто думає про науку, той любить її, а хто її любить, той ніколи не перестане вчитися, хоча б зовні він і здавався бездіяльним.
- ❖ Хто сліпий, тому скрізь ніч. Якщо ти темрява – скрізь для тебе пекло.
- ❖ Чи знаєш ти, яких ліків вживають ужалені скорпіоном? Тим же скорпіоном натирають рану.
- ❖ Чи може людина, сліпа у себе вдома, стати зрячою на базарі?
- ❖ Чи не дивина, що один у багатстві бідний, а інший у бідності багатий?
- ❖ Шукаємо щастя по країнах, століттях, а воно скрізь і завжди з нами; як риба в воді, так і ми в ньому, і воно біля нас шукає нас самих. Нема його ніде від того, що воно скрізь. Воно схоже до сонячного саява – відхили лише вхід у душу свою.
- ❖ Щасливий, хто мав змогу знайти щасливе життя. Але щасливіший той, хто вмів ним користуватись.
- ❖ Що вподобав, на те й перетворився.
- ❖ Що дає основу? – Любов. Що творить? – Любов. Що зберігає? – Любов, любов. Що дає насолоду? – Любов, любов, початок, середина і кінець, альфа і омега.
- ❖ Що з того, коли листок зовні зелений, та корінь позбавлений життєвого соку?
- ❖ Що може бути солодше за те, коли любить і прагне до тебе добра душа?
- ❖ Я... дуже задоволений тим, що не подобаюсь... мерзотникам. Похвально не подобатись поганим.
- ❖ Як купці вживають застережних заходів, аби у вигляді добрих товарів не придбати поганих і зіпсутих, так і нам слід якнайретельніше пильнувати, щоб, обираючи друзів, цю найліпшу окрасу життя, більше того – неоціненний скарб, через недбальство не натрапити на щось підроблене.
- ❖ Як ліки не завжди приємні, так і істина буває сувора.
- ❖ Як нерозумно випрошувати те, чого можеш сам досягти!
- ❖ Як хто посіє в юності, так пожне в старості.

Григорій Сковорода як символ мудрості української землі

*«Найцікавіша постать історії українського духу»
(Д. Чижевський)*

40. Альчук М. П. Григорій Сковорода і сучасність / М. П. Альчук // Філософська і політична думка в Україні : традиції та перспективи розвитку. – Львів, 1996. – Вип. 34. – С. 39–42.

41. Арестова, Т. Дослідження Сковороди в Українській діаспорі / Т. Арестова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листопада 2007 року / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 13–14.

42. Балабуха, К. Х. DUBIA Сковороди? (до постановки питання) / К. Х. Балабуха // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 11–17.

43. Барабаш, Ю. Я. "Знаю человека...". Григорий Сковорода : поэзия, философия, жизнь / Ю. Я. Барабаш. – Москва : Худож. лит., 1989. – 335 с.

44. Барабаш, Ю. Я. Жестокий век. Григорий Сковорода: восемь строк в контексте истории / Ю. Я. Барабаш // Литературное обозрение. – 1989. – № 10. – С. 68–74.

45. Барабаш, Ю. Я. «... Сии ... разнородные о нем суждения» (Григорий Сковорода в оценках и спорах) / Ю. Я. Барабаш // Вопросы литературы. – 1985. – № 3. – С. 97–118.

46. Береговий, М. Н. Коло ідейного спілкування Г. С. Сковороди в 40—50-х роках XVIII ст. / М. Н. Береговий // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 203–206.

47. Блохин, Д. Дослідження спадщини Г. Сковороди українськими діаспорними вченими. Архівні матеріали / Д. Блохин // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородиознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 160–167.

48. Бойко, Ю. Г. Сковорода у світлі української історії / Ю. Бойко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 284–293.

49. Бондар, С. В. Щирість — чільний принцип життя і філософії Г. С. Сковороди / С. В. Бондар // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 33–43.

50. Бондарчук, Л. Григорій Сковорода як символ мудрості української землі / Л. Бондарчук // Українська література в загальноосвітній школі. – 2004. – № 10. – С. 7–9.

51. Боровський, В. Сковорода є власністю українського народу, християнського світу і людства. – URL: <http://www.hroniky.com/articles/view/261-skovoroda-ie-vlasnistiu-ukrainskoho-narodu-khrystyanskoho-svitu-i-liudstva>

52. Бородій, М. «Білі плями» біографії Г. Сковороди: з новознайдених архівних документів / М. Бородій // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 530–553.

53. Вакуленко, С. В. Александру Хашдеу та його розвідки про Григорія Сковороду / С. В. Вакуленко, Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Харків. іст.-філол. т-во ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : [б. в.], 2002. – Т. 9. – С. 255–260. – (Нова серія)

54. Вінтер, Е. Мудрий козак. Григорій Сковорода (1771—1794) / Е. Вінтер // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 282–287.

55. Вітер, Р. Коли б Сковорода жив сьогодні, то він був би правдоподібно...публіцистом" / Р. Вітер, А. Павленко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 120–122.

56. Вовк, Л. П. Г. С. Сковорода — особистість, інтегруюча просвітницькі ренесанси епох і регіонів України / Л. П. Вовк // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 12–14.

57. Генік-Березовська, З. Григорій Сковорода: образ художній і справжній / З. Генік-Березовська // Слово і час. – 1995. – № 3. – С. 61–68.

58. Грабовський, В. Володар духовних скарбів: [про Г. С. Сковороду] / В. Грабовський // Літературна Україна. – 2007. – 19 квіт. (№ 15). – С. 7.

59. Грабовський, В. Садівник із майбутнього: Григорію Сковороді — 285 / В. Грабовський // Літературна Україна. – 2007. – 29 лист. (№ 46). – С. 1, 4.

60. Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – 128 с.

61. Григорій Савич Сковорода // Історія філософії України : хрестоматія : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / упоряд.: М. Ф. Тарасенко [та ін.]. – Київ : Либідь, 1993. – С. 238–282.

62. Григорій Сковорода // Дивослово. – 2004. – № 6. – С. 29–32.

63. Григорій Сковорода в спогадах сучасників і народних легендах. – Харків : Оригінал, 2002. – 96 с.

64. Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – 255 с. : іл.

65. Григорій Сковорода — джерело духовної величі і сучасність : [матеріали Переяслав-Хмельницьких 10-11-12-х Сковородинівських читань] / упоряд.: С. М. Рик, Л. М. Козубенко ; відп. ред. М. П. Корпанюк ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. Центр Сковородинознавства, Нац. асоціація українознавців, Всеукраїн. т-во "Просвіта" ім. Т. Шевченка, Нац. історико-етнограф. заповідник "Переяслав". — Тернопіль : Астон, 2007. — 447 с. : іл.

66. Григорій Сковорода — джерело духовної величі та сучасність : зб. наук. пр. — Київ : Просвіта, [2007]. — Вип. 2 : Матеріали Переяслав-Хмельницьких XIV Сковородинівських читань / [відп. ред. М. П. Корпанюк ; упоряд.: О. М. Свириденко, М. М. Малинка]. — Тернопіль, 2009. — 264 с.

67. Григорій Сковорода і проблеми соціального буття : матеріали VI Всеукр. наук. конф., 21 трав. 2011 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін. [та ін.] ; [редкол.: Н. І. Мицай та ін.]. — Сковородинівка : [б. в.], 2011. — 138 с.

68. Григорій Сковорода: "і словом, й розумом, і життям мудрець" : зб. матеріалів III студ. Сковородинівських читань 7 листоп. 2008 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін., Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. — Сковородинівка : [б. в.], 2008. — 116 с. : портр.

69. Григорій Сковорода: симфонія творчості. Григорій Сковорода — духовний ідеал сучасності : 7 листоп. 2009 р. та 9 листоп. 2010 р. : зб. матеріалів IV та V студ. Сковородинівських читань / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін., Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди. — Сковородинівка : [б. в.], 2010. — 191 с.

70. Григорій Сковорода. Тарас Шевченко. Іван Франко. Леся Українка / уклад.: Л. В. Ушкалов, Т. М. Панасенко. — Харків : Фоліо, 2012. — 472 с. : портр. — (Знамениті українці).

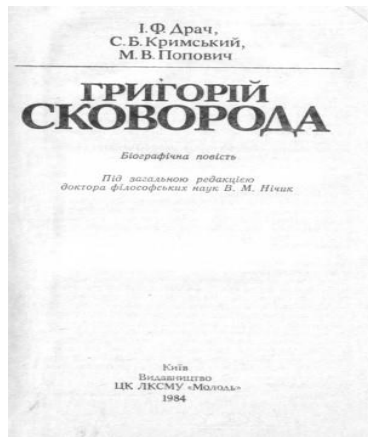
71. Григорова, Н. В. Сковородинівська традиція і європейське гасло "єдність у різноманітності" / Н. В. Григорова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. — Харків : ХНПУ, 2012. — С. 88—89.

72. Грушевський, М. З історії релігійної думки на Україні / М. Грушевський ; ред. П. К. Вовк. — Перевид. з вид. 1925 року. — Київ : Освіта, 1992. — Про Г. Сковороду див.: с. 116, 119—127, 128—133, 136, 138.

73. Дем'янчук, В. М. З історії заснування Переяславського колегіуму / В. М. Дем'янчук // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. — Київ : Наук. думка, 1992. — С. 364—375.

74. Дмитренко, К. Зростання популярності мислителя в сучасному світі / К. Дмитренко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. — Сковородинівка : [б. в.], 2007. — С. 21—22.

75. Дмитрієнко, Ю. М. До питання генезису української національної самосвідомості / Ю. М. Дмитрієнко // Філософія : наук. вісник. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. — Харків : ХДПУ, 1998. — Вип. 1. — С. 111—112.

76. Драч, І. Ф. Григорій Сковорода: біогр. повість / І. Ф. Драч, С. Б. Кримський, М. В. Попович ; під заг. ред. В. М. Нічик. – Київ : Молодь, 1984. – 212 с. – (Уславлені імена).
77. Дудко, Д. М. Нащадки Григорія Сковорода / Д. Дудко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 442–446.
78. Дудко, Д. М. Світогляд Григорія Сковорода і народні єретичні рухи / Д. М. Дудко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 6–7.
79. Єфімець, О. П. Вчення Г. С. Сковорода про справедливість у світлі завдань духовного оновлення українського суспільства / О. П. Єфімець // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 11–17.
80. Жиленков, А. И. Агиографические и романские формы жизнеописаний в XVIII веке (проблема рецепции биографий святителя Иосафа (Горленко) и Г. С. Сковорода) / А. И. Жиленков // Діалоги молодих філологів : кол. моногр. : [до 210-річчя ХНПУ ім. Г. С. Сковорода] / [упоряд. та ред. О. А. Андрущенко]. – Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2013. – С. 4–10.
81. Жиленков, А. И. Святитель Иоасаф и писатели Белогорья: компаративистика творчества : учеб. пособие в помощь учителю "Основ православной культуры" / А. И. Жиленков. – Белгород : Белгород, 2012. – 118 с. : ил., портр.
82. Життя і діяльність Г. Сковорода // Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагоги : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова [та ін.] ; [під заг. ред. А. М. Бойко]. – Київ : Професіонал, 2004. – С. 13–19.
83. Жуковський, А. Київська академія — місце формування Сковорода. / А. Жуковський // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 271–281.
84. Зеленогорський, Ф. А. Пам'яті Г. С. Сковорода / Ф. А. Зеленогорський // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 355–363.
85. Зуб, Т. С. Чорнухинський історико-краєзнавчий музей : путівник / Т. С. Зуб. – Харків : Прапор, 1990. – 63 с. : іл.
86. Зубалий, О. Г. С. Сковорода – національний мандрований університет / О. Зубалий, Д. Рященко // Історія України. – 2001. – № 11. – С. 1–3.

87. Зязюн, І. А. "Філософія серця" Г. Сковороди та її послідовники в Україні / І. А. Зязюн // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 67–71.

88. Історія української культури. Зшиток 7 : Під брязкіт козацької зброї. На досвітках національного пробудження. Тріумф народної мови / під заг. ред. І. Крип'якевича. – Факсим. вид. – Київ : Обереги, 1993. – С. 293–294.

89. Кандюк-Лебідь, С. Образ Григорія Сковороди у мемуарних текстах початку XIX століття / С. Кандюк-Лебідь // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 57–62.

90. Катвицький, Р. Зростання популярності Г. С. Сковороди в сучасному світі / Р. Катвицький // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 74–77.

91. Катериніна, А. Етнічні ідеї Г. С. Сковороди / А. Катериніна // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (голов. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 21–24.

92. Кирей, Р. Сковорода прагнув українцям щастя / Р. Кирей // Урядовий кур'єр. – 2016. – 12 квіт. (№ 69). – С. 5.

93. Коваленко, О. Тихий голос розуму. Життєвий шлях Григорія Сковороди / О. Коваленко // Освіта України. – 2013. – 3 черв. (№ 22). – С. 15.

94. Ковалинський, М. І. Життя Григорія Сковороди. Написане 1794 року в старожитній манері / М. І. Ковалинський; пер., прим. та комент. В. Шевченка, П. Дунай; післяслово до пер. М. Корпанюк // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 302–330.

95. Ковальчук, Л. А. Своєрідність вияву української ментальності в сквородинівській людині / Л. А. Ковальчук // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 8–9.

96. Кокукало, Н. "Український Сократ" : матеріали для проведення Сковородинівських читань / Н. Кокукало // Зарубіжна література в школах України. – 2017. – № 12. – С. 52–56.

97. Комаренко, Н. В. Д. І. Багалій – дослідник життя й творчості Г. С. Сковороди / Н. В. Комаренко // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад. В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 168–175.

98. Компан, О. На шляху у світове та вічне / О. Компан // Вітчизна. – 1984. – № 11. – С. 181–188.
99. Кондратьєва, Т. Про людську гідність у вченні Г. С. Сковороди / Т. Кондратьєва // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (голов. ред.). – Харків : [б. в.], 2017. – С. 24–28.
100. Корпанюк, М. Гідне продовження вітчизняної сквородіани : презентація посібн. "Наш першорозум : вивчення творчості Г. Сковороди в школах, ліцеях, гімназіях, коледжах" / М. Корпанюк, О. Волочай // Рідна школа. – 2012. – № 12. – С. 73–74.
101. Корпанюк, М. Наш навчитель і співрозмовник (Г. Сковорода) / М. Корпанюк // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 5–6.
102. Кочубей, Т. Г. С. Сковорода і В. О. Сухомлинський: два погляди на проблему свободи і відповідальності / Т. Кочубей // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка / [редкол.: В. О. Пащенко (голов. ред.) та ін.]. – Полтава, 2005. – Вип. 5 (44). – С. 141–150.
103. Кравченко, Т. Г. С. Сковорода про ідеальне суспільство / Т. Кравченко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 23–32.
104. Кромченко, О. Выпускники киевских духовных школ: от Григория Сковороды до Афанасия Булгакова / О. Кромченко // Комсомольская правда. Украина. – 2015. – 16 нояб. (№ 254). – С. 10.
105. Крушинський, А. Мандрівник, мудрець, байкар, поет [Григорій Сковорода] / А. Крушинський // Вісник Книжкової палати. – 2008. – № 1. – С. 46–47.
106. Лапікур, В. Народжений під знаком стрільця [Про Григорія Сковороду] / В. Лапікур, Н. Лапікур. – Київ : Грані-Т, 2008. – С. 5–25. – (Життя видатних дітей).
107. Литвиненко, Р. Сковорода - Ковалинські - Щастя: алгоритм зв'язку / Р. Литвиненко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 249–253.
108. Ляшенко, Л. І. Блискавиця темної ночі : повість [про Г. С. Сковороду] : для мол. шк. віку / Л. І. Ляшенко. – Київ : Веселка, 1972. – 152 с. : іл.
109. Мазоха, Г. Листи Г. Сковороди до М. Ковалинського: жанр, сприйняття, традиція / Г. Мазоха // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 70–77.
110. Мазуренко, І. Григорій Сковорода – видатний український письменник і філософ / І. Мазуренко // Українська мова та література. – 2013. – № 18. – С. 18–20.
111. Маремпольський, В. Ф. Григорій Сковорода і козацтво Запорізької Січі / В. Ф. Маремпольський // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди :

тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 25–26.

112. Мартиненко, В. Ф. Я-концепція української нації, або Духовні основи буття українців у контексті управління суспільним розвитком / В. Ф. Мартиненко, І. Т. Пасько, В. О. Сабадуха // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : зб. наук. пр. / Херсон. нац. техн. ун-т ; [редкол.: В. Г. Бутенко (голова) та ін.]. – Херсон : Олді-плюс, 2010. – Вип. 2 (3). – С. 24–29.

113. Махінчук, М. Дорогами Григорія Сковороди мандрує публіцист Володимир Стадниченко / М. Махінчук // Слово Просвіти. – 2012. – 25—31 жовт. (№ 43). – С. 13.

114. Махінчук, М. Г. В саду пісень Григорія Сковороди / М. Г. Махінчук // Переяславський скарб Михайла Сікорського : худож.-докум. повість ; вступ. ст. Л. І. Андрієвського. – Київ : Криниця, 2005. – С. 117–133.

115. Махновець, Л. Є. Григорій Сковорода : біографія / Л. Є. Махновець. – Київ : Наук. думка, 1972. – 255 с. : іл., ноти.

116. Маценко, Ж. Духовність: антична спадщина. Гуманістичні ідеї доби українського просвітництва / Ж. Маценко // Психолог. – 2017. – № 9–10. – С. 23–26.

117. Мельник, В. Григорій Сковорода — "національний філософ" : до 290-річчя від дня народження / В. Мельник // Вісник Книжкової палати. – 2012. – № 12. – С. 35–36.

118. Микитась, Н. Д. Академік О. І. Білецький про Г. С. Сковороду / Н. Д. Микитась // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 222–231.

119. Мицай, Н. Сковородинівські дні в Національному літературно-меморіальному музеї Г. С.Сковороди / Н. Мицай // Слобідський край. – 2010. – 9 груд. (№ 146). – С. 11.

120. Мишанич, Я. Юрій Якович Барабаш — сковородизнавець / Я. Мишанич // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 85–92.

121. Мовчан, Р. "Перший інтелігент" у вирі національного відродження: Г. Сковорода / Р. Мовчан // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 2. – С. 137–146.

122. Наливайко, С. Сковорода : таємниця славетного імені / С. Наливайко // Освіта і управління. – 2008. – Т. 11, № 4. – С. 97—107.

123. Наш першорозум. Григорій Сковорода на портреті і в житті : фотокнига / авт. і упоряд.: В. Стадниченко, М. Шудря. – Київ : Спалах, 2004. – 178 с. : іл., портр.

124. Ніженець А. Про походження псевдоніму Г. С. Сковороди / А. Ніженець, Г. Штейн // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матер. про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 229–233.

125. Нікітіна, В. Григорій Сковорода і Переяславщина / В. Нікітіна // Історія в сучасній школі. – 2012. – № 1. – С. 17–20.

126. Нікітіна, В. Переяславщина в житті Г. Сковороди / В. Нікітіна // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 566–574.
127. Нічик, В. Г. Сковорода і Києво-Могилянська академія / В. Г. Нічик // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України та ін.; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 174–186.
128. Нога, Г. Григорій Сковорода і українські мандрівні дяки / Г. Нога // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 431–436.
129. Нога, Г. М. Григорій Сковорода та українські мандрівні деякі / Г. М. Нога // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 91–95.
130. Оксенич, О. Зростання популярності мислителя в сучасному світі / О. Оксенич // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 37–38.
131. Олійник Б. Нам треба провести сквородинізацію всієї України / Б. Олійник [інтерв'ю з письменником Б. Олійником записав В. Коскин] // Слово Просвіти. – 2012. – 29 листоп. – 5 груд. (№ 48). – С. 10–11.
132. Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – 282 с. – Текст укр., рос.
133. Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – 264 с.
134. Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – 171 с.
135. Панчук, Л. "Пізнаєш істину — ввійде тоді у кров твою сонце" : урок вивчення біографії Григорія Сковороди в 9 кл. / Л. Панчук // Дивослово. – 2008. – № 10. – С. 21–23.
136. Пархоменко, І. Особливості пізнання людиною самої себе в філософії Г. С. Сковороди / І. Пархоменко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 128–130.
137. Перепеляк, І. М. Григорій Сковорода : драматична поема / І. М. Перепеляк. – Харків : Майдан, 2008. – 153 с. : іл., портр.
138. Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка. Вип. 4 / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр

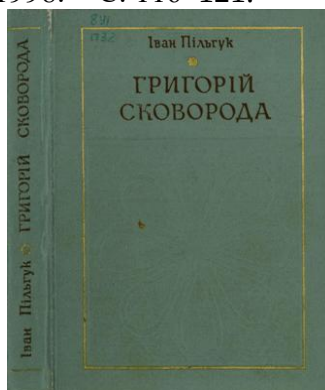
Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – 351 с. : портр.

139. Петренко, Г. Г. Психологічна спадщина Г. С. Сковороди / Г. Г. Петренко, І. І. Дорожко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 158–163.

140. Петров, В. Г. С. Сковорода. Спроба характеристики / В. Петров // Київська старовина. – 2001. – № 4. – С. 109–120.

141. Петров, В. Особа Г. Сковороди (1722—1792) : розділи з книги / В. Петров // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 403–416.

142. Пивоваров, В. М. Григорій Сковорода в рецепції М. Сумцова / В. М. Пивоваров // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 116–121.

143. Пільгук, І. І. Григорій Сковорода : худож. життєпис / І. І. Пільгук. – Київ : Дніпро, 1971. – 262 с. : іл.

144. Пільгук, І. І. Дуби шумлять : біогр. повісті / І. І. Пільгук. – Київ : Дніпро, 1990. – С. 5–208.

145. Піч, Р. "Золоте правило" Г. Сковороди в європейському контексті / Р. Піч // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 674–681.

146. Поліщук, Ф. М. Григорій Сковорода : [1722—1794] : життя і творчість / Ф. М. Поліщук. – Київ : Дніпро, 1978. – 262 с. : портр.

147. Половинкін, О. Измаил Срезневский "Кто он, Григорий Сковорода?" / О. Половинкін // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ.

Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 131–132.

148. Положій, Т. Григорій Сковорода. Сміливість бути щасливим / Т. Положій, М. Сорокіна // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 136–137.

149. Положій, Т. Григорій Сковорода на сторінках журналу "Український вестник" / Т. Положій, М. Сорокіна // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 131–132.

150. Пономар, Г. Зростання популярності мислителя в сучасному світі / Г. Пономар // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 78–80.

151. Попов, П. М. Григорій Сковорода : життя і творчість, нарис / П. М. Попов. – Київ : Держлітвидав, 1960. – 172 с.

152. Почтар, К. Григорій Сковорода як символ мудрості української землі / К. Почтар // Історія в середніх і вищих навчальних закладах України. – 2006. – № 7–8. – С. 45–46.

153. Радзикевич В. Сковорода / В. Радзикевич // Історія української культури : побут, письменство, мистецтво, театр, музика / під заг. ред. І. Крип'якевича. – Київ : Либідь, 1994. – С. 276–277.

154. Резніченко, І. Мандрівний філософ, учитель, поет: 285 років від дня народження Григорія Сковороди / І. Резніченко // Палітра педагога. – 2007. – № 3. – С. 3–5.

155. Романько, В. І. Краєзнавчий матеріал при вивченні життя та творчості Г. С. Сковороди в школах Донбасу / В. І. Романько // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 121–122.

156. Рубан, А. Г. Сковорода про особливості українського національного характеру / А. Рубан // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 575–584.

157. Саган, В. Ф. Д. І. Багалій як дослідник творчості Г. С. Сковороди / В. Ф. Саган // Актуальні питання історії України : тези доп. перших Багаліївських читань, присвячених 135-річчю з дня народження акад. Д. І. Багалія / М-во освіти України, Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : ХДП, 1992. – С. 45–46.

158. Сарбей, В. Г. В. Д. Бонч-Бруєвич – дослідник і популяризатор спадщини Сковороди / В. Г. Сарбей // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 163–168.

159. "Світ ловив мене, та не впіймав...": 285 років від дня народження Г. С. Сковороди // Шкільна бібліотека. – 2007. – № 10. – С. 30–32.
160. Світлова, К. Григорій Савич Сковорода / К. Світлова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 138–141.
161. Скибінський, А. Аскетичний досвід у життєвій практиці Г. С. Сковороди та Святогорської Свято-Успенської Лаври / А. Скибінський // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 65–67.
162. Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. праць / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – 382 с.
163. Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – 715 с.
164. Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – 453 с. : портр.
165. Сковорода Григорій Савич // Большая Советская Энциклопедия : в 30 т. / гл. ред. А. М. Прохоров. – Москва : Сов. энциклопедия, 1976. – Т. 23 : Сафлор – Соан. – С. 514–515.
166. Сковорода Григорій Савич // Українська філософія в іменах : навч. посіб. / І. В. Огородник, М. Ю. Русин ; за ред. М. Ф. Тарасенка. – Київ : Либідь, 1997. – С. 245–252.
167. Сковорода Григорій Савич (1722–1794) – просвітитель-гуманіст, філософ, поет, перекладач // 100 видатних імен України : навч. посіб. / І. Шаров. – Київ : Альтернативи, 1999. – С. 373–378.
168. Сковорода Григорій Савич (1722–1794) – український філософ-просвітитель, поет // Філософський словник / М. А. Булатов. – Київ : Стилос, 2009. – С. 455–456.
169. Смагін, В. І. Г. С. Сковорода про "Сродность" праці і розвиток людини / В. І. Смагін // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 66–69.
170. Соколова, С. Форум духу : [до 290-річчя Г. С. Сковороди] / С. Соколова // Культура і життя. – 2012. – 7 груд. (№ 49). – С. 13.
171. Солонська, Н. Григорій Сковорода / Н. Солонська // Бібліотечний вісник. – 1995. – № 1. – С. 22–27.
172. Спадщина Г. С. Сковороди: минуле та сучасне : до 295-річчя від дня народження Г. С. Сковороди // Матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., 5–7 груд. 2017 р. / відп. випусковий: В. Л. Циганенко. URL : http://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=http://openarchive.nure.ua/bitstream/document/6275/1/IX%2520conference_2017.doc&ved=2ahUKEwjG_7y2xuvkAhVitIsKHRXYC3IQFjAGegQIBBAB&usg=AOvVaw3DRpYndKKyZ7O19qDgnkpL

173. Стадниченко, В. До ювілею нашого перворозума: Г. С. Сковорода / В. Стадниченко // Пам'ять століть. – 2011. – № 1–2. – С. 314–320.
174. Стадниченко, В. Ідемо до Сковороди / В. Стадниченко // Пам'ять століть. – 2011. – № 5–6. – С. 285–304.
175. Стадниченко, В. Я. Іду за Сковородою: сповідь у любові до вчителя : док. повість-подорож / В. Я. Стадниченко. – Київ : Криниця, 2002. – 176 с.
176. Столярова, Г. Сповідь перед листами Григорія Сковороди / Г. Столярова // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 275–278.
177. Сумцов М. Ф. Історія української філософської думки. Сковорода і Ерн. / М. Ф. Сумцов; підгот. до друку, прим. та мовна редакція Н. Бордукової // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) та ін. – Харків, 1998. – Т. 7. – С. 149–182. – (Нова серія).
178. Табачников, И. А. Григорий Сковорода : 1722—1794 / И. А. Табачников. – Москва : Мысль, 1972. – 207 с. – (Мыслители прошлого).
179. Таборит, М. Апостол правди і добра : до 290-річчя Григорія Сковороди / М. Таборит // Слово Просвіти. – 2012. – № 51. – С. 10.
180. Тези доповідей республіканської наукової конференції, присвяченої 250-річчю з дня народження Г. С. Сковороди : (1722 —1794) / Укр. респ. ювіл. комітет по відзначенню 250-річчя з дня народження Г. С. Сковороди, Харків. гос. ун-т імені О. М. Горького, Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди [та ін.]. – Харків : Вид-во ХДУ ім. О. М. Горького, 1972. – 178 с.
181. Тимошик, М. Долучитися серцем до титана духу : до виходу в світ кн. В. Стадниченка "Садівник щастя: Сковорода як дзеркало України" / М. Тимошик // Культура і життя. – 2012. – 23 листоп. (№ 47). – С. 13.
182. Тимошик, В. Український Сократ : 3 грудня народився Григорій Савич Сковорода - просвітник, філософ, поет, педагог, який став найвидатнішою постаттю в культурному житті України XVIII століття / В. Тимошик // Урядовий кур'єр. – 2008. – 4 груд. (№ 228). – С. 16.
183. Титаренко Л. Світ не піймав його в Ковраї / Л. Титаренко // Голос України. – 1994. – 26 лист. – С. 6–7.
184. Тичина, П. Г. Сковорода : симфонія / П. Г. Тичина ; [редкол.: Л. М. Новиченко (голова) та ін. ; грав. Ю. Г. Логвина]. – Київ : Рад. письменник, 1971. – 403 с. : іл.
185. Ткаченко, Д. І. Українська ментальність як екзистенціальна домінанта життєтворення Г.С. Сковороди / Д. І. Ткаченко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 24–37.
186. Ткаченко, Л. Завжди сучасний Сковорода / Л. Ткаченко // Педагогічна газета. – 2012. – № 9. – С. 5.
187. Ткаченко, Л. Григорій Сковорода: екзистенційні домінанти життєтворення / Л. Ткаченко // Рідна школа. – 2014. – № 11. – С. 64–69.

188. Трофимук М. Геній чи загублена українська людина // Григорій Сковорода: загадковість присутності : матеріали конф., присвяченої 280-річчю з дня народження Григорія Сковороди. – Львів, 2005. – С. 38–42.
189. Ульяновський, В. Віктор Петров: осягнення Сковороди / В. Ульяновський // Київська старовина. – 2001. – № 4. – С. 104–109.
190. Ушкалов Л. В. Біографічна повість про Григорія Сковороду / Л. В. Ушкалов // Прапор. – 1984. – № 11. – С. 57–59. – Рец. на кн.: Драч, І. Ф. Григорій Сковорода : біогр. повість / І. Ф. Драч, С. Б. Кримський, М. В. Попович ; під заг. ред. В. М. Нічик. – Київ : Молодь, 1984. – 212 с.
191. Ушкалов, Л. В. Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов. – Вид. 2-ге. – Київ : Дух і літера, 2017. – 363 с. : портр. – (Постаті культури).
192. Ушкалов, Л. В. Сковорода та Україна: варіації на тему Дмитра Чижевського / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Харк. іст.-філол. т-во ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : [б. в.], 2004. – Т. 10. – С. 163–184. – (Нова серія).
193. Федчун, Н. Шляхами Григорія Сковороди [Музей одного дня] / Н. Федчун // Дивослово. – 2008. – № 9. – С. 21–25.
194. Фірсова, Т. Г. С. Сковорода - віддзеркалений образ своєї епохи / Т. Фірсова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 83–86.
195. Хоменко, А. Український Діоген — Григорій Сковорода / А. Хоменко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 81–82.
196. Хоткевич, Г. М. Григорій Савич Сковорода : укр. філософ : короткий його життєпис і вибр. місця з творів та листів / Г. М. Хоткевич. – Факсим. вид. – Харків : ГЛАС, 1997. – 128 с. : портр. – (Бібліотека "ГЛАСу". Серія "Брильянт").
197. Чечель, Л. На гостину до Сковороди і не тільки... : [про шкільний музей "Сковородинська світлиця"] / Л. Чечель // Культура і життя. – 2013. – 28 черв. (№ 26). – С. 5.
198. Шаян, В. Григорій Сковорода : лицар святої борні / В. Шаян. – Канада : [б. в.], 1984. – 109 с.
199. Шевчук, В. А. Григорій Сковорода : роман / В. А. Шевчук. – Київ : Рад. письм., 1969. – 317 с. : іл.
200. Шевчук В. А. Пізнаний і непізнаний Сфінкс: Григорій Сковорода сучасними очима: Розмисли / В. А. Шевчук. – Київ : Пульсари, 2008. – 526 с.
201. Шевчук, В. А. Предтеча : роман / В. А. Шевчук. – Москва : Сов. писатель, 1972. – 358 с. : ил., портр.

202. Шевчук, В. А. Предтеча : роман : про Г. С. Сковороду / В. А. Шевчук. – Київ : Дніпро, 1972. – 255 с. : іл.

203. Шерер, С. Про своєрідність, православність і значення вчення Сковороди / С. Шерер // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 384–391.

204. Шлемкевич М. Загублена українська людина / М. Шлемкевич. – Київ : МП "Фенікс", 1992. – Про Г. Сковороду див.: с. 20–21, 35.

205. Шупта Д. Р. До питання про місце народження Г. С. Сковороди / Д. Р. Шупта // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 42–43.

206. Эрн, В. Ф. Григорий Саввич Сковорода : жизнь и учение / В. Ф. Эрн. – Москва : Тов-во тип. А. И. Мамонтова, 1912. – 342, 1 с. : 1 л. портр.

207. Юткало, С. Ю. Вплив на погляди Г. С. Сковороди авторитетних особистостей / С. Ю. Юткало // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 249–257.

208. Яковенко, Г. Г. Екскурсія як модель історичної емпатії / Г. Г. Яковенко // Актуальні проблеми методики навчання історії, правознавства та суспільствознавчих дисциплін : [матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф.] / Держ. наук. установа "Ін-т модернізації змісту освіти", Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка [та ін.] ; [упоряд. Г. Г. Яковенко]. – Харків : ХНПУ, 2016. – Вип. 8. – С. 196–201.

209. Янів, В. Проблема народного світогляду українців і спадщина Г. Сковороди / В. Янів // Народна творчість та етнографія. – 2000. – № 4. – С. 113–116.

210. Ярцев, І. С. До біографії Г. С. Сковороди / І. С. Ярцев // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. праць / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 376–379.

Г. Сковорода і Слобожанщина

211. Алексюк А. М. Григорій Сковорода – викладач Переяславського і Харківського колегіумів, домашній учитель / А. М. Алексюк // Педагогіка вищої освіти України : історія, теорія : підруч. для студ., асп. та мол. викл. вищ. навч. закл. / А. М. Алексюк ; Міжнар. фонд "Відродження", Прогр. "Трансформація гуманіт. осв. в Україні". – Київ : Либідь, 1998. – С. 58–70.
212. Багалей, Д. И. История города Харькова за 250 лет его существования : (1655—1905) : ист. моногр. : в 2 т. Т. 1 : XVII—XVIII века / Д. И. Багалей, Д. П. Миллер. – Репр. изд. 1905 г. – Харьков : [б. и.], 1993. – Про Г. Сковороду див. : с. 392, 399–402, 411–412, 433–456, 462–469.
213. Багалій, Д. І. Історія Слобідської України / Д. І. Багалій. – Харків : Дельта, 1993. – Про Г. Сковороду див. : с. 15, 171, 193–209.
214. Багалій, Д. І. Історія Слобідської України / Д. І. Багалій. – Харків : Основа, 1990. – Про Г. Сковороду див. : с. 15, 171, 193–209.
215. Бакай С. Ю. Головні етапи формування музично-просвітницьких ідей Г. С. Сковороди / С. Ю. Бакай // Науковий вісник. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 9. – С. 12–17. – (Серія «Філософія»).
216. Бакай, С. Ю. Музика як засіб духовного розвитку особистості в просвітницькій діяльності Г. С. Сковороди на Слобожанщині / С. Ю. Бакай // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 19, ч. 1. – С. 23–27.
217. Бакай, С. Ю. Музично-просвітницька діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині / С. Ю. Бакай // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Г. В. Троцько]. – Харків : ХНПУ, 2005. – Вип. 15. – С. 57–62.
218. Бакай, С. Ю. Музично-педагогічні ідеї та просвітницька діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині : дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 — заг. пед. та іст. пед. / С. Ю. Бакай ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : [б. в.], 2004. – 205 с. + дод.
219. Бакай, С. Ю. Музично-педагогічні ідеї та просвітницька діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 — заг. пед. та іст. пед. / С. Ю. Бакай ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : [б. в.], 2004. – 19 с.
220. Балабуха, К. Х. Музей-заповідник [Г. Сковороди в Сковородинівці] / К. Х. Балабуха // Українська мова і література в школі. – 1974. – № 2. – С. 79–81.
221. Балабуха, К. Х. Сковорода, Котляревський, Квітка : душа Слобожанщини / К. Х. Балабуха // Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 200-річчю з дня смерті українського поета і філософа Григорія Сковороди / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. В. Д. Тимченка [та ін.]. – Харків : ХДПУ, 1994. – С. 20–21.
222. Балабуха, К. Х. Сковорода. Матеріали до літературної карти Харківщини / К. Х. Балабуха // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків.

держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 15–16.

223. Барокова поезія Слобожанщини : антологія / Онуфрій, Климовський, Сковорода ; [упоряд., передм., прим. та комент. Л. Ушкалова]. – Харків : Акта, 2002. – 524 с. : портр.

224. Батюк Н. О. Вшанування пам'яті Г. С. Сковороди на Харківщині [Роль А. М. Ніженець] / Н. О. Батюк // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 16–17.

225. Белебега О. І. Сковорода в колі друзів на Харківщині / О. І. Белебега // Григорій Сковорода і антична культура : тези доп. наук.-практ. конф., присвяченої 280-річчю від дня народження Г. С. Сковороди, 19 листоп. 2002 р., м. Харків. – Харків, 2002. – С. 68–71.

226. Бережний, І. Розквітла " Сковородинівська весна " / І. Бережний // Слобідський край. – 2008. – 22 трав. (№ 58). – С. 7.

227. Бондар, М. Г. С. Сковорода та Слобожанщина: листи з "Купянських степов" / М. Бондар // Українська мова та література. – 2013. – № 18. – С. 21–32.

228. Бондар П. Т. Слідами мандрівного філософа і поета : екскурсії учнів по сквородинських місцях України / П. Т. Бондар // Українська мова і література в школі. – 1972. – № 8. – С. 55–60.

229. Гавриленко А. Над Тихою Сосною: на зарубіжній Слобожанщині / А. Гавриленко // Березіль. – 2002. – № 7-8. – С. 151–154.

230. Галаур, С. Благословенні ви, сліди мандрівника Сковороди... : візитівкою Слобожанщини став літературно-меморіальний музей видатного українського філософа / С. Галаур // Урядовий кур'єр. – 2011. – 17 трав. (№ 87). – С. 8, 17.

231. Голубнича, Л. О. Г. С. Сковорода в дослідженнях науковців Слобожанщини / Л. О. Голубнича // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 80–82.

232. Данилевский, Г. П. Сочинения : в 24 т. / Г. П. Данилевский. – Изд. 8-е, посмерт. – Санкт-Петербург : Изд-во А. Ф. Маркса, 1901. – Т. 21. – С. 25–94.

233. Данилевский, Г. П. Украинская старина : материалы для ист. укр. лит. и нар. образования / Г. П. Данилевский. – Харьков : Изд-во Зеленского и Любарского, 1866. – С. 1–96.

234. Данилюк, М. М. Г. Хоткевич про особливості викладацької діяльності Г. Сковороди на Слобожанщині / М. М. Данилюк // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 113–117.

235. Дудко, Д. М. Григорій Сковорода и усадьба Ковалевских в Пан-Ивановке / Д. М. Дудко // Время. – 2011. – № 179 (4 окт.). – С. 7.

236. Дудко, Д. М. Григорій Сковорода і рід Ковалівських / Д. М. Дудко // Багаліївські читання в НУА : програма та матеріали / ХГІ "НУА"; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків : [б. в.], 2000. – С. 89–92.

237. Дудко, Д. М. Чи знаходиться музей Сковороди там, де жив і помер філософ?: [музей Г. С. Сковороди у с. Сковородинівка] / Д. Дудко // Слобідський край. – 2011. – № 121. – С. 14.
238. Завгородня, Н. Інтерактивна подорож до щастя : [про Харк. літ. музей Григорія Сковороди] / Н. Завгородня // Літературна Україна. – 2011. – 14 квіт. (№ 15). – С. 1, 14.
239. Зеленина, Е. Сад песен Григория Сковороды: заповедные места Слобожанщины / Е. Зеленина // Время. – 2009. – № 226. – С. 3.
240. Зеленская, Д. Дом, где танцевал Пушкин, может вот-вот рухнуть: усадьба Щербининых в пгт. Бабаи / Д. Зеленская // Вечерний Харьков. – 2013. – 14 дек. (№ 140). – С. 5.
241. Зуб, Т. С. Чорнухинський історико-краєзнавчий музей : путівник / Т. С. Зуб. – Харків : Прапор, 1990. – 63 с. : іл.
242. Зубов, В. Путешествие к счастью с Григорием Сковородой: [о выставке в Харьков. лит. музее] / В. Зубов // Время. – 2011. – № 8. – С. 8.
243. Коваленко, О. А. Члени Харківського історико-філологічного товариства про спадщину Г. С. Сковороди / О. А. Коваленко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 164–168.
244. Краснящих, А. Співці слобідського краю: Харківщина та письменники [Г. Сковорода, Г. Квітка-Основ'яненко, П. Гулак-Артемівський, О. Введенський, В. Хлебніков, Гайто Газданов, Б.Слущкий, М. Хвильовий, В. Свідзинський, Б. Чичибабін] / А. Краснящих // Слобідський край. – 2011. – № 27 (3 берез.). – С. 11.
245. Красюк, С. Слобожанський любомудр [Г. С. Сковорода] / С. Красюк // Науковий світ. – 2011. – № 6. – С. 18–19.
246. Литературно-мемориальный музей Г. С. Сковороды : путеводитель / [авт. текста Т. М. Борисова]. – Харьков : Прапор, 1979. – 30 с. : ил., портр.
247. Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди [Образотворчі матеріали] : путівник / [авт. тексту Т. М. Борисова]. – Харків : Прапор, 1972. – 23 с. : іл., портр.
248. Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди : путівник / [авт. тексту Т. М. Борисова]. – Харків : Прапор, 1986. – 61 с. : іл., портр. – Текст: укр., рос., англ., фр.
249. Мазуркевич О. Р. Заповідник у Сковородинівці / О. Р. Мазуркевич // Український історичний журнал. – 1968. – № 9. – С. 103–105.
250. Мазуркевич О. Р. Сковородинівка, святиня України / О. Р. Мазуркевич // Прапор. – 1968. – № 8. – С. 103–105.
251. Мамалуй О. Рецепція філософії по харківськи: біля джерел університетської філософії у Харкові / О. Мамалуй, В. Абашник // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1994. – Т. 3. – С. 29–44. – (Нова серія).
252. Мельників, Р. До історії літературного життя Слобідського краю / Р. Мельників // Письменники Харкова : довідник / Харків. від-ня Укр. літ. фонду [та ін.] ; [післям. Р. Мельникова, С. Сапеляка, О. Ковальової]. – Харків : Майдан, 2003. – С. 322–337.

253. Мельників, Р. Нарис історії літературного життя Слобідського краю / Р. Мельників // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри, присвячений пам'яті проф. В. Тимченка. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2002. – Т. 1. – Про Г. Сковороду див.: с. 198—199, 201.
254. Місця Слобожанщини, якими мандрував Григорій Сковорода // Історія України. – 2008. – № 21. – С. 16–17.
255. Можейко, І. Точка на карті. Хто "прилип" у Липцях? / І. Можейко // Слобідський край. – 2015. – 25 черв. (№ 75). – С. 8.
256. Ніженець, А. М. Г. С. Сковорода. Заповідні місця на Харківщині / А. М. Ніженець. – Харків : Прапор, 1969. – 61 с.
257. Ніженець, А. М. Для увічнення пам'яті нашого великого земляка / А. М. Ніженець // Прапор. – 1969. – № 12. – С. 102–103.
258. Ніженець, А. На зламі двох світів : розвідка про Г. С. Сковороду і Харк. колегіум / А. Ніженець. – Харків : Прапор, 1970. – 208 с. : іл., портр.
259. Ніженець, А. М. Про оточення Г. С. Сковороди у Липцях і Валках: 70-80-і роки XVIII ст. / А. М. Ніженець // Радянське літературознавство. – 1983. – № 2. – С. 28–35.
260. Переimenування с. Пан-Іванівка на Сковородинівку // Історія міст і сіл Української РСР. Харківська область. – Київ : Головна ред. УРЕ, 1967. – С. 524 ; іл.
261. Перлини Слобожанщини: Сковородинівка // Губерния. Регион. Украина. Мир. – 2017. – № 5. – С. 18–19.
262. Піддубна, Н. В. Рецепції творчої спадщини Г. С. Сковороди в розвитку філологічної думки на Слобожанщині в XIX ст. / Н. В. Піддубна // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. А. Лисиченко. – Харків : ХНПУ, 2004. – Вип. 14. – С. 161–165.
263. Попова, Л. Д. Особливості викладацької та громадсько-просвітницької діяльності Г. Сковороди на Слобожанщині (до 280-річчя з дня народження) / Л. Д. Попова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 21. – С. 5–9.
264. Попова, Л. Д. Педагогічні ідеї та просвітницька діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині / Л. Д. Попова, С. Ю. Бакай // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; [за ред. Г. В. Троцько]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 9. – С. 5–11.
265. Попова, Л. Д. Просвітня діяльність Г. С. Сковороди на Слобожанщині / Л. Д. Попова // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / М-во освіти України [та ін.] ; [редкол.: Л. С. Нечепоренко (голов. ред.) та ін.]. – Харків : Основа, 1998. – Вип. 3. – С. 27–31.
266. Посохова, Л. Ю. Харківський колегіум (XVIII — перша половина XIXст.): монографія / Л. Ю. Посохова. – Харків : Бізнес Інформ, 1999. – 168 с.
267. Прокопенко, І. Ф. Григорій Сковорода: Слобожанщина — Україна — Світ (слово про Сковороду) / І. Ф. Прокопенко // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. А. Лисиченко. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 9. – С. 3–5.
268. Путятіна, К. До питання використання громадсько-просвітницьких ідей та досвіду Г. С. Сковороди у вихованні педагогічно занедбаних дітей Слобожанщини / К. Путятіна // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. /

Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 58–63.

269. Радіонова, Н. В. Сковородинська традиція та освітні ландшафти Слобожанщини у XIX ст. / Н. В. Радіонова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 203–204.

270. Радіонова, Н. В. Сковородинівська філософсько-освітня традиція на Слобожанщині: минуле і сьогодення / Н. В. Радіонова // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 208–209.

271. Радіонова, Н. В. Харківський колегіум: до проблеми витоків філософського спілкування на Слобожанщині / Н. В. Радіонова // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 11. – С. 46–50. – (Серія «Філософія»).

272. Ранюк Ю. Слідами Сковороди: з біографії філософа / Ю. Ранюк // Прапор. – 1989. – № 2. – С. 139–143.

273. Рідний край : навч. посіб. з народознав. / АПН України, Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – Харків : ХДПУ, 1999. – Про Г. Сковороду див.: с. 8, 69, 256–259, 311, 370, 372, 388–391, 415–417, 420, 499.

274. Сіроштан, М. А. Г. С. Сковорода на Харківщині / М. А. Сіроштан // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 84–87.

275. Спасская, Н. "Философский туризм": и праздник, и шок [Про дом, где жил Г. С. Сковорода в пос. Бабаи] / Н. Спасская // Время. – 2014. – 18 сент. (№ 130). – С. 7.

276. Соколовський, В. І. Григорій Сковорода і Золочівщина / В. І. Соколовський // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 87–91.

277. Стадниченко, В. Я. Іду за Сковородою: сповідь у любові до вчителя : документальна повість-подорож. – Київ : Криниця, 2002. – 176 с.

278. Стадниченко, В. Я. Перший творчий пленер "Чорнухівська Сковородіана": акція з підготовки до 300-річчя від дня народження Г.Сковороди / В. Стадниченко // Пам"ять століть. – 2010. – № 6. – С. 219–227.

279. Стогній І. П. Назустріч ювілею Г. С. Сковороди / І. П. Стогній // Філософська думка. – 1972. – № 2. – С. 113–114.

280. Субота, В. Квітне "Сад пісень" Сковороди : про літ.-мемор. музей Григорія Сковороди / В. Субота // Культура і життя. – 2014. – 16 трав. (№ 20). – С. 8.

281. Субота, В. "Сад пісень Сковороди" : про культурно-мистецький захід "Сад пісень Сковороди" у Бабаївському лісі Харківського району / В. Субота // *Культура і життя*. – 2014. – 26 верес. – 2 жовт. (№ 39). – С. 15.
282. Субота, М. Скоря Вода : оповідки про край похову філософа Г. С. Сковороди / М. Субота. – Володарівка : [б. в.], 2005. – 224 с. : іл.
283. Субота, Н. П. Любов — магія до малих місць, змій - самітник і виникнення дупла в дубі Сковороди / Н. П. Субота // *Збірник наукових праць / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди* ; [редкол.: Л. М. Плиско (відп. ред.) та ін.]. – Харків : Майдан, 2008. – Вип. 29–30. – С. 227–229. – (Серія "Історія та географія").
284. Ушкалов Л. Передмова / Л. Ушкалов // *Барокова поезія Слобожанщини : антологія / Онуфрій, Климовський, Сковорода* ; [упоряд., передм., прим. та комент. Л. Ушкалова]. – Харків : Акта, 2002. – С. 17–47.
285. Ушкалов Л. Поезія Сковороди на тлі слобожанського бароко / Л. Ушкалов // *Новий колегіум*. – 2000. – № 5. – С. 58–62.
286. Ушкалов Л. Слобожанська візія любові / Л. Ушкалов // *Слобожанська муза : антологія любовної лірики XVII—XX ст.* / ред. рада: К. Х. Балабуха [та ін.] ; упоряд. В. Бойка ; авт. передм. Л. Ушкалов. – Харків : Майдан, 2000. – С. 5–8.
287. Харків — моя мала Батьківщина : навч. посіб. з народознав. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка. – Харків : ОВС, 2003. – Про Г. Сковороду див.: с. 54, 56, 60–65, 138, 146, 156–161, 172, 199, 200, 203, 333–334, 336, 348, 363–365, 394, 402, 418, 422–429, 453.
288. Харьковский государственный университет им. А. М. Горького за 150 лет / [редкол.: С. М. Короливский (пред.) и др.]. – Харьков : ХГУ, 1955. – Про Г. Сковороду див.: с. 8, 98, 264, 265.
289. Чим наповнено "сковородинівську торбу"? : зустріч шанувальників Г. Сковороди у ХНПУ ім. Г. С. Сковороди // *Слобідський край*. – 2013. – 5 груд. (№ 145). – С. 4.
290. Шевченко, В. Харківський Діоген: Г. С. Сковорода / В. Шевченко // *Журавлик*. – 2016. – № 1. – С. 8–9.
291. Шевчук, В. О. Сковорода і харківський університет / В. О. Шевчук // *Із вершин та низин : книжка цікавих фактів із історії української літератури* / В. О. Шевчук. – Київ : Дніпро, 1990. – С. 175.
292. Шибанов, Г. Інтелектуально--мистецьке оточення Григорія Сковороди на Слобожанщині у 60-х роках XVIII ст. / Г. Шибанов // *Київська старовина*. – 2007. – № 1. – С. 151–159.
293. Шупта, Д. Перебування Г. С. Сковороди у Великому Бурлуці (гіпотеза) / Д. Шупта // *Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства* ; [гол. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 297–301.
294. Ярмиш, Г. Відспівала "Сковородинівська весна" / Г. Ярмиш // *Слобідський край*. – 2007. – 22 трав. (№ 54). – С. 6.
295. Ярмиш, Г. Земелька... нагорня: с. Сковородинівка / Г. Ярмиш // *Слобідський край*. – 2010. – № 5. – С. 9.

296. Ярмиш, Г. Педагоги України в музеї великого педагога : В. Кремень та І. Прокопенко поклали до могили Г. Сковороди квіти / Г. Ярмиш // Слобідський край. – 2007. – 2 черв. (№ 58). – С. 2.

297. Ярмиш, Н. "Не хочу за барабаном идти...": до 285-х роковин від дня народження Г. С. Сковороди та 35-річчя створення музею філософа / Н. Ярмиш // Слобідський край. – 2007. – № 50. – С. 17.

Григорій Сковорода: філософія свободи

**«БЛАГОСЛОВЕННІ ВИ, СЛІДИ,
НЕ ЗМИТІ ВІЧНОСТІ ДОЩАМИ,
МАНДРІВНИКА СКОВОРОДИ».**

(М. Т. Рильський)

298. Александрович, Т. Погляди Григорія Сковороди на протиріччя людського життя / Т. Александрович // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 лист. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди"; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 5–12.

299. Алексеєнко, А. П. Духовна цінність «філософії серця» / А. П. Алексеєнко // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2000. – Вип. 6. – С. 81–83. – (Серія «Філософія»).

300. Алексеєнко, Н. М. «Кольцо» як прообраз світу в екзегетичній системі Григорія Сковороди / Н. М. Алексеєнко // Наукові записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2002. – Вип. 2 (31). – С. 3–5. – (Літературознавство).

301. Аляєв Г. Є. Метафізика людини. Г. Сковорода і православна філософія XIX-XX століття / Г. Є. Аляєв // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії : матеріали II Харків. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле-сучасне-перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди / Харків. держ. ун-т, Харківський міський фонд "Центр освітніх ініціатив". – Харків : [б.в.], 1996. – С. 104–112.

302. Андрушко, В. П'єр-Анжело Мандзоллі — натхненник Г. С. Сковороди / В. Андрушко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 226–231.

303. Анучина, Л. В. Раціоналістичні інтенції філософсько-етичного учення Г. Сковороди / Л. В. Анучина, О. А. Стасевська, О. В. Уманець // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 12–14.

304. Арутюнян, В. Л. Опосредованное сравнение философского творчества Г.С. Сковороды и Ж.-Ж. Руссо / В. Л. Арутюнян // Грані. – 2006. – № 5. – С. 60–65.

305. Багалій Д. І. Український мандрований філософ Григорій Сковорода / Д. І. Багалій. – Київ : Орії, 1992. – 472 с.
306. Багалій Д. І. Український мандрований філософ Г. С. Сковорода / Д. І. Багалій. – Харків : Держ. вид., 1926. – 397 с.
307. Бажинов І. Д. Етична концепція Г. С. Сковороди в оцінці Л. М. Толстого / І. Д. Бажинов // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 156–162.
308. Барабаш, Ю. Я. Богослов? Мистик? Атеист? [Г. С. Сковорода] / Ю. Я. Барабаш // Наука и религия. – 1988. – № 2. – С. 43–45 ; № 3. – С. 42–44 ; № 4. – С. 36–38.
309. Бикова, Т. Філософські ідеї Григорія Сковороди у творчості Василя Симоненка / Т. Бикова // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 7–12.
310. Бичко А. К. Г. Сковорода – засновник української класичної філософії / А. К. Бичко // Філософія : курс лекцій : навч. посіб. / І. В. Бичко, А. К. Бичко, М. П. Бузький [та ін.]. – Київ : Либідь, 1993. – С. 246–254.
311. Бичко А. К. Г. Сковорода – родоначальник української класичної філософії / А. К. Бичко // Історія філософії : підруч. для студ. вищ. закл. освіти / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. – Київ : Либідь, 2001. – С. 339–346.
312. Бичко А. К. Концентрично-бароковий контекст української філософії: феномен Сковороди / А. Бичко, І. Бичко // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 51–78.
313. Біланюк, П. Вступ до богословської спадщини Григорія Сковороди [переклад з англійської І. Гарника] / П. Біланюк // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 361–383.
314. Біленко Т. Проблема біблійного слова у Григорія Сковороди / Т. Біленко // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 503–511.
315. Білецький В. Есхатологічна спрямованість філософії Г. С. Сковороди / В. Білецький // Наука. Релігія. Суспільство. – 2008. – № 2. – С. 121–125.
316. Білецький В. Есхатологічний вектор у філософії Г. С. Сковороди / В. Білецький // Донецький вісник наукового товариства ім. Шевченка. – Донецьк : Український культурологічний центр, Схід. вид. дім, 2008. – Т. 24. – С. 19–27.
317. Білецький В. Соціально-філософські аспекти у творах Григорія Сковороди / В. Білецький // Схід. – 2011. – № 3 (110). – С. 132–134.
318. Білич, Т. А. Світогляд Г. С. Сковороди / Т. А. Білич. – Київ : [б. в.], 1957. – 112 с.

319. Білодід В. Сковорода — містик і сотеріолог / В. Білодід // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. — Київ : [б. в.], 2003. — С. 227–247.
320. Білодід, В. Сковорода — панентеїст / В. Білодід // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. — Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. — Вип. 4. — С. 146–159.
321. Бовсунівська, Т. Філософія серця Г. Сковороди і українська ментальність / Т. Бовсунівська // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. праць / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. — Київ : [б. в.], 1997. — С. 84–95.
322. Бойко, М. П. Філософські та релігійні джерела формування поглядів Кирило-Мефодіївського товариства (Г. Сковорода, Т. Авсенєв, Г.В. Гегель) / М. П. Бойко // Грані. — 2006. — № 5. — С. 55–60.
323. Бокоева Л. А. Г. С. Сковорода про чинники людського щастя / Л. А. Бокоева // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. — Харків : ХДПІ, 1992. — С. 3.
324. Бондар С. Езотерична нумерологія й есхатологія Г. Сковороди / С. Бондар // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. — Київ : [б. в.], 2003. — С. 248–281.
325. Борисенко, Н. О. Г. С. Сковорода про формування у особистості любові до природи / Н. О. Борисенко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. — Харків : ХНПУ, 2005. — С. 47–50.
326. Будугай, О. XII Всеукраїнські Сковородинівські читання / О. Будугай, А. Будугай // Філософська думка. — 2006. — № 2. — С. 146–156.
327. Бурма, Г. В. Розвиток ідей Г. С. Сковороди про самореалізацію особистості в сучасних наукових дослідженнях / Г. В. Бурма // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. — Харків : ХНПУ, 2005. — С. 80–84.
328. Бутова, Ю. Зв'язок філософського спадку Сковороди з сучасністю / Ю. Бутова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. — Сковородинівка : [б. в.], 2007. — С. 71–74.
329. Бучило, Л. Григорій Сковорода — визначний український філософ XVIII ст. (До 250-их роковин з дня народження) / Л. Бучило // Визвольний шлях. — Лондон : Укр. вид. Спілка. — 1972. — V кн. : Травень. — С. 576–590.
330. Вайскопф, М. М. В. Гоголь і Г.С. Сковорода: проблема "зовнішньої людини" (пер. з англ.) / М. Вайскопф // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. — Київ : [б. в.], 1997. — С. 346–360.
331. Вакуленко С. В. Definitio per metaphoras у Григорія Сковороди / С. В. Вакуленко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від

народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 42–49.

332. Валявко, І. Джерела мистичного світогляду Григорія Сковороди: спроба наукової ретроспективи / І. Валявко // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 96–120.

333. Валявко, І. Дмитро Чижевський – фундатор поняття «філософії серця» / І. Валявко // Слово і час. – 1998. – № 8. – С. 83–88.

334. Валявко, І. Осмислення філософії Григорія Сковороди в працях Дмитра Чижевського / І. Валявко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 196–212.

335. Вандышев, В. Н. Ноосферные представления Г. С. Сковороды / В. Н. Вандышев // Сталій розвиток в контексті проблем формування особистості та ідей Г. С. Сковороди : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. в межах Великого Проекту "Григорій Сковорода – 300", 16–17 жовт. 2008 р. – Харків, 2008. – С. 247–250.

336. Васильєва, С. О. Г. С. Сковорода про мораль та якість людини / С. О. Васильєва // Освіта і доля нації. Філософія і педагогіка миру в Україні та сучасному світі : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 жовт. 2016 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2016. – С. 56–58.

337. Васянович, Г. П. Григорій Сковорода – засновник української класичної філософії / Г. П. Васянович // Вступ до філософії : навч. посіб. / Ін-т педагогіки та психології [та ін.]. – Львів : [б. в.], 2001. – С. 82–85.

338. Васянович, Г. П. Практична філософія Григорія Сковороди / Г. П. Васянович // Вступ до філософії : навч. посіб. / Ін-т педагогіки та психології [та ін.]. – Львів : [б. в.], 2001. – С. 86–89.

339. Вегера, О. Вчення Г. Сковороди про самопізнання / О. Вегера // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 18–20.

340. Від Вишенського до Сковороди : з історії філософської думки на Україні XVI—XVIII ст. : зб. ст. / АН УРСР, Ін-т філософії ; відп. ред. В. М. Нічик. – Київ : Наук. думка, 1972. – 142 с.

341. Вільчинська, С. Торпос українського кордологізму (Г. С. Сковорода) / С. Вільчинська // Філософська думка. – 2007. – № 5. – С. 84–103.

342. Возняк, М. Той, що його світ ловив, та не спіймав. Писання Грицька Сковороди. Сковородина філософія / М. Возняк // Історія української літератури : у 2 кн. – 2-е вид., випр. – Львів : Світ, 1994. – Кн. 2. – С. 76–92.

343. Волчек, А. Алгоритмне тлумачення біблії у творчості Григорія Сковороди / А. Волчек // Цивілізаційний поступ сучасної освіти і науки : матеріали III наук.-практ. конф. магістрантів ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, (17–18 листоп. 2011 р., м. Харків) : у 2 ч. / Харків.

нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. К. А. Юр'євої]. – Харків : ХНПУ, 2011. – Ч. 1. – С. 57–58.

344. Воропай О. Український філософ Григорій Сковорода (3 нагоди 260-річчя від дня народження) / О. Воропай // Визвольний шлях. – Лондон : Укр. вид. Спілка. – 1982. – VIII кн. : Серпень. – С. 925–933.

345. Гандзель, М. Спроба реконструкції шляху Григорія Сковороди до досягнення істинного щастя / М. Гандзель // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 168–176.

346. Гарник, І. Сковородинівські шляхи християнської екзегети / І. Гарник // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 119–129.

347. Герасименко, Л. В. Проблема вибору у контексті гуманістичних ідей Г. С. Сковороди / Л. В. Герасименко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 74–77.

348. Глива Є. Онтологічний образ людини в творчості Григорія Сковороди / Є. Глива. – Київ : КММ, 2006. – 256 с.

349. Глотов, Б. Б. Античні традиції у творчості Григорія Сковороди / Б. Б. Глотов, О. А. Матюхіна // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 50–55.

350. Гнатенко, П. Ідеал людини в творчості Г. Сковороди і Ф. Ніцше (компаративний аспект аналізу) / П. Гнатенко, Л. Кострюкова // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 212–218.

351. Голіченко, Т. С. Метафористика пізнання у М. Кузанського та Г. Сковороди / Т. С. Голіченко // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 132–142.

352. Головаха, І. П. Оцінка загальносвітоглядної позиції Г. С. Сковороди в історико-філософських дослідженнях / І. П. Головаха // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 92–100.

353. Головаха, І. П. Філософ-гуманіст Г. С. Сковорода / І. П. Головаха, І. П. Стогній. – Київ : Політвидав, 1972. – 76 с. : іл., портр.

354. Горбунова, Д. С. Номадологічний проект філософії та його дух у вченні Г. Сковороди / Д. С. Горбунова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 41–44.

355. Горський, В. С. До питання про джерела символізму Григорія Сковороди / В. Горський // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 157–165.

356. Горський, В. С. Спадщина Г. С. Сковороди в історико-філософських дослідженнях / В. С. Горський // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 163–174.

357. Горський, В. С. Спадщина Г. Сковороди в контексті історії філософії України / В. С. Горський // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харків. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г.С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 7–13.

358. Горський, В. С. Філософія Григорія Сковороди / В. С. Горський // Історія української філософії : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський ; [наук. ред. В. І. Гусев]. – Київ : Наук. думка, 1996. – С. 84–104.

359. Горський, В. С. Філософія Сковороди у дореволюційних вітчизняних дослідженнях / В. С. Горський // Філософська думка. – 1972. – № 5. – С. 44–54.

360. Гребенна П. П. Об'єкт дослідження — філософія Г. С. Сковороди / П. П. Гребенна, І. Я. Матковська // Філософська думка. – 1974. – № 1. – С. 132–134.

361. Г. Сковорода і сучасна моральна філософія : матер. XVIII Харків. міжнар. Сковородинівських читань 25—26 верес. 2010 р. / Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [упоряд. О. М. Кривуля]. – Харків ; Сковородинівка : Вид. Савчук О. О., 2010. – 203 с.

362. Г. С. Сковорода і образи філософії : [зб. наук. ст.] / Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [наук. ред. О. М. Кривуля]. – Харків : Майдан, 2007. – 239 с.

363. Грибкова, Ю. "URGUNT" майстера Екгарта і бог Григорія Сковороди / Ю. Грибкова, Т. Грибков // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 177–182.

364. Григорій Сковорода і проблеми національної філософії : матеріали II Харківських Міжнародних Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле-сучасне-перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди / Харків. держ. ун-т, Харків. міський фонд "Центр освітніх ініціатив". – Харків, 1998. – 159 с.

365. Григорій Сковорода і проблеми соціального буття : матеріали VI Всеукр. наук. конф., 21 трав. 2011 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін. [та ін.] ; [редкол.: Н. І. Мицай та ін.]. – Сковородинівка : [б. в.], 2011. – 138 с.

366. Грицай О. Н. Самовизначення людини в філософії Г. С. Сковороди і становлення сучасної особистості / О. Н. Грицай // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 4.

367. Гришин, І. Я. Філософсько-практичні аспекти великого проекту "Григорій Сковорода-300" / І. Я. Гришин // Теорія та практика державного управління : наук. зб. / Нац.

акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.] ; [редкол.: Г. І. Мостовий (відп. ред.) та ін.]. – Харків : Вид-во Хар РІ НАДУ "Магістр", 2004. – Вип. 8. – С. 49–54.

368. Гужва, О. П. "Вічна філософія" як орієнтир у сквородиновському світопогляданні / О. П. Гужва // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – Вип. 39. – С. 34–49. – (Серія «Філософія»).

369. Гужва, О. П. Сковорода: "вічна філософія" як парадигма світорозуміння / О. П. Гужва // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 94–97.

370. Гужва О. П. Сковорода: знання як богопізнання / О. П. Гужва // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2013. – Вип. 41 (1). – С. 99–111. – (Серія «Філософія»).

371. Гужва, О. П. Сковорода: народження ідеї "сродної праці" в площинах духовного буття / О. П. Гужва // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – Вип. 37. – С. 59–71. – (Серія «Філософія»).

372. Гусаченко В. Два світи і «дві натури» Григорія Сковороди: спроба фізіогноміки і систематики / В. Гусаченко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1995. – Т. 4. – С. 55–62. – (Нова серія).

373. Денисенко, В. "Чи не найзнаменитіша українська особистість XVIII століття". Мандрівний учитель Григорій Сковорода / В. Денисенко // Пам'ять століть. – 2007. – № 1. – С. 28–38.

374. Дерев'янка, Т. М. Про містичний досвід Г. Сковороди / Т. М. Дерев'янка // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 55–59.

375. Дігтяр С. І. Образи співбесідників та їх роль у бабаївському циклі філософських діалогів Г. С. Сковороди / С. І. Дігтяр // Українське літературознавство. – 1973. – Вип. 18. – С. 103–109.

376. Діденко, Л. В. Дуалістичний вимір людини в українській філософії XVIII сторіччя (за поглядами Г. Кониського та Г. Сковороди) / Л. В. Діденко // Філософська думка. – 2004. – № 3. – С. 65–76.

377. Довга, Л. "Пізнай себе" у філософії Григорія Сковороди / Л. Довга // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 56–66.

378. Довга, Л. Проблеми християнської моралі в трактаті Інокентія Гізеля "Мир з Богом чоловіку" / Л. Довга // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 495–502.

379. Дольська, О. О. Феномен покликання: до сучасного розуміння концепції "сродної праці" Г. С. Сковороди / О. О. Дольська // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і

сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 98–100.

380. Допіра, Н. В. До проблеми дослідження філософії Г. С. Сковороди в контексті історії філософської культури / Н. В. Допіра // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 4–5.

381. Доценко, І. І. Проблема щастя в творчості Г. С. Сковороди / І. І. Доценко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 5–6.

382. Дудко, Д. М. Григорій Сковорода і маніхейство / Д. М. Дудко // Г. С. Сковорода і образи філософії : [зб. наук. ст.] / Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [наук. ред. О. М. Кривуля]. – Харків : Майдан, 2007. – С. 33–45.

383. Дудко, Д. М. Язичницька містика Григорія Сковороди / Д. М. Дудко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 60–63.

384. Дутчак, Г. "Про іноземця Гессе де Кальве" (Німецький просвітител ь і українська та філософська культура) / Г. Дутчак // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 4. – С. 160–172.

385. Дяченко, К. А. Самопізнання як інтуїтивне осягнення реальності у філософській спадщині Г. С. Сковороди / К. А. Дяченко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 105–107.

386. Єфімець, В. Д. До питання про оцінку філософії Г. С. Сковороди / В. Д. Єфімець, О. П. Єфімець // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 7–8.

387. Єфімець, О. П. До філософських міркувань Г. Сковороди та І. Канта про щастя людини / О. П. Єфімець // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 133–138.

388. Єфімець, О. П. Сковородинівський концепт "сродності" в сучасних філософських синтезах / О. П. Єфімець // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ОВС, 2004. – Вип. 16. – С. 3–5. – (Серія «Філософія»).

389. Єфімець, О. П. Теоретичне обґрунтування прообразу європейської інтеграції у спадщині Г. С. Сковороди / О. П. Єфімець // Науковий вісник / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2004. – Вип. 17. – С. 60–61. – (Серія «Філософія»).

390. Єфімець, О. П. Філософські рефлексії Г. С. Сковороди над світоглядними соціокультурних універсаль / О. П. Єфімець // Освіта і доля нації. Антикризисний потенціал освіти і виховання : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. 2 — 3 жовт. 2009 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. — Харків : ХНПУ, 2009. — С. 39.

391. Завгородько, Л. В. Філософія географії Г. С. Сковороди / Л. В. Завгородько // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. — Харків : ХНПУ, 2012. — С. 114—116.

392. Заветний, С. О. Г. С. Сковорода: проблеми самоврядування / С. О. Заветний // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. — Харків : ХДПУ, 2001. — Вип. 7. — С. 115—119. — (Серія «Філософія»).

393. Заветний, С. О. Самоврядування як невидима натура творчості Г. С. Сковороди / С. О. Заветний // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле — сучасне — перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. — Харків, 1996.— С. 89—98.

394. Закидальський, Т. Моральна філософія Григорія Сковороди (переклад з англійської В. Пазенка) / Т. Закидальський // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. праць / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. — Київ : [б. в.], 1997. — С. 303—316.

395. Закидальський Т. Сковорода — Наркіс у кривому дзеркалі / Т. Закидальський // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле — сучасне — перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. — Харків, 1996.— С. 23—32.

396. Захара, І. С. Близькість етичних поглядів Стефана Яворського та Григорія Сковорода / І. С. Захара // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. — Київ : Наук. думка, 1992. — С. 181—187.

397. Зеньковский, В. В. Философия Сковороды / В. В. Зеньковский // История русской философии : в 2 т. / В. В. Зеньковский ; сост. А. В. Поляков. — Ленинград : ЭГО, 1991. — Т. 1, ч. 1. — С. 64—81.

398. Иваньо, И. Сковорода Григорий Саввич / И. Иваньо // Философская энциклопедия / АН СССР, Ин-т философии, науч. совет изд-ва "Сов. энциклопедия"; гл. ред. Ф. В. Константинов. — Москва : Сов. энциклопедия, 1970. — Т. 5 : Сигнальные системы — Яшты. — С. 24—25.

399. Иваньо І. В. Етика Сковороди і філософія Епікура / І. В. Иваньо // Від Вишенського до Сковороди : з історії філософської думки на Україні XVI—XVIII ст. : зб. ст. / АН УРСР, Ін-т філософії ; відп. ред. В. М. Нічик. — Київ : Наук. думка, 1972. — С. 125—134.

400. Иваньо І. В. Про стиль філософських творів Г.Сковороди / І. В. Иваньо // Григорій Сковорода — 250: матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / [упоряд.: І. П. Стогній і П. Я. Шабатин]. — Київ : Наукова думка, 1975. — С. 147—156.

401. Іваньо І. В. Проблеми жанрової специфіки філософських творів Г. С. Сковороди / І. В. Іваньо // Філософська думка. – 1972. – № 5. – С. 84–92.
402. Іваньо І. В. Філософія і стиль мислення Г.Сковороди / І. В. Іваньо. – Київ : Наук. думка, 1983. – 272 с.
403. Ільїн, В. Співмірність моральних інтенцій в кордоцентризмі Б. Паскаля і Г. Сковороди / В. Ільїн // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 121–134.
404. Ісаєв В. Д. Естетика та етика Григорія Сковороди: минуле та сучасне / В. Д. Ісаєв, В. В. Левченко. – Київ ; Луганськ : Світлиця, 2007. – 152 с.
405. Йосипенко, С. Філософія, релігія, модерність Григорія Сковороди / С. Йосипенко // Дивослово. – 2013. – № 5. – С. 51–52.
406. Кабусь, Н. Д. Витоки ідеї сталого розвитку особистості в творчості Г. С. Сковороди / Н. Д. Кабусь // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, С. Т. Золотухіної. – Харків : Щедра садиба плюс, 2015. – Вип. 47. – С. 234–247.
407. Калюжний, А. Є. Філософія серця Г. Сковороди / А. Є. Калюжний // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 642–659.
408. Калюжний, А. Є. Філософія серця Григорія Сковороди. Філософ без певної системи / А. Е. Калюжний // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 228–311.
409. Канак, Ф. Г. Сковорода про єдність з природою як прикмету людського буття / Ф. Канак // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 100–112.
410. Канак, Ф. Г. Суспільство сродної праці Григорія Сковороди як варіант громадського суспільства / Ф. Канак // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 212–226.
411. Карівець, І. Метафілософія Григорія Сковороди / І. Карівець // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 183–186.
412. Карпенко, О. П. Відображення філософських ідей Григорія Сковороди в діалогії Володимира Дрозда "Листя землі" / О. П. Карпенко // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2005. – Т. 3. – С. 59–63.
413. Каустов А. Зооморфічна символіка у філософських творах Г. С. Сковороди / А. Каустов // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 1. – С. 11–15.

414. Кашуба М. В. В поисках счастья человеческого : о философских взглядах украинского мыслителя и поэта / М. В. Кашуба // Наука и религия. – 1972. – № 12. – С. 86–88.
415. Кашуба, М. В. Вільнодумство Г. Сковороди / М. Кашуба // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 112–119.
416. Кашуба, М. В. Григорій Сковорода і російська філософія "срібного віку" / М. Кашуба // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 79–87.
417. Кашуба, М. В. Етика І. Кониського і Г. Сковорода / М. В. Кашуба // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 188–194.
418. Кашуба, М. В. Моральні вчення Цицерона і Плутарха у трактуванні Григорія Сковороди / М. Кашуба // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 30–41.
419. Кашуба, М. В. Твори Плутарха як джерело моральних настанов Г. Сковороди / М. Кашуба // Іноземна філологія. – 2010. – Вип. 122. – С. 324–330.
420. Кашуба, М. В. Учитель Григорія Сковороди - Георгій Кониський / М. Кашуба // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 187–193.
421. Кезир, О. В. До проблеми барокових імплікатів в українському футурізмі / О. В. Кезир // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 72–77.
422. Кирик, Д. П. Г. С. Сковорода і давньогрецька філософія / Д. П. Кирик // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 115–125.
423. Кирик Д. П. Світ символів Г. С. Сковороди / Д. П. Кирик // Від Вишенського до Сковороди : з історії філософської думки на Україні XVI—XVIII ст. : зб. ст. / АН УРСР, Ін-т філософії ; відп. ред. В. М. Нічик. – Київ : Наук. думка, 1972. – С. 116–125.
424. Кисельов, М. Г. Сковорода — фундатор української філософії / М. Кисельов // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 88–95.
425. Кисельов, М. Г. Цілісний світ Г. Сковороди і сучасність / М. Кисельов // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 40–47.
426. Класичний період розвитку української філософії. Григорій Савич Сковорода // Філософія : український світоглядний акцент : навч. посіб. / Ю. М. Білодід. – Київ : Кондор, 2006. – С. 274–279.
427. Клепко, С. Ф. Сковородинська концепція "сродної праці" і сучасна концепція мобільності / С. Ф. Клепко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012

р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 133–140.

428. Клисакова, А. Сковорода и Эпикур / А. Клисакова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листопада 2007 року / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 87–90.

429. Книженко, М. Г. С. Сковорода — філософ доби відродження / М. Книженко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 145–146.

430. Козій, Д. Три аспекти самопізнання у Сковороди: до 250-річчя народження (1722—3 груд. 1972 р.) / Д. Козій // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 253–265.

431. Колесов В. Становлення нової філософії: Григорій Сковорода / В. Колесов // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 682–702.

432. Кондрашова, В. Гуманістичні ідеї Г. Сковороди / В. Кондрашова, О. Максимов // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 95–100.

433. Конон В. М. Деякі гуманістичні джерела світогляду Г. С. Сковороди / В. М. Конон // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матер. про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 100–105.

434. Корабльова Н. С. Ідея національної філософії у новому духовному просторі / Н. С. Корабльова // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харків. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 82–88.

435. Корж, Г. В. Філософія Г. С. Сковороди як чинник пробудження історичної пам'яті українського народу / Г. В. Корж // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 142–144.

436. Корж, Г. В. Буттєві та раціональні виміри історичної компетентності: етичні погляди Сковороди і Канта / Г. В. Корж // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 157–159.

437. Корж, Г. В. Виховної потенціал філософії Г. С. Сковороди в контексті ситуації постмодерна / Г. В. Корж // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р.

/ Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 82–84.

438. Корженко В. В. Ідея «сродності» Г. С. Сковороди в контексті філософії виховання / В. В. Корженко // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 126–134.

439. Корженко В. В. Феномен духовного відродження України і філософія Г. С. Сковороди / В. В. Корженко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 9–10.

440. Корпанюк, М. Погляд на морально-етичні засади українського літописання та творчість Григорія Сковороди крізь призму герменевтики / М. Корпанюк // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди : наук.-теорет. зб. : педагогіка, психологія, філологія, філософія / М-во освіти України; голов. ред.: В. П. Коцур. – Тернопіль : Астон, 2006. – Вип. 8. – С. 357–364.

441. Костюк, Г. С. Елементи діалектики в психологічних поглядах Г. С. Сковороди / Г. С. Костюк // Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : зб. ст. / [редкол.: О. Г. Дзевєрін (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Вища шк., 1972. – С. 33–52.

442. Костюченко, В. Руссо и Сковорода : постаті / В. Костюченко // Слово Просвіти. – 2012. – 21-27 черв. (№ 25). – С. 12–13.

443. Кравченко, О. Ідея двонатурності у філософії серця Григорія Сковороди / О. Кравченко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 201–206.

444. Кравчук, О. Сучасність поглядів Г. С. Сковороди про щастя людини / О. Кравчук, С. Суганяк // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 123–125.

445. Краснопольська, Р. А. Філософія життя і творчості українського Сократа — Григорія Сковороди / Р. А. Краснопольська // Історія та правознавство. – 2008. – № 9. – С. 14–16.

446. Кремень, В. Г. Екзистенція "серця" як пролог філософії людиноцентризму / В. Г. Кремень // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 5–16.

447. Кривуля, О. М. Філософські інваріанти і своєрідність національних філософій / О. М. Кривуля // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харків. міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 14–22.

448. Кривуля, Т. Г. С. Сковорода: самопізнання як шлях до духовного зростання / Т. Кривуля // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 32–34.

449. Крилова С. Григорій Сковорода: вчення про три світи / С. Крилова // Історія філософії : проблема людини та її меж : навч. посіб. / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова ; НАН України та ін. ; за ред. Н. Хамітова. – Київ : Наук. думка, 2000. – С. 194–195.

450. Крисаченко, В. С. Григорій Сковорода // Історія української філософії : хрестоматія-довідник / В. С. Крисаченко ; Ін-т філософії Г. С. Сковороди НАН України [та ін.]. – Київ : МП Леся, 2006. – С. 182–191.

451. Кріцак, І. Релігійно-філософські погляди Г. С. Сковороди та їх сучасне значення / І. Кріцак // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 147–150.

452. Круть, П. Прогностичний характер ідей Г. С. Сковороди / П. Круть, Л. Штефан // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 7–11.

453. Кузнецов О. Про деякі спільні риси філософських систем Григорія Сковороди та Володимира Одоєвського / О. Кузнецов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1995. – Т. 4. – С. 63–74. – (Нова серія).

454. Култаєва, М. Д. Г. С. Сковорода та ідея Європи / М. Д. Култаєва // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 48–50.

455. Култаєва, М. Д. Філософські ідеї Г. С. Сковороди у контексті сучасного антропологічного повороту / М. Д. Култаєва // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 10–11.

456. Култаєва, М. Д. Філософські ідеї Канта і Сковороди і сучасний дискурс гідності у контексті українських реалій / М. Д. Култаєва // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 10–17.

457. Култаєва, М. Д. Філософсько-освітні імплікації Григорія Сковороди: у витоків сквородинівської інтелектуальної традиції : монографія / М. Д. Култаєва, І. Ф. Прокопенко, Н. В. Радіонова ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за наук. ред. М. Д. Култаєвої. – Харків : ФОП Мезіна В. В., 2017. – 244 с.

458. Култаєва М. Д. Філософія виховання у контексті національного відродження / М. Д. Култаєва // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк.

Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г.С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 121–125.

459. Купцова, Т. Репрезентація провідних моделей маскулінності у філософській спадщині Григорія Сковороди / Т. Купцова, І. Мірошніченко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 207–212.

460. Кучеренко, О. Свобода совести или свобода веры у Г. С. Сковороды / О. Кучеренко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 58–60.

461. Ласло-Куцюк, М. Григорій Сковорода і священні числа античності / М. Ласло-Куцюк // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 344–354.

462. Лащик, Є. Сковородинівська філософія щастя у контексті західної філософії / Є. Лащик // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 293–302.

463. Левченко, Н. Авторська модифікація моделі барокової префігурації в екзегетичній практиці Георгія Сковороди / Н. Левченко // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри. : до ювілею доц. В. П. Андрусенко / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2007. – Т. 5. – С. 119–135.

464. Левченко, Н. Александрійська традиція в екзегетичній практиці Г. Сковороди / Н. Левченко // Наукові записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / М-во освіти України ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2004. – Вип. 1 (37). – С. 28–31. – (Серія «Літературознавство»).

465. Левченко, Н. Образ Бога в екзегетичній практиці Григорія Сковороди / Н. Левченко // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2003. – 2003. – Т. 2. – С. 74–81.

466. Левченко, Н. Рецепція Біблії в дихотомічній сенсовій вертикалі вербальних знаків алегоризуючої свідомості бароко: Григорій Сковорода / Н. Левченко // Sacrum і Біблія в українській літературі / Ун-т ім. М. Кюрі-Скловської [та ін.] ; за ред. І. Набитовича. – Люблін : Ingvarr, 2008. – С. 387–398.

467. Лисий, І. Навколо Сковороди (з філософського життя України початку ХХ сторіччя) / І. Лисий // Філософська думка. – 2005. – № 2. – С. 67–82.

468. Литвиненко, Т. А. Світоглядні та освітні настанови філософії у творах Г. С. Сковороди / Т. А. Литвиненко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 153–154.

469. Литвинов, В. Про шляхи здобуття щастя у розумінні українських філософів 15–18 ст. (від Григорія Саноцького до Григорія Сковороди) / В. Литвинов // Сковорода Григорій:

ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 166–178.

470. Литвинов, В. Філософські попередники Сковороди в Україні / В. Литвинов // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 165–174.

471. Логвиненко, О. Осмислення ролі розуму в творах українських мислителів кінця XVI - першої половини XVII ст. та у Г. Сковороди / О. Логвиненко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 47–56.

472. Лосев, А. Ф. Русская философия / А. Ф. Лосев // Философия. Мифология. Культура / сост. Ю. А. Ростовцев ; автор вступ. ст. А. А. Тахо-Годи. - Москва : Политиздат, 1991. – Про Г. Сковороду див.: с. 214, 216–222.

473. Лук'яненко, Д. Домінанти філософії Г. Сковороди в літературному сприйнятті молодшого підлітка / Д. Лук'яненко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 254–258.

474. Маленко, О. О. Слово як логос у лінгвософській інтерпретації Григорія Сковороди / О. О. Маленко // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 104–107.

475. Малихіна, О. Є. Гуманістичні погляди Григорія Сковороди у вимірі європейських цінностей / О. Є. Малихіна // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 109–110.

476. Малкова Л. А. Антропологія Григорія Сковороди / Л. А. Малкова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харк. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 11–12.

477. Манженко, В. П. Листи Г.С. Сковороди до різних осіб як ключ до розуміння його філософських поглядів / В. П. Манженко // Багаліївські читання в НУА : Програма і матеріали VII Багаліївських читань, 7 листоп. 2006 р. / Нар. укр. акад.; редкол.: В. І. Астахова (голов. ред.) [та ін.]. – Харків : Вид-во НУА, 2006. – Ч. 7 : Д. І. Багалій про стан та шляхи розвитку української культури. – С. 85–88.

478. Манженко, В. П. Поліфонія образу Біблії у філософській "Сімфонії" Григорія Сковороди / В. Манженко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 78–84.

479. Марія, Г. Б. Сковородинський трактат "Убуждшися видьша славу его": роль біблійних цитат на патріотичної гомілійної традиції для визначення його риторичної функції / Г. Б. Марія // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 73–87.

480. Марія, К. Ідеї про природу людини в античній культурі і в спадщині Г. С. Сковороди / К. Марія // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 68–71.

481. Марков, А. П. Співвідношення духовного і матеріального у філософії Г. С. Сковороди / А. П. Марков // Від Вишенського до Сковороди : з історії філософської думки на Україні XVI—XVIII ст. : зб. ст. / АН УРСР, Ін-т філософії ; відп. ред. В. М. Нічик. – Київ : Наук. думка, 1972. – С. 109–116.

482. Марков, А. П. "Сродна праця" – етичне поняття філософії Г. С. Сковороди / А. П. Марков // Філософська думка. – 1973. – № 3. – С. 116–120.

483. Мартич, Р. Філософсько-релігійна концепція живого в системі поглядів Григорія Сковороди / Р. Мартич // Українська мова і література в школах України. – 2015. – № 4. – С. 7–10.

484. Марченко, О. В. Передумови духовного сходження людини з погляду філософії Г. Сковороди / О. В. Марченко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 81–86.

485. Матковська, І. До питання про паралелі у розвитку філософської думки (Г. Сковорода – Г. Марсель – К. Поппер) / І. Матковська // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 218–226.

486. Матковська, І. Сміх Григорія Сковороди / І. Матковська // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 282–286.

487. Мешков, В. М. Проблема неоднорідності духовного простору культури / В. М. Мешков // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 135–140.

488. Митрович, К. Філософські дослідження зростання інтересу до творчості Сковороди в 20-і роки в Україні / К. Митрович // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 326–329.

489. Митрович, К. Платонічні елементи у філософії Сковороди / К. Митрович // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 330–343.

490. Михайловська, М. Щастя як критерій самореалізації людини і чинник сенсу життя : актуальність філософського спадку Г. С. Сковороди / М. Михайловська // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 91–94.

491. Мірошніченко, В. Концепція спілкування в парадигмі "Бог —людина" в філософії Г. С. Сковороди і С. Л. Франка / В. Мірошніченко // Григорій Сковорода в українській і

світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 61–64.

492. Моргун, Ю. Основні риси філософії Г. С. Сковороди / Ю. Моргун // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 35–36.

493. Мороз, І. Світодайний характер філософської думки Г. Сковороди (фізика та метафізика світла) / І. Мороз // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 149–156.

494. Надтока, О. Інтерпретація свободи в поглядах представників української духовної еліти (1750-1770 рр.) / О. Надтока // Київська старовина. – 2010. – № 5. – С. 47–53.

495. Найдьонов О. Г. Неоплатонізм Григорія Сковороди / О. Г. Найдьонов / Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 12–13.

496. Немченко Г. В. Філософське осмислення природи в творчості Григорія Сковороди / Г. В. Немченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 27–28.

497. Несвятипаска, М. А. Григорій Сковорода як читач та інтерпретатор Біблії : магістерська робота / М. А. Несвятипаска ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, ф-т заоч. навч., каф. укр. та світ. л-ри. – Харків : [б. в.], 2011. – 89 с.

498. Нічик В. М. Г. Сковорода і етико-гуманістичний напрям у вітчизняній філософії / В. М. Нічик // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 116–124.

499. Нічик, В. М. Києво-Могилянська академія: основні напрями філософування і Г. Сковорода / В. М. Нічик // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 7–29.

500. Нічик, В. М. Проблема Бога і світу в творах Г. С. Сковороди / В. М. Нічик // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 69–78.

501. Нічик, В. М. Філософські попередники Г. С. Сковороди / В. М. Нічик // Філософська думка. – 1985. - № 2. – С. 69–80.

502. Нічик, В. М. Філософські попередники Г. С. Сковороди у Києво-Могилянській академії / В. М. Нічик // Філософська думка. – 1972. – № 2. – С. 46–60.

503. Нога, Г. Біблійними стежками Григорія Сковороди / Г. Нога // *Sacrum і Біблія в українській літературі* / Ун-т ім. М. Кюрі-Склодовської [та ін.] ; за ред. І. Набитовича. – Люблін : Ingvarr, 2008. – С. 399–406.

504. Оберраух-Мельничук, М. Персоналізм у філософії Григорія Сковороди / М. Оберраух-Мельничук // *Переяславські Сковородинівські студії* : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 223–225.

505. Огородник І. В. Україна і просвітництво. Філософія Г. Сковороди // *Історія філософської думки в Україні* : курс лекцій : навч. посіб. / І. В. Огородник, В. В. Огородник. – Київ : Вища шк. : Знання : КОО, 1999. – С. 251–264.

506. Огородник І. В. Григорій Сковорода / І. В. Огородник, М. Ю. Русин // *Українська філософія в іменах* : навч. посіб. ; за ред. М. Ф. Тарасенка. – Київ : Либідь, 1997. – С. 245–252.

507. Омельченко, А. В. І. Галятовський і Г. Сковорода: неперервність традиції / А. В. Омельченко // *Пам'яті Григорія Сковороди* : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 96–99.

508. Орлянська, Т. Вчення Г. С. Сковороди про три світи і дві натури / Т. Орлянська // *Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя* : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (голов. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 37–41.

509. Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – 282 с. – Текст укр., рос.

510. Осипов, А. О. Аспекти символотворчого процесу у філософії Г.С. Сковороди. Г. С. Сковорода як філософ духовності / А. О. Осипов // *Практична філософія*. – 2006. – № 3. – С. 179—186.

511. Осипов, А. О. Онтична природа доінтерпретативного стану символотворення як підґрунтя духовного зростання особистості (на прикладі ідей Г. С. Сковороди) / А. О. Осипов // *Практична філософія*. – 2006. – № 4. – С. 183–190.

512. Особливості філософських курсів Києво-Могилянської академії. Життя та філософська діяльність Г. Сковороди // *Основи філософських знань* : навч. посіб. / В. Л. Петрушенко. – Львів : "Магнолія 2006", 2007. – С. 103–107. – (Вища освіта в Україні).

513. Острянин, Д. Х. Матеріалістична тенденція у філософських і соціологічних поглядах Г. С. Сковороди / Д. Х. Острянин // *Розвиток матеріалістичної філософії на Україні*. – Київ : Вища шк., 1971. – С. 30–41.

514. Пазенок, В. Г Сковорода — етик, "перевідкриття" продовжується / В. Пазенок // *Сковорода Григорій: образ мислителя* : зб. наук. праць / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 66–84.

515. Панков, Г. Д. Идея Бога и проблема ценностного выбора в учении Г. С. Сковороды / Г. Д. Панков // *Г. С. Сковорода і образи філософії* : зб. наук. ст. / Обл. комунальний заклад

"Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [наук. ред. О. М. Кривуля]. – Харків : Майдан, 2007. – С. 4–17.

516. Пашук А. І. Полемісти і Г. Сковорода / А. І. Пашук // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 124–134.

517. Пименова, В. Путь к себе [Г. Сковороды] / В. Пименова // География в школе. – 1993. – № 4. – С. 73–75.

518. Пісоцький, В. Ідея толерантності в етиці Григорія Сковороди / В. Пісоцький // Людина і світ. – 1999. – № 10. – С. 49–51.

519. Пістрій, І. В. Діалог – форма філософствування Платона і Сковороди / І. В. Пістрій // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 59–68.

520. Піч, Р. Про містику і метафізику у Григорія Сковороди / Р. Піч // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 312–325.

521. Піч, Р. Сковородинівський міф про Наркіса в світлі романтичної концепції міфотворчості / Р. Піч // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 337–345; Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харків. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г.С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 33–42; Сучасність. – 1995. – № 10. – С. 162–167.

522. Погорілий, С. Символи у Сковороди / С. Погорілий // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 266–270.

523. Подольська, Є. А. Філософія українського Просвітництва другої половини XVII–XVIII століття. Григорій Сковорода / Є. А. Подольська // Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; М-во освіти і науки України [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Київ : ІНКОС : Центр навч. літ., 2006. – С. 215–220.

524. Поліщук, Н. Екзистенційний засновок філософії Г. Сковороди / Н. Поліщук // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 30–40.

525. Поліщук, Н. Філософська мова Григорія Сковороди у річищі західноєвропейського мислення / Н. Поліщук // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 153–165.

526. Попович М. В Григорій Сковорода: філософія свободи / М. В. Попович. – Київ : Майстерня Білецьких, 2007. – 256 с.

527. Попович М. В. Григорій Сковорода на тлі філософсько-релігійних рухів «раннього Модерну» / М. В. Попович // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 30–50.

528. Прокопенко В. Метафізика людини Г. Сковороди та світова філософська традиція / В. Прокопенко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1993. – Т. 1. – С. 23–30. – (Нова серія).

529. Прокопенко, І. Ф. Вступне слово. Філософія державотворення у науковій спадщини Григорія Сковороди / І. Ф. Прокопенко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 3–5.

530. Прокопов, Д. Г. Сковорода : епістемічні ефекти поверхні / Д. Прокопов // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 304–321.

531. Прокопов, Д. Є. Образ змія в діалогах Сковороди: контекст співвідношення трансцендентного та іманентного / Д. Є. Прокопов // Філософська думка. – 1998. – № 2. – С. 139–152.

532. Прокопов, Д. Є. Філософія Г. Сковороди / Д. Є. Прокопов // Історія української філософії : підручник / М. Ю. Русин, І. В. Огородник, С. В. Бондар [та ін.]. – Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2008. – С. 253–263.

533. Радченко, Л. П. Погляди Г. Сковороди в аспекті розвитку економічної думки / Л. П. Радченко, І. В. Сідельникова // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 122–125.

534. Редько, М. Світогляд Г. С. Сковороди / М. Редько. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1967. – 264 с.

535. Рибалко В. К. Г. С. Сковорода – родоначальник української філософської антропології / В. К. Рибалко, С. Ю. Балбенко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 13–14.

536. Рибалко, Л. С. Г. Сковорода про самопізнання як складову самореалізації особистості / Л. С. Рибалко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 84–88.

537. Рибка, О. Григорій Сковорода та Пауло Коельо: спроба порівняльного аналізу / О. Рибка // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри : до 70-річчя Кіма Хомича Балабухи / М-во освіти та науки України, Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) [та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – Т. 4. – С. 167–176.

538. Рибка, О. Григорій Сковорода та Пауло Коельо: спроба порівняльного аналізу / О. Рибка // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 95–107.

539. Рогова, О. Г. Філософсько-освітні аспекти становлення християнської доброчинності: від Г. С. Сковороди до сьогодення / О. Г. Рогова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т

вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 206–214.

540. Рогович М. Д. М. Козачинський і Г. Сковорода / М. Д. Рогович // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (головн. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 134–143.

541. Розвиток філософської думки в Україні від Г. Сковороди до нашого часу // Філософія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Г. А. Заїченко, В. М. Сагатовський, І. І. Кальний [та ін.] ; за ред. Г. А. Заїченка [та ін.]. – Київ : Вища шк., 1995. – С. 92–93.

542. Романовська, А. І. "Філософія серця" Григорія Савича Сковороди / А. І. Романовська // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2017. – № 1–2. – С. 42–45.

543. Романець, В. А. Ідея самопізнання і смислу людського життя у творчості Г. С. Сковороди / В. А. Романець // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 8–17.

544. Роменец, А. В. Этапы самопознания человека в трудах Г. С. Сковороды / А. В. Роменец // Проблемы философии : респ. межвед. науч. сб. – Киев : Вища шк., 1987. – Вып. 74 : Человек как предмет философского и конкретно-научного познания. – С. 80–83.

545. Роменец, А. В. Григорій Сковорода і Джонатан Едвардс: філософія переображення / А. В. Роменец // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 186–196.

546. Россоха І. М. Про національні корені української філософії / І. М. Россоха // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харків. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвячених 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 99–103.

547. Руденко Д. Філософія Сковороди: мерехтіння символу / Д. Руденко // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1993. – Т. 1. – С. 31–38. – (Нова серія).

548. Свириденко, О. Г. Сковорода як знавець людської душі / О. Свириденко // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 592–598.

549. Світлична Г. Л. Г. С. Сковорода і Л. М. Толстой : про спільність і відмінність філософських поглядів / Г. Л. Світлична // Філософська думка. – 1972. – № 5. – С. 93–98.

550. Симчич, М. "Від Вишенського до Сковороди": радянські дослідження української філософії XVI-XVIII ст. / М. Симчич // Філософська думка. – 2013. – № 1. – С. 71–80.

551. Сирцова, О. Анаксагор Клазоменський і "FABULA DETANTALO" Григорія Сковороди / О. Сирцова // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 19–29.

552. Сирцова, О. Неогностичні тенденції у філософії Григорія Сковороди / О. Сирцова // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 287–293.

553. Сирцова, О. Тема " золотого віку " України в історіософії Г. Сковороди / О. Сирцова // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 129–140.
554. Сирцова, О. М. Філософська етимологія Г. С. Сковороди . Ім'я Бога / О. М. Сирцова // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 90–98.
555. Сия, (мастер). Мистика, или Смерть и воскресение Григория Сковороды / мастер Сия. – Киев : Логос, 2006. – 399 с.
556. Сігов, К. Б. Гра та "веселіе сердечное" у філософській антропології Г. С. Сковороди / К. Б. Сігов // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 18–32.
557. Сімон, І. А. Свобода і моральність як сутність людини у діалозі І. Канта та Г. С. Сковороди / І. А. Сімон // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 231–232.
558. Сковорода Г. і сучасна моральна філософія : матер. XVIII Харк. міжнар. Сковородинівських читань 25—26 верес. 2010 р. / Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [упоряд. О. М. Кривуля]. – Харків ; Сковородинівка : Вид. Савчук О. О., 2010. – 203 с.
559. Сковорода Г. С. – основоположник української класичної філософії // Філософія : курс лекцій / Є. М. Мануйлов, О. П. Єфімець, М. Д. Култаєва [та ін.] ; М-во оборони України, М-во освіти України ; за ред. С. М. Мануйлова, О. П. Єфімця. – Харків : ХВУ, 1997. – С. 115–116.
560. Сковорода Г. С. і образи філософії : [зб. наук. ст.] / Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [наук. ред. О. М. Кривуля]. – Харків : Майдан, 2007. – 239 с.
561. Сковорода Григорій і проблеми соціального буття : матеріали VI Всеукр. наук. конф., 21 трав. 2011 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін. [та ін.] ; [редкол.: Н. І. Мицай та ін.]. – Сковородинівка : [б. в.], 2011. – 138 с.
562. Скотний, В. Г. Григорій Сковорода / В. Г. Скотний // Філософія: історичний і систематичний курс : підруч. – Київ : Знання України, 2005. – С. 207–209.
563. Сошніков, А. О. Зоряне небо та моральний закон: кантівські інтенції на українському ґрунті / А. О. Сошніков // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 238–240.
564. Сошніков, А. О. Філософ і громадянин Г. С. Сковорода / А. О. Сошніков // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С.

Сковорода, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 222–223.

565. Степаненко, І. В. Гуманістичний вимір філософії Г. С. Сковорода у світлі відродження української культури / І. В. Степаненко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 14.

566. Степаненко, І. В. Життєтворчі спрямування філософії Г. С. Сковорода / І. В. Степаненко, М. О. Давидова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 226–230.

567. Стогній Г. Про поєднання вчення і життя Г. С. Сковорода: на допомогу вчителю / Г. Стогній // Рідна школа. – 2000. – № 11. – С. 75–78.

568. Стогній, І. Г. Сковорода про свободу і справедливість / І. Стогній // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 179–193.

569. Стогній І. П. Етика праці у творчості Г. С. Сковорода / І. П. Стогній // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (головн. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 105—111.

570. Стогній, І. П. Праця і мораль у спадщині Г. С. Сковорода / І. П. Стогній // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 44—58.

571. Стратій, Я. М. Концепція Бога у філософії Г. С. Сковорода та її зв'язок з попереднім розвитком української думки / Я. М. Стратій // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 79–89.

572. Стратій, Я. Поняття " внутрішньої людини " і вчення про споріднену працю у філософії Г. Сковорода / Я. Стратій // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 140–149.

573. Струманський, В. П. Дуалістична суть філософії людини Григорія Сковорода / В. П. Струманський // Пам'яті Григорія Сковорода : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 133–135.

574. Сулима, В. Воскресіння Господнє у діалозі Григорія Сковорода Потоп Зміин (ХУІІІ ст.) та у Великодніх проповідях Василя Гречулевича (ХІХ ст.) : особливості герменевтики та поетики / В. Сулима // Sacrum і Біблія в українській літературі / Ун-т ім. М. Кюрі-Скловської [та ін.] ; за ред. І. Набитовича. – Люблін : Ingvarr, 2008. – С. 407–416.

575. Табачковський, В. Г. Сковорода та феномен "антропологічного підпілля" / В. Табачковський // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 202–211.

576. Табачников І. А. Сковорода і Сократ / І. А. Табачников // Від Вишенського до Сковороди : з історії філософської думки на Україні XVI—XVIII ст. : зб. ст. / АН УРСР, Ін-т філософії ; відп. ред. В. М. Нічик. – Київ : Наук. думка, 1972. – С. 134–142.

577. Тарелкін Ю. П. Антропологічна спрямованість філософської думки Г. С. Сковороди / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін // Історія філософії в стислому викладі : навч. посіб. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. – С. 166–172.

578. Тимошенко, О. Г. С. Сковорода про творчий характер життєдіяльності людини / О. Тимошенко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 44–45.

579. Ткаченко, О. О. До характеристики світогляду Г. С. Сковороди / О. О. Ткаченко // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 99–107.

580. Ткачук, О. Реалізація у філософії Г. Сковороди засадничих принципів доби Бароко / О. Ткачук // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 144–152.

581. Удод, Г. Г. С. Сковорода і православна церква / Григорій Удод. – Вінніпег : Саскатун, 1971. – 47 с.

582. Уткіна Н. Ф. Філософія Г. С. Сковороди та наука нового часу / Н. Ф. Уткіна // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (головн. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко та ін. ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 111–116.

583. Ушкалов, Л. В. Біблійна герменевтика Григорія Сковороди на тлі українського барокового богомислення / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Харків. іст.-філол. т-во ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : [б. в.], 1999. – Т. 8. – С. 23–44. – (Нова серія).

584. Ушкалов, Л. В. Дмитро Чижевський та його книга про філософію Сковороди / Л. В. Ушкалов // Філософія Г. С. Сковороди / Д. І. Чижевський ; підгот. тексту й передне сл. Л. Ушкалова. – Харків : Прапор, 2004. – С. 3–22.

585. Ушкалов, Л. В. До питання про сквородинівську ноєматику : префігуральні терміни / Л. В. Ушкалов // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 153–158.

586. Ушкалов, Л. В. Духовна "брань" Григорія Сковороди / Л. Ушкалов // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 322–335.

587. Ушкалов, Л. В. Ейдос «золотої середини» на терені українського духовного досвіду / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Харків. іст.-філол. т-во ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : [б. в.], 1998. – Т. 6. – С. 29–38. – (Нова серія).

588. Ушкалов, Л. В. Нариси з філософії Григорія Сковороди : [монографія] / Л. В. Ушкалов, О. В. Марченко. – Харків : Основа; Вид-во при ХДУ, 1993. – 152 с.
589. Ушкалов, Л. В. Про "вічну філософію " Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов // Березіль. – 2004. – № 3–4. – С. 164–173.
590. Ушкалов, Л. В. Сковорода і візантійське богослів'я / Л. В. Ушкалов // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 62–72.
591. Ушкалов, Л. В. Сковородіана Дмитра Чижевського / Л. В. Ушкалов // Філософія Г. С. Сковороди : монографія / Д. Чижевський ; підгот. тексту, мовна ред. та вступ. ст. Л. Ушкалова. – Харків : Акта, 2003. – С. 7–30.
592. Ушкалов, Л. В. Українське барокове богомислення : сім етюдів про Г. Сковороду / Л. В. Ушкалов. – Харків : Акта, 2001. – 218 с. : іл.
593. Федів Ю. О. Антропологічна спрямованість філософії Г. Сковороди / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова // Історія української філософії : навч. посіб. – Київ : Україна, 2000. – С. 127–136.
594. Федорчук, Л. Простір і колір як категорії художнього світу Григорія Сковороди / Л. Федорчук // Слово і час. – 2000. – № 5. – С. 55–59.
595. Федотова, Т. Символіка сонця і вогню у світогляді Григорія Сковороди: синкретизм християнства та язичництва (вогнепоклонства) / Т. Федотова // Київська старовина. – 2004. – № 2. – С. 103–110.
596. Фельдман, О. Б. Альтруїзм і самовиховання у філософській спадщини Г. С. Сковороди / О. Б. Фельдман // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 44–46.
597. Філософія Григорія Сковороди // История философии : учеб. для высш. шк. / В. И. Волович, Н. И. Горлач, Г. Т. Головченко [и др.] ; под общ. ред. Н. И. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рыбалко. – Харьков : Консум, 2002. – С. 612–614.
598. Філософія Григорія Сковороди // Історія української філософії : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. – Київ : Либідь, 2004. – С. 124–155.
599. Філософія Григорія Сковороди // Історія української філософії : курс лекцій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський ; [наук. ред. В. І. Гусев]. – Київ : Наук. думка, 1996. – С. 84–104.
600. Філософія Григорія Сковороди // Історія філософії : підруч. для вищ. шк. / В. Г. Кремень, В. С. Афанасенко, В. І. Волович [та ін.]. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Харьков : Прапор, 2003. – С. 428–430.
601. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : мислителі, ідеї, концепції : підруч. / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – Київ : Книга, 2005. – С. 430–435.
602. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : навч. посіб. / В. Й. Григор'єв. – Київ : ЦНЛ, 2004. – С. 145–147.
603. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : навч. посіб. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко [та ін.] ; за ред. І. Ф. Надольного. – Київ : Вікар, 2010. – С. 128–129.

604. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : навч. посіб. для студ. і асп. вищ. навч. закл. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко [та ін.] ; за ред. І. Ф. Надольного. – 5-те вид., стер. – Київ : Вікар, 2005. – С. 173–175.
605. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : підручник / В. П. Андрущенко, В. І. Волович, М. І. Горлач [та ін.] ; за заг. ред. М. І. Горлача, В. Г. Кременя, В. К. Рибалка. – 2-ге вид. перероб. та допов. – Харків : Консум, 2000. – С. 281–282.
606. Філософія Григорія Сковороди // Філософія : підруч. для вищ. шк. / В. С. Афанасенко, В. І. Волович, Г. Т. Головиченко [та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя, М. І. Горлача. – Вид. 3-тє, перероб. та допов. – Харків : Прапор, 2004. – С. 205–207.
607. Філософське вчення Григорія Сковороди // Філософія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Губерський, Є. М. Суліма, В. Г. Кремень [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2013. – С. 136–139.
608. Хамітов, Н. Памфіл Юркевич: серце і межі розуму / Н. Хамітов, С. Крилова // Історія філософії : проблема людини та її меж : навч. посіб. ; НАН України [та ін.] ; за ред. Н. Хамітова. – Київ : Наук. думка, 2000. – С. 195–197.
609. Харченко, Л. Концепція щастя у філософії Григорія Сковороди / Л. Харченко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 231–237.
610. Хашдеу, А. Завдання нашої доби : наука Григорія Савича Сковороди, єдиного руського філософа, в екзегетично-систематичному викладі / А. Хашдеу; пер., прим. та комент. С. Вакуленка, Л. Ушкалова // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Харків. іст.-філол. т-во ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : [б. в.], 2002. – Т. 9. – С. 255–300. – (Нова серія).
611. Хоменко Г. І. Сковорода про смерть і безсмертя / Г. І. Хоменко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 39–40.
612. Чайка, П. Проблема теодицеї і взгляд на нее Г. С. Сковороды / П. Чайка // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 120–122.
613. Чернега Т. М. Раціональне та містичне у філософії Григорія Сковороди / Т. М. Чернега. – Одеса : Астропринт, 2007. – 400 с.
614. Чернишов, В. В. Scientia divina: вчення Г.С. Сковороди про вищу науку / В. В. Чернишов // Практична філософія. – 2007. – № 2. – С. 167–173.
615. Чернишов, В. В. Г. Сковорода та філософія просвітництва / В. В. Чернишов // Г. С. Сковорода і образи філософії : зб. наук. ст. / Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди [та ін.] ; [наук. ред. О. М. Кривуля]. – Харків : Майдан, 2007. – С. 18–32.
616. Чернишов, В. В. Григорій Сковорода як читач "De consolatione philosophiae" Северіна Боеція / В. Чернишов // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 42–61.

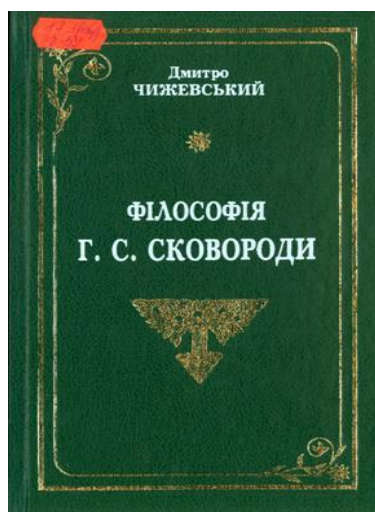
617. Чернишов В. В. Поиски смысла жизни в философии Г. Сковороды // Учення Г. Сковороди про дух, духовність та істину: історія і сучасність // Матеріали II Міжнар. наук.-теорет. конф. : наук. видання. – Суми : Вид-во СумДУ, 2007. – С. 152–154.

618. Черноморець, Ю. Християнський платонизм Григорія Сковороди / Ю. Черноморець // Філософська думка. – 2014. – № 5. – С. 88–97.

619. Чижевський, Д. Філософія Г. С. Сковороди: вступ / Д. Чижевський // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 237–247.

620. Чижевський, Д. Філософія Г. С. Сковороди : монографія / Д. Чижевський ; підгот. тексту, мовна ред. та вступ. ст. Л. Ушкалова. – Харків : Акта, 2003. – 430 с.

621. Чижевський, Д. І. Філософія Г. С. Сковороди / Д. І. Чижевський ; підгот. тексту й переднє сл. Л. Ушкалова. – Харків : Прапор, 2004. – 270 с.

622. Чуб, Д. В. Життя та філософські погляди Григорія Сковороди / Д. Чуб // Люди великого серця : статті, розвідки, спогади ; передм. Ю. Бойка. – Мельбурн : Ластівка, 1981. – С. 13–34.

623. Шаповал, Л. М. Ідеї любові до природи в творах Г. С. Сковороди / Л. М. Шаповал // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 117–120.

624. Шаян, В. Г. Сковорода — лицар святої борні (основні ідеї філософії Сковороди) / В. Шаян // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 391–402.

625. Шевченко, В. Вчення Г. Сковороди про субстанцію у контексті сучасності / В. Шевченко // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 21–30.

626. Шевченко, В. Гностико-екзистенціальна підстава вчення Г. Сковороди про пізнання / В. І. Шевченко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 166–170.

627. Шевченко, В. Григорій Сковорода і префігуральна екзегеза Біблії / В. Шевченко // *Філософська думка*. – 2014. – № 5. – С. 98–109.
628. Шевчук, В. Ідея простоти в елітарному світогляді / В. Шевчук // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 12–21.
629. Шкуринов П. С. Мирозозрение Г. С. Сковороды : лекции для студ.-заочн. / П. С. Шкуринов. – Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1962. – 82 с.
630. Шубенко, Н. Одиссея мандрівного філософа. (Григорій Савович Сковорода) / Н. Шубенко // *Пані вчителька*. – 2007. – № 2. – С. 48–52.
631. Щипанов И. Я. Украинские просветители XVIII в. Г. С. Сковорода / И. Я. Щипанов // *Краткий очерк истории философии* / под ред. М. Т. Иовчука, Т. И. Ойзермана, И. Я. Щипанова. – 2-е изд., перераб. – Москва : Мысль, 1967. – С. 233–234.
632. Юдкін-Ріпун, І. Герметичний дискурс Григорія Сковороди / І. Юдкін-Ріпун // *Студії мистецтвознавчі. Архітектура. Образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво*. – 2010. – № 3 (30). – С. 7–19.
633. Юркевич, О. «... Сердечное око мое видит тебя» (Україна у світлі містичної інтерпретації) / О. Юркевич // *Збірник Харківського історико-філологічного товариства* / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1995. – Т. 4. – С. 75–76. – (Нова серія).
634. Юхименко, Н. Григорій Сковорода про "сродну працю" як прояв інтересів та потреб особистості / Н. Юхименко // *Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність* : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 599–607.
635. Юхименко, Н. Філософський доробок Г. С. Сковороди в європейському контексті / Н. Юхименко // *Переяславські Сковородинівські студії* : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 242–248.
636. Ягодзінський, С. М. Творчість Григорія Сковороди в контексті становлення новоєвропейського наукового дискурсу / С. М. Ягодзінський // *Практична філософія*. – 2006. – № 2. – С. 43–51.
637. Ярмусь, С. Поняття щастя в філософії Григорія Сковороди / С. Ярмусь // *Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність* : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 660–673.
638. Ярошенко, Л. Національний "дух" у філософії Г. Сковороди / Л. Ярошенко // *Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність* : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 608–617.

Педагогічні ідеї Т. С. Сковороди: їх значення та вплив на подальший розвиток освіти і виховання

Список учнів школи піітики Харківського колегіуму та оцінки їхніх успіхів у навчанні з 1 вересня 1759 р. до 15 липня 1760 р.

По аркушах списку скріпа: “учитель школи піітики Григорій Сковорода”. Оцінки учням поставлено рукою Григорія Сковороди.
(ф. 1973, оп. 1, спр. 2130, арк. 1 і зв. Оригінал.)

645. Бакай, С. Формування музично-просвітницьких ідей Г. С. Сковороди / С. Бакай // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 18, ч. 2. – С. 105–110.
646. Баранівський, В. Ф. Концепція "сродної праці" Г. Сковороди в аспекті проблем сучасної освіти / В. Ф. Баранівський // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 39–41.
647. Беззабарна, А. В. Проблема виховання у притчі "Благодарний Еродій" / А. В. Беззабарна // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (гол. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 8–12.
648. Белашова, Т. В. Порівняльний педагогічний аналіз виховних систем І. Ф. Гербарта і Г. С. Сковороди / Т. В. Белашова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 154–157.
649. Бережна, С. В. Педагогічно-антропологічний вимір історичної компаративістики в контексті сквородинівської традиції / С. В. Бережна // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2013. – Вип. 40, ч. 1. – С. 162–170. – (Серія «Філософія»).
650. Бережна, С. В. Національне виховання молоді на історичному факультеті ХНПУ імені Г. С. Сковороди в контексті сквородинівських традицій / С. В. Бережна // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 44–47.
651. Бережна, С. В. Національне виховання студентів як фактор цілісного формування особистості на історичному факультеті ХНПУ імені Г. С. Сковороди / С. В. Бережна // Науковий вісник / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2007. – Вип. 25. – С. 38–41. – (Серія «Філософія»).
652. Білик, В. М. Г. С. Сковорода як вихователь / В. М. Білик // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 35–39.
653. Блошенко, О. І. Проблема гуманізації виховання та навчання в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / О. І. Блошенко, Н. Ю. Сергєєва // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 44–48.
654. Бойко, О. Г. С. Сковорода про культуру дозвілля / О. Бойко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 54–55.
655. Бойчук, Ю. Д. Еколого-етичні погляди Г. С. Сковороди / Ю. Д. Бойчук, А. І. Галій // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII

Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 55–59.

656. Боченко, О. В. Г. С. Сковорода про самовиховання особистості / О. В. Боченко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / М-во освіти України [та ін.] ; [редкол.: Л. С. Нечепоренко (голов. ред.) та ін.]. – Харків : Основа, 1998. – Вип. 3. – С. 32–34.

657. Боярська-Хоменко, А. В. Внесок Г. С. Сковороди в розробку питань виховання студентської молоді / А. В. Боярська-Хоменко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 59–61.

658. Боярська-Хоменко, А. В. Принцип народності за Г. С. Сковородою: погляд із сучасності / А. В. Боярська-Хоменко // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (гол. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 13–18.

659. Будугай, А. Григорій Верба - філософ-сковородознавець і педагог : до 295-річчя від дня народження Григорія Сковороди / А. Будугай // Вища школа. – 2017. – № 3. – С. 22–40.

660. Вавілова, І. В. Реалізація ідей Г. Сковороди у підручниках, посібниках та книгах для позакласного читання дітей другої половини XIX- початку XX ст. / І. В. Вавілова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 67–71.

661. Варшавська, Е. А. Значення морально-естетичних поглядів Г. С. Сковороди для виховання студентської молоді / Е. А. Варшавська, Л. С. Загребельна // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 107–110.

662. Васильєва, О. В. Хоровий спів як засіб морально-естетичного виховання в педагогічній діяльності Г. С. Сковороди / О. В. Васильєва // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 41–44.

663. Вербицька, М. Моральне виховання у творчій спадщині Г. С. Сковороди / М. Вербицька // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 37–40.

664. Вершинин, В. Сковорода как педагог / В. Вершинин // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 115–120.

665. Відченко, А. Г. Вимоги до національної школи в педагогічній спадщині видатних українських просвітян / А. Г. Відченко, А. В. Говорун // Вісник Харківського державного педагогічного університету / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [голов. ред. І. Ф. Прокопенко]. – Харків : ХДПУ, 1999. – № 7, вип. 1: Педагогічні науки. – С. 5–9.

666. Відченко, А. Г. Г. С. Сковорода і традиції народного виховання / А. Г. Відченко, Л. А. Штефан // Вісник Харківського державного педагогічного університету / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [голов. ред. І. Ф. Прокопенко]. – Харків : ХДПУ, 1999. – № 7, вип. 1: Педагогічні науки. – С. 57–58.
667. Відченко, А. Г. Г. С. Сковорода про моральне виховання / А. Г. Відченко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 34–37.
668. Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (голов. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 7–41.
669. Внукова, І. П. Загальноосвітні ідеї виховання та навчання в творах Г. С. Сковороди / І. П. Внукова, Н. М. Роман // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 49–53.
670. Вольянська, С. Є. Ідея профільного навчання у творчо-педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / С. Є. Вольянська // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 75–80.
671. Гаряча, Н. М. Погляди Г. С. Сковороди і С. І. Миропольського на особистість вчителя / Н. М. Гаряча // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 181–185.
672. Герус, Л. Г. Квітка щастя: до дня народження Григорія Сковороди / Л. Г. Герус // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2018. – № 31–32. – С. 46–49.
673. Гнатюк, Л. То якою ж мовою писав Григорій Сковорода? / Л. Гнатюк // Дивослово. – 2006. – № 3. – С. 44–48.
674. Гнатюк, Л. Чому вивчення мови Григорія Сковороди актуальне для українців у ХХІ столітті / Л. Гнатюк // Дивослово. – 2013. – № 5. – С. 53–58.
675. Говорун А. В. А. І. Зільберштейн про педагогічні погляди Г. С. Сковороди / А. В. Говорун // Педагогічні погляди А. І. Зільберштейна і сучасність : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1997. – С. 94–100.
676. Говорун, А. В. Ідеї морального виховання у творчій спадщині Г. С. Сковороди / А. В. Говорун // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали ХІІ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 68–78.
677. Говорун, А. В. Питання морального виховання у творчості Г. С. Сковороди / А. В. Говорун, А. Г. Відченко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 58–65.
678. Говорун, А. В. Питання родинного виховання у творчості Г. С. Сковороди / А. В. Говорун // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа

/ Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 58–59.

679. Голубєв, В. В. Розвиток ідей Г. С. Сковороди про взаємодію естетичного і етичного у педагогічній думці XIX ст / В. В. Голубєв // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 89–91.

680. Голубнича, Л. М. Розвиток "Освітньої концепції" Г. С. Сковороди у педагогічній спадщині С. І. Миропольського / Л. М. Голубнича // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 150–153.

681. Гордій, Н. М. Г. С. Сковорода про сімейне виховання / Н. М. Гордій // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 86–88.

682. Гребенна Г. П. Етичні погляди Г. С. Сковороди і проблеми морального виховання / Г. П. Гребенна // Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : зб. ст. / [редкол.: Дзеверін О. Г. (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Вища шк., 1972. – С. 64–77.

683. Григорова, Л. С. Використання педагогічних ідей Г. С. Сковороди у вихованні обдарованих дітей / Л. С. Григорова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 87–88.

684. Грінченко, Г. В. Духовна спрямованість педагогічних поглядів Сковороди / Г. В. Грінченко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 92–94.

685. Губа, А. В. Сучасні виміри педагогічної спадщини Г. С. Сковороди / А. В. Губа // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 46–48.

686. Гурець Н. Т. Формування дієвих знань у процесі розвитку творчих здібностей дитини / Н. Т. Гурець // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 59–60.

687. Гусєва, Д. Григорій Сковорода про естетичне виховання / Д. Гусєва // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (голов. ред.).] – Харків : [б. в.], 2017. – С. 18–21.

688. Даценко, О. Ідеї народної педагогіки в діалогах, віршах, байках, притчах Григорія Сковороди / О. Даценко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 33. – С. 19–24.

689. Демченко, С. Ідеї родинного виховання в параболах Г. Сковороди "Вдячний Еродій" та "Убогий Жайворонок" / С. Демченко // Рідна школа. – 2005. – № 11. – С. 42–44.

690. Дзеверин О. Г. Видатний просвітител ь про навчання і виховання дітей / О. Г. Дзеверин // Початкова школа. – 1972. – № 12. – С. 64.
691. Дига, Н. Розвиток самопізнання учнів у процесі вивчення життя і творчості Г. Сковороди / Н. Дига // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 418–424.
692. Дидактичні погляди Г. Сковороди // Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагоги : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова [та ін.] ; [під заг. ред. А. М. Бойко]. – Київ : Професіонал, 2004. – С. 30–33.
693. Дмитренко, Т. О. Г. С. Сковорода про виховання особистості / Т. О. Дмитренко, Л. В. Ричкова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 41–43.
694. Донченко, Л. І. Використання педагогічних ідей Г. Сковороди у підготовці соціально-педагогічних кадрів (20-30-ті рр. ХХ ст.) / Л. І. Донченко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 95–100.
695. Дорожко, І. І. Сковородинівська філософська традиція як генератор гуманізації родинного виховання в Україні / І. І. Дорожко // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 117–121.
696. Дорожко, І. І. Освіта у глобальних викликах сучасності / І. І. Дорожко // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 51–53.
697. Дорожко, І. І. Трансформації сквородинівської традиції у сучасному родинному вихованні / І. І. Дорожко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 100–103.
698. Доценко А. М. Г. С. Сковорода про народність виховання / А. М. Доценко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДП, 1992. – С. 60–51.
699. Дроботенко, М. О. Релігійне виховання у творчості Г. С. Сковороди / М. О. Дроботенко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 103–105.

700. Дудко, Д. М. Григорій Сковорода і формування системи вищої освіти в Україні / Д. М. Дудко // Багаліївські читання в НУА : програма і матеріали V Багаліївських читань, 5 листоп. 2002 р. / Нар. укр. акад. ; голов. ред. В. І. Астахова. – Харків : Вид-во НУА, 2002. – Ч. 5: Вік XX: реформи в українській вищій школі. – С. 54–57.
701. Євдокимов, В. І. Г. С. Сковорода про виховання молоді / В. І. Євдокимов, О. М. Микитюк // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 3–4.
702. Єфімець, О. П. Г. Сковорода про цінності освіти та можливості морального виховання / О. П. Єфімець, О. Б. Нікітіна // Науковий вісник / М-во освіти і науки України; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін. – Харків : ХНПУ, 2007. – Вип. 23. – С. 70–73. – (Серія «Філософія»).
703. Єфімець, О. П. Освітнянські дороговкази Г. С. Сковороди / О. П. Єфімець // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 12. – С. 4–11. – (Серія «Філософія»).
704. Єфімець, О. П. Сковородинівська традиція вчителювання / О. П. Єфімець // Науковий вісник / М-во освіти і науки України ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін. – Харків : ХНПУ, 2006. – Вип. 21, ч. 1. – С. 49–54. – (Серія «Філософія»).
705. Єфімець, О. П. Сковородинівські імперативи філософії виховання / О. П. Єфімець // Освіта і доля нації : школа і дитина у сучасних соціокультурних контекстах 20 — 21 трав. 2011 р. : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2011. – С. 52–54.
706. Єфімець О. П. Учитель у філософських рефлексіях Г. С. Сковороди / О. П. Єфімець // Новий колегіум. – 2007. – № 5. – С. 65–69.
707. Журенко, Л. О. Розвиток ідей Г. С. Сковороди про трудове виховання в педагогічній спадщині С. І. Миропольського / Л. О. Журенко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 128–131.
708. Захарова, В. Формування моральності учнів на прикладах життя Г. Сковороди / В. Захарова // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 367–376.
709. Зеленська, Л. Д. Розвиток освітніх ідей Г. Сковороди вченими Харківського університету кінця XIX - початку XX століття / Л. Д. Зеленська // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 109–112.
710. Зильберштейн А. И. Педагогические взгляды Г. С. Сковороды / А. И. Зильберштейн, Доценко А. М. // Народное образование. – 1972. – № 11. – С. 83.
711. Золотухіна, С. Т. Розвиток ідей Г. С. Сковороди про єдність виховання і навчання в педагогічній теорії XIX ст. / С. Т. Золотухіна, О. І. Онипченко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 132–140.

712. Золотухіна, С. Т. Розвиток ідей "сродності" Г. Сковороди у творчій спадщині С. Миропольського / С. Т. Золотухіна // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 100–104.

713. Золотухіна, С. Т. Моральне виховання у спадщині Г. С. Сковороди / С. Т. Золотухіна // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 61–63.

714. Зязюн, І. Г. С. Сковорода і П. Д. Юркевич про філософію освіти і педагогічної дії / І. Зязюн // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 240–248.

715. Іванова, К. Питання формування особистості в педагогічній спадщині Г.Сковороди і Б.Грінченка / К. Іванова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 118–121.

716. Івахненко, Л. Григорій Сковорода – видатний український письменник, філософ. Урок-дослідження в 9-му класі / Л. Івахненко // Українська мова та література. – 2011. – № 33–34. – С. 16–19.

717. Іноземцева, С. В. Соціально-педагогічні погляди Г. С. Сковороди щодо виховання дітей з особливими потребами / С. В. Іноземцева // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 118–120.

718. Іонова, О. М. Співзвучність педагогічних ідей Г.Сковороди і Р. Штайнера / О. М. Іонова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 104–109.

719. Іонова, О. М. Співзвучність педагогічних ідей Г. Сковороди та Штайнера / О. М. Іонова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 120–129.

720. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / упоряд. О. О. Любар ; за ред. В. Г. Кременя. – Київ : Знання, 2003. – Про Г. Сковороду див. : с. 122–136.

721. Калашнікова, Л. М. Питання спілкування у педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Л. М. Калашнікова, С. А. Гармаш // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 83–85.

722. Каліна, К. Є. Г. С. Сковорода про моральне-естетичне виховання молоді / К. Є. Каліна // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 129–131.

723. Каліна, К. Є. Педагогічні погляди Г. С. Сковороди / К. Є. Каліна, В. А. Цибулька // Науково-дослідна робота студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. І. Білоусова, В. Д. Зоря, Н. В. Олефіренко]. – Харків : [Щедра садиба плюс], 2013. – Вип. 10. – С. 85–88.
724. Карман, Р. Педагогічні погляди Г. С. Сковороди / Р. Карман // Українська мова та література. – 2013. – № 18. – С. 33–35.
725. Кислашко, О. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди в українській духовності / О. Кислашко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2011. – № 6. – С. 42–45.
726. Копилова, В. Основи педагогічних поглядів Г. С. Сковороди / В. Копилова // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (гол. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 28–33.
727. Коцур, В. Вплив спадщини Г. С. Сковороди на становлення майбутніх вчителів / В. Коцур // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 336–347.
728. Кузнєцова, О. Гуманістичні ідеї Г. С. Сковороди і їх реалізація засобами навчання іноземних мов / О. Кузнєцова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 71–75.
729. Курашова, В. О. Г. С. Сковорода про принцип самодіяльності в навчально-виховному процесі / В. О. Курашова // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; [редкол.: Г. В. Троцько та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2007. – Вип. 19. – С. 74–81.
730. Кучеренко О. 12-бальную систему оценки знаний придумал Сковорода / О. Кучеренко // Комсомольская правда в Украине. – 2012. – 21 нояб. – С. 17.
731. Лапацька, Г. Т. Вітчизняна риторика. Мовотворчість Івана Вишенського, Григорія Сковороди, Феофана Прокоповича : 11 клас, профіл. рівень / Г. Т. Лапацька // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2015. – № 16–18. – С. 57–61.
732. Лебедєва, В. В. Значення філософії самоорганізації людини Г. С. Сковороди у формуванні особистості майбутнього вчителя / В. В. Лебедєва // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 147–149.
733. Левківський, М. В. Г. Сковорода про розумове, моральне та трудове виховання дітей / М. В. Левківський // Історія педагогіки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - 3-тє вид., перероб. та допов. – Київ : Центр учб. л-ри, 2008. – С. 97–98.
734. Левківський, М. В. Ідея народності та природовідповідальності виховання Г. Сковороди / М. В. Левківський // Історія педагогіки : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., перероб. та допов. - Київ : Центр учб. л-ри, 2008. – С. 94–97.
735. Левченко, Л. С. Педагогічні погляди Г. С. Сковороди / Л. С. Левченко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 15–21.

736. Лисенко, Л. В. Використання ідей Г. С. Сковороди в процесі виховної діяльності студентської групи / Л. В. Лисенко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 189–192.

737. Лихвар, І. І. Реалізація педагогічних ідей Г.С. Сковороди у сучасному ВНЗ / І. І. Лихвар // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 17–21.

738. Лустенко А. В. Педагогічна спадщина Г. С. Сковороди та проблеми розбудови національної школи / А. В. Лустенко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 61–62.

739. Любар, О. О. Григорій Сковорода про спорідненість виховання з природою та його народність / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко // Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / за ред. О. О. Любара. – Київ : Знання, 2003. – С. 159–164.

740. Любар, О. О. Дидактичні погляди Григорія Сковороди / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко // Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / за ред. О. О. Любара. – Київ : Знання, 2003. – С. 165–166.

741. Любар, О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко ; за ред. О. О. Любара. – Київ : Знання, 2003. – Про Г. Сковороду див.: с. 159–170.

742. Любар, О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко. – Київ : Знання, 2006. – Про Г. Сковороду див.: с. 156–167.

743. Любар, О. О. Спадщина Г. С. Сковороди – втілення багатовікового етнопедагогічного досвіду українського народу / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко // Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / за ред. О. О. Любара. – Київ : Знання, 2003. – С. 166–170.

744. Любченко В. Г. Принципи виховання молодого покоління в творах Г. Сковороди / В. Г. Любченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 62–63.

745. Ляшевська, А. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди: їх значення та вплив на подальший розвиток освіти і виховання / А. Ляшевська // Вітчизняні педагоги у світлі підготовки сучасного вчителя : матеріали наук.-практ. конф. асп. і студ. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. А. Штефан (гол. ред.)]. – Харків : [б. в.], 2017. – С. 33–36.

746. Мазоха, Д. Педагогічні ідеї Г.С. Сковороди та їх значення в боротьбі прогресивної інтелігенції за національну школу / Д. Мазоха // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 255–259.

747. Маленко, О. О. Григорій Сковорода й сучасна шкільна освіта: науково-методичне осмислення духовного спадку / О. О. Маленко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 33. – С. 37–38.

748. Мезенцева, В. О. Педагогічні ідеї Г. Сковороди: дипломна робота / В. О. Мезенцева; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, ф-т заоч. навч., спец. "Почат. навч.". – Харків: [б. в.], 2012. – 72 с.

749. Микитюк, О. М. Європейські цінності у філософсько-освітній спадщині Г. Сковороди / О. М. Микитюк // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України: матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25–26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків: ХНПУ, 2015. – С. 117.

750. Микитюк, О. М. Г. С. Сковорода як засновник неформального науково-педагогічного спілкування: до становлення вітчизняної комунікативної філософії освіти / О. М. Микитюк // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків: ХНПУ, 2012. – С. 19–21.

751. Микитюк, О. М. Сковородинівська традиція в українській педагогіці XIX століття / О. М. Микитюк // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26–27 верес. 2014 р.: присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків: ХНПУ, 2014. – С. 34–35.

752. Міщенко, О. А. Питання лекторської майстерності в просвітницькій діяльності Г. С. Сковороди / О. А. Міщенко // Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; [редкол.: А. В. Троцько та ін.]. – Харків: ХНПУ, 2013. – Вип. 34. – С. 107–115.

753. Мкртічян, О. А. Реалізація ідей "сродності" Г. С. Сковороди в соціально-педагогічній діяльності позашкільних закладів України в 20-30-ті рр. XXст. / О. А. Мкртічян // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства: матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків: ХНПУ, 2005. – С. 54–58.

754. Множинська, Р. Освіта як засіб осягнення "внутрішньої" і "зовнішньої" мудрості (Григорій Сковорода та його попередники) / Р. Множинська // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність: зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.]; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ: [б. в.], 2003. – С. 385–393.

755. Могилянська академія та просвітницька місія Г. С. Сковороди // Історія філософії в її зв'язку з освітою: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Г. І. Волинка, В. І. Гусєв, Н. Г. Мозгова [та ін.]; за ред. Г. І. Волинка. – Київ: Каравела, 2006. – С. 276–277.

756. Мосіяшенко, В. А. Сковорода Григорій Савич (1722-1794) / В. А. Мосіяшенко, Л. В. Задорожна, О. І. Курок // Історія педагогіки України в особах: навч. посіб. для вищ. пед. навч. закл. – Суми: Унів. кн., 2005. – С. 41–46.

757. Наш першорозум: вивчення творчості Г. Сковороди в школах, ліцєях, гімназіях, коледжах: метод. посіб. / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди" [та ін.]; [за заг. ред. Г. Л. Токмань, М. П. Корпанюка; відп. ред. В. П. Коцур]. – Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2012. – 419 с.: іл.

758. Немировська, Л. І. А. І. Зільберштейн про педагогічні погляди Г. С. Сковороди / Л. І. Немировська // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 173–175.

759. Никитюк, Л. В. Вплив ідей Г. С. Сковороди на розвиток вітчизняної педагогічної освіти / Л. В. Никитюк // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 163–167.

760. Олексенко, О. А. Риторична майстерність Григорія Сковороди: педагогічний аспект / О. А. Олексенко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 33. – С. 6–9.

761. Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – 264 с.

762. Педагогічна діяльність і погляди Г. С. Сковороди (1722-1794) // Історія педагогіки : навч. посіб. / С. В. Білецька, В. М. Блик, Н. О. Борисенко [та ін.] ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за заг. ред. Г. В. Троцько. – Харків : [ХНПУ], 2008. – С. 240–250.

763. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : зб. ст. / [редкол.: Дзевєрін О. Г. (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Вища шк., 1972. – 246 с.

764. Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : навч. прогр. спецкурсу для студ. пед. спец. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова [та ін.] ; [авт.-уклад. Л. І. Ткаченко]. – Київ : [б. в.], 2011. – 24 с.

765. Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагоги : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова [та ін.] ; [під заг. ред. А. М. Бойко]. – Київ : Професіонал, 2004. – Про Г. С. Сковороду див.: с. 12–33.

766. Покотило, К. Філософія "сродної праці" – складова майбутнього вищої освіти (праксеологічний прогноз) / К. Покотило // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 267–274.

767. Попова, Л. Д. До питання вивчення освітньої спадщини Г. С. Сковороди студентами педвузів / Л. Д. Попова, Л. П. Юрченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 63–64.

768. Попова, Л. Д. Освітня діяльність та педагогічні погляди Г. С. Сковороди (до 275-річчя з дня народження) / Л. Д. Попова // Майстерня гуманності : інформ. вісник / М-во освіти України [та ін.] ; [за ред. О. М. Микитюка, В. І. Лозової, А. М. Єрмоли]. – Харків : ХДПУ, 1997. – Вип. 5. – С. 6–10.

769. Попова, Л. Д. Педагогічна спадщина та просвітня діяльність Григорія Сковороди / Л. Д. Попова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 5–11.

770. Попова, Л. Д. Педагогічні погляди Г. С. Сковороди і сучасність / Л. Попова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 3–7.

771. Попова Л. Д. Просвітницька та музично-педагогічна діяльність Г. Сковороди : навч. посіб. / Л. Д. Попова, С. Ю. Бакай. – Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2009. – 187 с.

772. Попова, О. В. Питання самовиховання особистості в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / О. В. Попова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 70–73.

773. Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди // Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагога : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова [та ін.] ; [під заг. ред. А. М. Бойко]. – Київ : Професіонал, 2004. – С. 20–23.

774. Прокопенко, І. Ф. Г. С. Сковорода і сквородинівці / І. Ф. Прокопенко // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 4–6.

775. Прокопенко, І. Ф. Педагогічна спадщина Г. С. Сковороди і нова українська школа / І. Ф. Прокопенко // Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики : (до 25-річчя НАПН України) : [зб. наук. пр.] / НАПН України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова) та ін.]. – Київ : Сам, 2017. – С. 56–65.

776. Прокопенко, І. Ф. Сковородинівська освітня традиція та європейські цінності / І. Ф. Прокопенко // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 3–4.

777. Прокопенко, І. Ф. Філософська спадщина Г. С. Сковороди і сучасна педагогічна освіта / І. Ф. Прокопенко // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 3–5.

778. Пташний, О. Д. Актуальні питання "Дидактики" Г. С. Сковороди / О. Д. Пташний // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 141–144.

779. Пузирьова, Н. В. Ідеї розумового виховання особистості у педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Н. В. Пузирьова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 44–46.

780. Пуха І. В. Освітня діяльність і педагогічні погляди Г. С. Сковороди / І. В. Пуха // Історія педагогіки : навч. посіб. для пед. ін-тів / М. С. Гриценко, Б. Н. Митюров, М. О. Григор'єв [та ін.] ; за ред. М. С. Гриценка. – Київ : Вища шк., 1973. – С. 145–148.

781. Радіонова, І. О. Сковородинівська традиція та філософсько-педагогічна спадщина Л. Кольберга: уявний діалог / І. О. Радіонова // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 190–196.

782. Радіонова, Н. В. Збережені смисли сковородинівської традиції / Н. В. Радіонова // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25—26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 125–127.

783. Разуменко, О. О. Гуманізація педагогічних відносин - імператив Г. Сковороди у сучасних соціокультурних контекстах / О. О. Разуменко // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26—27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 212–213.

784. Райчук, М. І. Актуальність ідей Г. С. Сковороди для сучасного вчителя / М. І. Райчук // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 91–95.

785. Резніченко, І. Світлий вчитель добра. Виховні цінності у формуванні особистості дитини в педагогічній спадщині Григорія Савича Сковороди / І. Резніченко // Дитячий садок. Шкільний світ. – 2007. – Чис. 45 (Груд.). – С. 2–3.

786. Решова, В. І. Духовні роздуми на всі часи. Творчість Г. С. Сковороди ("Музичне мистецтво", 7-й клас) / В. І. Решова, Г. Ф. Тимченко // Мистецтво в школі. – 2016. – № 2. – С. 6–9.

787. Рзаєв, Ш. Р. Ідеї естетичного виховання Г. С. Сковороди у педагогічній спадщині С. І. Міропольського / Ш. Р. Рзаєв // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 123–127.

788. Рибалко, Л. С. Г. С. Сковорода про професію вчителя / Л. С. Рибалко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 186–188.

789. Рибалко Л. С. Думки Г. С. Сковороди про організацію навчання / Л. С. Рибалко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 64–65.

790. Розвиток вчення Плутарха про мораль у педагогічній спадщині Г. Сковороди // Персоналії в історії національної педагогіки: 22 видатних українських педагогів : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. М. Бойко, В. Д. Бардінова, Л. Л. Безобразова [та ін.] ; [під заг. ред. А. М. Бойко]. – Київ : Професіонал, 2004. – С. 24–30.

791. Роман, Н. М. Григорій Сковорода і мандрівне просвітництво в Україні XVIII ст. / Н. М. Роман // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 22–26.

792. Сидоренко, І. І. Місце самоосвіти в житті Г. С. Сковороди / І. І. Сидоренко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 21. – С. 9–13.

793. Сидоренко, І. І. Становлення та розвиток музично-педагогічних ідей у творчій спадщині Г. С. Сковороди / І. І. Сидоренко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 21. – С. 13–17.

794. Сінопальнікова, Н. М. Проблема здоров'я дитини в творчій спадщині Г. С. Сковороди / Н. М. Сінопальнікова, Н. М. Туренко, І. М. Щербак // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 219–221.

795. Сковорода Григорій Савич (1722—1794) // Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Сухомлинська, Н. Б. Антоненко, Л. Д. Березівська [та ін.] ; за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ : Либідь, 2005. – Кн. 1: X—XIX століття. – С. 198–207.

796. Смагін В. І. Ідея Г. С. Сковороди про природну «спорідненість» людини і розвиток творчих здібностей школярів / В. І. Смагін // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 65–66.

797. Соловйова, Ю. О. Проблема цінностей у педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Ю. О. Соловйова // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 30–33.

798. Сотниченко П. А. Освітні шляхи Григорія Сковороди / П. А. Сотниченко // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матер. про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 219–223.

799. Спіцин, В. В. Шляхи виховання здорової особистості в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / В. В. Спіцин // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28—29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 223–226.

800. Стартій, Я. Сковородинівське розуміння освіти в світлі концепції "внутрішньої людини" / Я. Стартій // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 348–359.

801. Стельмахович М. Г. Г. Сковорода і народна педагогіка / М. Г. Стельмахович // Початкова школа. – 1996. – № 1. – С. 57–60.

802. Стельмахович, М. Г. Григорій Сковорода і народна педагогіка / М. Г. Стельмахович // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 248–255.

803. Степул, О. Л. "Учителю, иду по тебе" / О. Л. Степул, Г. М. Гузенко, Н. В. Шиловцева // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 168–172.

804. Стогній, І. Г. С. Сковорода як філософ і педагог / І. Стогній // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 231–240.

805. Струманський В. П. Виховний ідеал людини у філософсько-педагогічній ситстемі Г. С. Сковороди / В. П. Струманський // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДП, 1992. – С. 66–67.

806. Танько, Т. П. Ідеї музично-педагогічної освіти у творчій спадщини Г. С. Сковороди / Т. П. Танько // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 92–94.

807. Терещенко, І. А. Київська академія — осередок формування Г. С. Сковороди як педагога - гуманіста / І. А. Терещенко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 21–25.

808. Тетерина-Блохін, Д. Педагогічні погляди Г. Сковороди / Д. Тетерина-Блохін // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 394–409.

809. Тихонович В. М. Г. С. Сковорода про виховання доброти / В. М. Тихонович // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДП, 1992. – С. 67–68.

810. Тишик, О. А. Розвиток дидактичних ідей Г. С. Сковороди у педагогічній спадщині С. І. Міропольського / О. А. Тишик // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 145–149.

811. Ткаченко, Л. Григорій Сковорода про розвиток особистості / Л. Ткаченко // Директор школи ліцею гімназії. – 2012. – № 6. – С. 51–56.

812. Ткаченко, Л. І. Г. С. Сковорода про особистість і розвиток особистості: педагогічний підхід / Л. І. Ткаченко // Педагогіка і психологія. – 2010. – № 4. – С. 31–40.

813. Ткаченко, Л. І. Г. С. Сковорода і В. О. Сухомлинський про розвиток особистості: традиція гуманістичної педагогічної думки / Л. І. Ткаченко // Педагогіка і психологія. – 2012. – № 2. – С. 77–83.

814. Ткаченко, Т. В. Використання надбань Г.С. Сковороди у вокально-педагогічній підготовці української молоді / Т. В. Ткаченко // Теорія та методика навчання та виховання : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харків. держ. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди; [за ред. Г. В. Троцько]. – Харків : ОВС, 2002. – Вип. 9. – С. 71–76.

815. Ткачук, Л. В. Г. С. Сковорода, В. С. Сухомлинський : педагогіка успіху — дві паралелі / Л. В. Ткачук // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 110–116.

816. Ткачук, Л. П. Педагогічні настанови Г. С. Сковороди / Л. П. Ткачук // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 68–69.

817. Токмань, Г. Поетична критика у системі діалогічно-екзистенціального шкільного вивчення життєпису Григорія Сковороди / Г. Токмань // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 286–291.

818. Троцько, Г. В. Г. С. Сковорода про вимоги до викладача навчального закладу / Г. В. Троцько // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 176–180.

819. Троцько А. В. Г. С. Сковорода про формування творчої особистості // А. В. Троцько, І. М. Трубавіна // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 77–78.

820. Троцько, А. В. Ідея природовідповідності як вираз народності педагогічної творчості Г. С. Сковороди / А. В. Троцько // Освіта і доля нації. Сковородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 37–39.

821. Троцько, Г. В. Філософія Г. С. Сковороди як джерело педагогічного натхнення / Г. В. Троцько // Освіта і доля нації. І. Кант та Г. Сковорода: уявний діалог у сучасних соціокультурних контекстах : матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26–27 верес. 2014 р. : присвячена 210 річниці заснування ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2014. – С. 6–9.

822. Туляков, О. О. Античні ідеї освіти та виховання у творчій спадщині Г. С. Сковороди : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 – теор. та іст. пед. / О. О. Туляков ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Суми : [б. в.], 1998. – 16 с.

823. Туляков, О. О. Античні ідеї освіти та виховання у творчій спадщині Г. С. Сковороди : дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 – теор. та іст. пед. / О. О. Туляков. – Суми : [б. в.], 1998. – 183 с.

824. Туляков, О. О. Освітній аспект античної калокагатії у виховній теорії Г. С. Сковороди. «Розмірність» / О. О. Туляков // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 147–152.

825. Українська педагогіка в персоналіях : у 2 кн. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Сухомлинська, Н. Б. Антоненко, Л. Д. Березівська [та ін.] ; за ред. О. В. Сухомлинської. – Київ : Либідь, 2005. – Кн. 1: X—XIX століття. – С. 198–207.

826. Усатенко, Г. "Сковороду потрібно вивчати більше" : інтерв'ю / Г. Усатенко ; [бесіду з заст. дир. Ін-ту філології КНУ імені Т. Шевченка вела Н. Коваль] // Українська мова та література. – 2016. – № 7–8. – С. 7–17.

827. Фадеева, Т. О. Гуманізм педагогічних поглядів Г. С. Сковороди та сучасність / Т. О. Фадеева // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 54–57.

828. Фесенко, О. Гуманітарні аспекти підвищення комунікативної безпеки на уроках української мови, літератури та в позаурочній діяльності в умовах Київського військового ліцею імені Івана Богуна (на прикладі життя та творчості Г. Сковороди) / О. Фесенко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 292–296.

829. Філософія виховання : навч. посіб. для студ. педвузів. Ч. 1 / В. І. Євдокимов, О. П. Єфімець, М. Д. Култаєва [та ін.] ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [кер. авт. кол. М. Д. Култаєва]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Про Г. Сковороду див.: с. 244–247.

830. Фомін, В. В. Принцип індивідуального підходу в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / В. В. Фомін // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 63–67.

831. Харченко, Т. Питання активності учня в навчальному процесі в педагогічній спадщині Г. Сковороди та прихильників методу проектів / Т. Харченко // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 121–125.

832. Хижняк, З. І. Г. С. Сковорода і Київська академія / З. І. Хижняк // Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : зб. ст. / [редкол.: О. Г. Дзевєрін (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Вища шк., 1972. – С. 170–184.

833. Чиж, О. Н. Г. С. Сковорода і розвиток школи в Україні в II половині XVIII ст. / О. Н. Чиж // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 69–70.

834. Чуркіна, В. Г. С. Сковорода – вчитель і перекладач / Чуркіна В. Г. // Григорій Сковорода і антична культура : тези доп. наук.-практ. конф., присвяченої 280-річчю від дня народження Г. С. Сковороди, 19 листоп. 2002 р. – Харків, 2002. – С. 49–50.

835. Шепітько, Н. П. Філософсько-педагогічні ідеї Г. Сковороди у контекстах нової школи / Н. П. Шепітько // Освіта і доля нації. Сучасна школа: тенденції розвитку і рефлексія досвіду : матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 19–20 трав. 2017 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти НАПН України, Полтав. т-во філософ. пед. ім. Б. Ф. Трентовського ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2017. – С. 187–191.

836. Штефан, Л. А. Питання виховання особистості засадах народності в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Л. А. Штефан // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 27–30.

837. Шумська, О. О. Наступність у діяльності Харківського колегіуму та Харківського університету / О. О. Шумська // Г. С. Сковорода і духовне оновлення українського суспільства : матеріали наук.-практ. конф. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. В. А. Лозової, Л. А. Штефан]. – Харків : ХНПУ, 2005. – С. 25–30.

838. Щербак, С. В. Авторське бачення гармонійного виховання людини в притчі Г. Сковороди «Благодарний Еродій». URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2014/10/43.14.14.pdf>.

839. Щербина, О. Ціннісні орієнтації та пріоритети молоді в Україні крізь призму ідеї "сродної праці" Григорія Сковороди / О. Щербина // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 238–241.

840. Юр'єва, К. А. Естетико-педагогічні ідеї Г. С. Сковороди / К. А. Юр'єва // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 100–103.

841. Якушко, Н. М. Питання народної педагогіки в педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Н. М. Якушко, В. М. Тихонович // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 31–34.

842. Якушко, Н. М. Питання народної педагогіки у філософсько-педагогічній спадщині Г. С. Сковороди / Н. М. Якушко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / М-во освіти України [та ін.] ; [редкол.: Л. С. Нечепоренко (голов. ред.) та ін.]. – Харків : Основа, 1998. – Вип. 3. – С. 35–38.

843. Ятченко А. Д. Г. С. Сковорода і становлення національної системи освіти в Україні / А. Д. Ятченко // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії : матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяч. 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 113–120.

***«Муза його як натхнення, слово його — заповіт...» :
місце творчої Сковородіани у системі інтеркультурної
комунікації***

**«Припадаючи до зачарованих джерел
пристрасного слова і пристрасної мислі
Григорія Сковороди, ми відчуваємо, як сиві
многотрудні віки проходять через наші серця»**

(М. Стельмах)

844. Аксініна, І. Григорій Сковорода. Афоризми / І. Аксініна // Українська мова та література. – 2019. – № 6. – С. 54–58.
845. Александрович, Т. Поетика діалогу "Потоп змін" Г. Сковороди / Т. Александрович // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди : наук.-теорет. зб.: педагогіка, психологія, філологія, філософія / М-во освіти України ; голов. ред. В. П. Коцур. – Тернопіль : Астон, 2006. – Вип. 8. – С. 265–269.
846. Александрович, Т. З. Поетика прози Григорія Сковороди : монографія / Т. Александрович, М. Корпанюк ; ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди". – Корсунь-Шевченківський : Гаврищенко В. М. [вид.], 2011. – 269 с.
847. Алексєєнко, Н. М. Деякі зауваження про природу інтерпретацій біблійних текстів у творчості Г. С. Сковороди / Н. М. Алексєєнко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 6–10.
848. Алексєєнко, Н. М. До питання про сквородинівську екзегезу біблійних текстів / Н. М. Алексєєнко // Тези доп. республіканської наукової конференції, присвяченої 200-річчю з дня смерті українського поета і філософа Григорія Сковороди / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. В. Д. Тимченко та ін. – Харків : ХДПУ, 1994. – С. 18–19.
849. Антологія української поезії : в 4 т. Т. 1 : Твори Г. Сковороди, І. Котляревського, П. Гулака-Артемовського, байки Є. Гребінки, Л. Глібова та ін. / упоряд.: М. Рильський, М. Нагнибіда. – Київ : Держлітвидав, 1957. – 428 с. : портр.
850. Бакай, С. Ю. Вічний поклик... : (муз. твори за мотивами байок Г. С. Сковороди) : навч.-метод. посіб. / С. Ю. Бакай, Н. Л. Келіна ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2007. – 98 с.
851. Бакай, С. Ю. Головні етапи формування музично-просвітницьких ідей Г. С. Сковороди / С. Ю. Бакай // Науковий вісник / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 9. – С. 12–16. – (Серія «Філософія»).
852. Бакай, С. Ю. Мудра іграшка... : муз. інсценівки за мотивами байок Г. Сковороди : навч.-метод. посіб. / С. Ю. Бакай, Т. В. Стороженко ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2010. – 60 с. : іл., ноти, портр.
853. Барабаш, Ю. Я. «Вем человека...» («Знаю человека») : о поэзии Г. Сковороды и немного о нем самом / Ю. Я. Барабаш // Москва. – 1972. – № 11. – С. 193–209.
854. Барабаш, Ю. Я. Вибрані студії : Сковорода, Гоголь, Шевченко / Ю. Я. Барабаш ; [передм. В. Панченка]. – Київ : Києво-Могилян. акад., 2007. – 742 с. : портр. – (Бібліотека Шевченківського комітету).
855. Барабаш, Ю. Я. Г. С. Сковорода і М. В. Гоголь (до питання про гоголівське бароко) : пер. з рос. / Ю. Барабаш // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 316–336.
856. Барабаш, Ю. Я. Шевченко і Сковорода. (Причинки до проблеми) / Ю. Я. Барабаш // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 17–21.

857. Береза, І. Рецепція давньоукраїнських топосів у повісті Ізмайла Срезневського "Майоре, майоре" ... / І. Береза // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 425–432.

858. Бетко, І. П. Г. С. Сковорода і традиція автоепітафії у давній українській літературі / І. П. Бетко // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 195–202.

859. Білер, О. Літературні та філософські попередники Григорія Савича Сковороди / О. Білер, Г. Швецова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мищай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 15–17.

860. Білер, О. Літературні та філософські попередники Григорія Савича Сковороди / О. Білер, Г. Швецова // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мищай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 46–57.

861. Білоус, П. В. Ейдос дороги в ліричних творах Г. С. Сковороди / П. В. Білоус // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 22–26.

862. Бовсунівська, Т. Образи смутку в поезії Григорія Сковороди / Т. Бовсунівська // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 433–444.

863. Бовсунівська, Т. Тематизація мовчання в поезії Григорія Сковороди / Т. Бовсунівська // Дивослово. – 2006. – № 2. – С. 50–54.

864. Богатирьова, К. Сатиричне відтворення соціальних негараздів світу Себастьяном Брантом та Григорієм Сковородою / К. Богатирьова // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 13–16.

865. Богосвятська, Анна-Марія. Григорій Сковорода – духовний код української культури. Система біоадекватних уроків української літератури, 9 клас / А. М. Богосвятська // Українська мова й література в сучасній школі. – 2012. – № 10. – С. 45–60.

866. Бокшань, Г. Образ перевізника у творчості Галини Пагутяк як проекція філософії Григорія Сковороди / Г. Бокшань // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 17–21.

867. Бордукова, Н. В. До проблеми творчості Григорія Сковороди (Сковородинова етика в зарубіжних студіях останньої чверті ХХ ст.) / Н. В. Бордукова // Наукові записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 4 (15). – С. 3–17. – (Літературознавство).

868. Бордукова, Н. В. Наука ХХ століття про українську культурну традицію як джерело творчості Григорія Сковороди / Н. В. Бордукова // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри, присвячений пам'яті проф. В. Тимченка. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2002. – Т. 1. – С. 30–40.

869. Бордукова, Н. В. Переклади Григорія Сковороди: історіографія питання / Н. В. Бордукова // Наукові записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / М-во освіти України ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДПУ, 2000. – Вип. 3 (27). – С. 69–72. – (Літературознавство).

870. Бордукова, Н. В. Студії над байками Григорія Сковороди у ХХ столітті. Т. II / Н. В. Бордукова // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2003. – Т. 2. – С. 12–20.

871. Бордукова, Н. В. "Філософія серця" Г. Сковороди в контексті поетичної творчості В. Стуса / Н. В. Бордукова // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 27–36.

872. Борзенко, О. І. Квітка і Сковорода / О. І. Борзенко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 37–41.

873. Булат, Т. Музичні імпульси в поезії Шевченка та композиторські інтерпретації віршів / Т. Булат // Світи Тараса Шевченка : зб. ст. до 185-річчя з дня народження поета / ред. Л. М. Залеська Онишкевич [та ін.]. – Нью-Йорк ; Львів : Наук. Т-во ім. Т. Шевченка, 2001. – Т. 2. – Про Г. Сковороду : с. 318–319.

874. Вакуленко, С. В. Definitio per metaphoras у Г. Сковороди / С. В. Вакуленко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 42–50.

875. Вакуленко, С. В. Слово як пізнавальне знаряддя в системі поглядів Сковороди / С. В. Вакуленко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 43–44.

876. Варенікова, О. В. В. С. Єфремов про Григорія Сковороду / О. В. Варенікова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 17–18.

877. Величковська, Ю. Ідеї антиколоніального спротиву в Україні, втілювані через призму теорії себепізнання у творчості Г. С. Сковороди / Ю. Величковська // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 22–27.

878. Верба, Г. Григорій Сковорода і музика / Г. Верба // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 417–430.

879. Верба, Г. До перекладу творів Григорія Сковорода на сучасну українську літературну мову / Г. Верба // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 519–529.

880. Видання книги Тараса Кононенка "Божественна симфонія Григорія Сковорода" // Літературна Україна. – 2011. – 6 січ. (№ 1). – С. 14.

881. Владимірова, В. Григорій Сковорода в оцінці Пантелеймона Куліша / В. Владимірова // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 445–449.

882. Вшановуємо славетних : репертуар. зб. / [упоряд.: А. П. Варламов, В. О. Лисенко]. – Київ : Мистецтво, 1972. – 247 с. : нот., портр.

883. Галацька В. «Сковородіана» Івана Драча / В. Галацька // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 18–19.

884. Галич О. А. Г. Сковорода у щоденниках і мемуарних записках П. Тичини / О. А. Галич // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 19–20.

885. Голикова О. Є. Григорій Сковорода – музикант: методичний аспект / О. Є. Голикова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 70–71.

886. Голубничий, Л. П. Різностороння творча діяльність Г. С. Сковорода / Л. П. Голубничий // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 78–82.

887. Горенко-Баранівська, Л. Музично-просвітницькі аспекти діяльності Григорія Сковорода / Л. Горенко-Баранівська // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 360–366.

888. Градовський, А. Творчість Г. Сковорода у контексті європейського бароко / А. Градовський, М. Галушко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2015. – № 4. – С. 6–10.

889. Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адмін., Обл. комунал. закл. "Літ.-мемор. музей Г. С. Сковорода" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – 156 с. : портр.

890. Григорій Сковорода: симфонія творчості. Григорій Сковорода — духовний ідеал сучасності : 7 листоп. 2009 р. та 9 листоп. 2010 р. : зб. матер. IV та V студ. Сковородинівських читань / Упр. культури і туризму Харк. обл. держ. адмін., Нац. літ.-мемор. музей Г. С. Сковороди. — Сковородинівка : [б. в.], 2010. — 191 с.

891. Григорій Сковорода. Тарас Шевченко. Іван Франко. Леся Українка / Л. В. Ушкалов, Т. М. Панасенко. — Харків : Фоліо, 2012. — 472 с. : портр. — (Знамениті українці).

892. Григорчук, Ю. Бразильські мандри українського філософа: байки Григорія Сковороди у перекладах і творчій інтерпретації Віри Вовк / Ю. Григорчук // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. — Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. — Вип. 4. — С. 35–42.

893. Гром'як Р. Т. Єдність поетичної і філософської творчості Г. С. Сковороди / Р. Т. Гром'як // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. — Київ : Наук. думка, 1975. — С. 143–156.

894. Гужва О. П. Музична спадщина Г. С. Сковороди / О. П. Гужва // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. — Харків : ХДПІ, 1992. — С. 71–72.

895. Гулий, К. Метафора як чинник включення поетичних текстів Григорія Сковороди до мегаконтексту європейської поезії XVI–XVIII століть / К. Гулий // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) та ін. — Харків : Око, 1993. — Т. 1. — С. 125–130. — (Нова серія).

896. Гусарчук, Т. Феномен особистості Григорія Сковороди в дзеркалі його творчої спадщини / Т. Гусарчук // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. — Київ : [б. в.], 2003. — С. 554–565.

897. Гусленко, Р. Степ як образ і категорія простору для самовдосконалення у творах Г. С. Сковороди і у вихованні дітей війни / Р. Гусленко, О. Гусленко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. — Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. — Вип. 4. — С. 43–52.

898. Дегтяр, О. Значення творчості Григорія Сковороди для розвитку української літератури / О. Дегтяр // Українська мова та література. — 2013. — № 14. — С. 17–22.

899. Демченко А. В. Давньогрецький міф про Тантала в інтерпретації Григорія Сковороди / А. В. Демченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. — Харків : ХДПІ, 1992. — С. 20–21.

900. Довбня, Л. Семантичні особливості поезії Г. С. Сковороди / Л. Довбня, Т. Товкайло // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. — Київ : [б. в.], 1997. — С. 259–264.

901. Доценко В. І. Г. С. Сковорода і музика / В. І. Доценко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої

270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 72–73.

902. Дудко, Д. М. Мова Григорія Сковороди і феномен "суржика" / Д. М. Дудко // Багаліївські читання в НУА : Програма і матеріали VII Багаліївських читань, 7 листоп. 2006 р. / Нар. укр. акад. ; редкол.: В. І. Астахова (голов. ред.) [та ін.] – Харків : Вид-во НУА, 2006. – Ч. 7 : Д. І. Багалій про стан та шляхи розвитку української культури. – С. 82–85.

903. Емурлаєва, Е. Актуальність епістолярної спадщини Григорія Сковороди / Е. Емурлаєва, Л. Ташкевич // Журавлик. – 2018. – № 11. – С. 10.

904. Ердман Пандзіч (Ерланген) Істинна поезія (poiesis) як сходження до Бога / Ердман Пандзіч (Ерланген) // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 618–641.

905. Загребельна Л. С. Антоніми у філософському творі Г. С. Сковороди «Брань архистратига Михаила со Сатаною о сем: легко бить благим» / Л. С. Загребельна // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 44–45.

906. Загрібельний, О. М. Антонімія як один із засобів мовної виразності творів Г. С. Сковороди / О. М. Загрібельний // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 64–66.

907. Загрішчук І. Д. Символіка сквородинського світу культури // Тези доп. Міжнар. наук. конф., присвяченої 200-річчю з дня смерті укр. поета і філософа Григорія Сковороди / за ред. В. Д. Тимченка та ін. – Харків: ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 1994. – С. 9–10.

908. Зварич, В. Образ Григорія Сковороди у поетичній рецепції "П'ятирічного грона нездоланих співців" / В. Зварич // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 53–56.

909. Зінченко Н. І. Концепція позитивного героя в теоретичних висловлюваннях і творчій практиці Г. С. Сковороди і І. С. Нечуя-Левицького / Н. І. Зінченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 21–22.

910. Зосімова, О. В. Мотив "марнота марнот" у поетичній спадщині Григорія Сковороди / О. В. Зосімова // Від бароко до постмодерну : зб. праць кафедри укр. та світ. літ. : до 70-річчя Кіма Хомича Балабухи / М-во освіти та науки України, Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін. – Харків : Майдан, 2006. – Т. 4. – С. 69–78.

911. История украинской музыки : учеб. пособие для студ. муз. вузов / сост. и ред. А. Я. Шреер-Ткаченко. – Москва : Музыка, 1981. – Про Г. Сковороду див.: с. 36, 45–46, 190, 213.

912. Іваньо, І. Невідомі перекази і наслідування віршів Григорія Сковороди / І. Іваньо // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.:

В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 233–241.

913. Іващенко, О. В. Культура зображення і культура спілкування: досвід сквородинівської традиції / О. В. Іващенко // Освіта і доля нації. Сквородинівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сквороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 117–118.

914. Іващенко, О. В. Образ Г. С. Сквороди в сучасному мистецтві / О. В. Іващенко // Освіта і доля нації. Європейські цінності в освітньому просторі України : матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 25–26 верес. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сквороди, Ін-т вищої освіти НАПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2015. – С. 65–69.

915. Казанжи, О. Анакреонтитичні та гораціанські оди у творчості Г. Сквороди і В. Капніста / О. Казанжи // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 7. – С. 14–17.

916. Калашник, В. С. Григорій Скворода в поетичній творчості Павла Тичини / В. С. Калашник // Григорій Скворода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад. В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 211–216.

917. Каналюк, В. Байки Григорія Сквороди / В. Каналюк // Дивослово. – 2011. – № 10. – С. 24–28.

918. Карпанюк, М. П. Інтерпретація образу Г. Сквороди у повісті І. Срезневського "Майоре, майоре!" / М. П. Карпанюк // Скворода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 207–214.

919. Коваленко, П. А. Творчість Г. С. Сквороди / П. А. Коваленко // Цивілізаційний поступ сучасної освіти і науки : матеріали I наук.-практ. конф. магістрантів ХНПУ ім. Г. С. Сквороди, (27–28 листоп. 2009 р., м. Харків) / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сквороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка]. – Харків : ХНПУ, 2009. – С. 59–60.

920. Ковальова О. П. Сквородинівські традиції в поезії М. Мисика / О. П. Ковальова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сквороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сквороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДП, 1992. – С. 22–23.

921. Ковальчук, І. Духовно-маральні аспекти творчості Г. Сквороди / І. Ковальчук, Л. Мостова // Скворода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сквороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 377–384.

922. Козир, О. В. До проблеми барокових імплікатів в українському футуризмі / О. В. Козир // Пам'яті Григорія Сквороди: матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сквороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 72–77.

923. Козлова, А. Г. Поетичне звернення А. О. Тарковського до спадщини Г. С. Сквороди / А. Г. Козлова, О. О. Скоробогатова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сквороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня

народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 23–24.

924. Козлова, А. Г. Сковородинівські мативи у творчості Бориса Чичибабіна / А. Г. Козлова, О. О. Скоробогатова // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 78–80.

925. Колодна, А. І. О. О. Потебня і Г. С. Сковорода / А. І. Колодна, А. М. Колодний // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 215–221.

926. Корж Н. Г. Г. С. Сковорода – перекладач Цицерона і Плутарха / Н. Г. Корж // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 46.

927. Корж Н. Г. Латинські віршовані твори Г. С. Сковороди / Н. Г. Корж // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матер. про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 175–180.

928. Корж, П. Я. Образ Г. С. Сковороди в українському історичному романі / П. Я. Корж // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 24–25.

929. Корпанюк, М. Образна система вірша Г. Сковороди / М. Корпанюк // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 265–272.

930. Корпанюк, М. Поетичний доробок Григорія Сковороди у вимірі української естетики слова / М. Корпанюк // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2012. – № 33. – С. 2–5.

931. Корпанюк, М. Світоглядно-етичні аспекти образу смерті в поезії Г. Сковороди / М. Корпанюк // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 294–303.

932. Котяш, О. Особливості синтаксичної організації збірки Г. Сковороди "Сад божественних пісень" / О. Котяш // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2013. – № 34–36. – С. 68–71.

933. Коцур, В. Спадщина Григорія Сковороди як фундамент історико-духовного виховання майбутніх учителів / В. Коцур // Освіта і управління. – 2004. – Т. 7, ч. 1. – С. 91–96.

934. Кримський, С. Феномен мудрості в творчості Г. Сковороди / С. Кримський // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 194–201.

935. Криса, Б. С. Г. С. Сковорода на тлі української поезії XVII—XVIII ст. / Б. С. Криса // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 175–180.

936. Кузнецова О. А. Музична термінологія у філософських роботах Г. С. Сковороди / О. А. Кузнецова, Н. В. Равкіна // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 73–74.

937. Кузнецова, О. А. Сучасна музика на твори Г. С. Сковороди : навч.-метод. посіб. для студ. пед. вузів / О. А. Кузнецова ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – 2-ге вид. – Харків : НТМТ, 2017. – 125 с. : іл., ноти, портр.

938. Кузнецова, О. А. Сучасна музика на твори Г. С. Сковороди : навч.-метод. посіб. для студ. пед. вузів / О. А. Кузнецова ; Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. – Харків : НТМТ, 2014. – 125 с. : іл., ноти, портр.

939. Кузьменко В. І. Джерела музично-пісенної творчості Григорія Сковороди / В. І. Кузьменко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 75–76.

940. Куйбіда, В. Тварини-символи у байках Г. С. Сковороди, біблійних описах та українському фольклорі / В. Куйбіда // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 273–278.

941. Кульчицька О. О. Про деякі особливості діалогу у прозових творах Г. Сковороди / О. О. Кульчицька, Е. Є. Мінцис // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 46–47.

942. Кучер, Л. Г. Сковорода — філософ, поет, музикант / Л. Кучер // Світова музична культура і фахова підготовка вчителя : зб. наук. пр. / М-во освіти України, Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; під заг. ред. Л. І. Кучер. – Харків : ХДПУ, 1999. – С. 3–30.

943. Лазарович, В. В. Особливості відтворення лексики твору Ціцерона «De senectute» в перекладі Г. Сковороди / В. В. Лазарович, О. Ю. Дяків // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 48–49.

944. Ласло-Куцюк, М. Олександр Хашдеу – дослідник спадщини Сковороди / М. Ласло-Куцюк // Магістеріум : літературознавчі студії. / Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія" ; [редкол.: В. П. Моренець (голова) та ін.]. – Київ : Стилос, 2002. – Вип. 8. – С. 55–62.

945. Лесик, О. Григорій Сковорода. "Сад божественних пісень", "Байки Харківські" : 9-й клас / О. Лесик // Українська мова та література. – 2013. – № 14. – С. 14–16.

946. Лесик, О. Григорій Сковорода. Життя і творчість поета : "Сад божественних пісень", "Байки Харківські" / О. Лесик // Українська мова та література. – 2015. – № 17–18. – С. 64–66.

947. Лисиченко, Л. А. Мовний світ Григорія Сковороди / Л. А. Лисиченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 49–50.

948. Лисиченко Л. А. Фразеологія в мовній картині світу Григорія Сковороди / Л. А. Лисиченко, І. В. Тимченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 50.

949. Лупейко, О. Григорій Сковорода в «Українській хаті» / О. Лупейко // Слово і час. – 2000. – № 2. – С. 56–58.

950. Луцька Ф. Й. Жанр епіграми в творчості Сковороди / Ф. Й. Луцька // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 181–193.

951. Мазуркевич, О. Р. Проблеми словесності у творчій спадщині Г. С. Сковороди / О. Р. Мазуркевич // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 205–210.

952. Малютіна, Н. Феномен емоційності в структурі художнього світогляду Григорія Сковороди й Олександра Олеся / Н. Малютіна // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 450–456.

953. Матвєєва, Т. П. Художньо-виражальні особливості метафори в поетичній збірці Г. Сковороди «Сад божественных пѣсней» / Т. П. Матвєєва // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 51–52.

954. Матвієнко, С. Опосередковане зізнання: Віктор Петров та його «Особа Сковороди» / С. Матвієнко // Слово і час. – 2002. – № 10. – С. 54–59.

955. Махновець, Л. Є. Григорій Савич Сковорода / Л. Є. Махновець // Історія української літератури : у 8 т. / Л. Є. Махновець [та ін.] ; АН УРСР, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: Є. П. Кирилюк (голова) [та ін.] ; відп. ред. Є. С. Шаблійовський. – Київ : Наук. думка, 1967. – Т. 2 : Становлення нової літератури (друга половина XVIII — тридцять роки XIX ст.). – С. 108–130.

956. Мегентесов, С. Лінгвофілософські ідеї Г. Сковороди у контексті сучасної лінгвістики / С. Мегентесов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.] – Харків : Око, 1993. – Т. 1. – С. 39–42. – (Нова серія).

957. Медведєв, Ф. П. Г. С. Сковорода в історії української літературної мови / Ф. П. Медведєв // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 201–205.

958. Миленька, Г. Д. Вплив філософського вчення Г. Сковороди на формування режисерської системи Леся Курбаса / Г. Д. Миленька // Григорій Сковорода і проблеми національної філософії: матеріали II Харк. Міжнар. Сковородинівських читань: "Національна філософія: минуле – сучасне – перспективи", присвяченої 200-річчю з дня смерті Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – С. 141–144.

959. Мишанич, О. В. Григорій Сковорода і усна народна творчість / О. В. Мишанич ; відп. ред. М. Є. Сиваченко ; АН Української РСР, Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка – Київ : Наук. думка, 1976. – 151 с.

960. Мишанич, О. На переломі : літературознав. ст. й дослідж. / О. Мишанич ; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Вид-во С. Павличко "Основи", 2002. – 437 с. : портр.

961. Мишанич, О. Переклади творів Григорія Сковорода на сучасну українську мову : здобутки і втрати / О. Мишанич // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 512–518.

962. Мостова, Л. Б. Традиції Г. С. Сковорода у творчій спадщині Кобзаря / Л. Б. Мостова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 26–27.

963. Муза його як натхнення, слово його — заповіт : зб. сценаріїв лекцій-концертів, присвяч. Г. С. Сковороді / Г. В. Троцько, Т. П. Танько, О. А. Нестерова [та ін.] ; Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода. – Харків : ОВС, 2002. – 87 с.

964. Муромцева, О. Г. Феномен мови Г. С. Сковорода в інтерпретаціях лінгвістів / О. Г. Муромцева // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 52–53.

965. Намилостива, Ю. Г. С. Сковорода в оцінці М. Шлемкевича у роботі "Загублена українська людина" / Ю. Намилостива // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковорода" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 126–127.

966. Немченко І. В. Образ Г. Сковорода-гуманіста в поезії Миколи Василенка / І. В. Немченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 28–29.

967. Нестеренко, Н. П. Функціонування категорій простору й часу в текстах Григорія Сковорода та Павла Загребельного / Н. П. Нестеренко // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри. : до ювілею доц. В. П. Андрусенко / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2007. – Т. 5. – С. 179–186.

968. Немцова В. С. Культурний феномен Сковорода / В. С. Немцова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковорода ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 74–75.

969. Нікітіна, В. Літературна творчість Г. С. Сковорода на Переяславщині / В. Нікітіна, Т. Радіоненко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковорода, Центр

Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 259–266.

970. Ніколенко, О. М. Традиції Г. Сковороди в романі М. Булгакова "Майстер і Маргарита" / О. М. Ніколенко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 87–90.

971. Олексенко О. А. Лінгвістично зв'язані значення слів у творах Г. С. Сковороди / О. А. Олексенко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 53–54.

972. Охріменко, О. Г. Г. С. Сковорода і світова література (деякі штрихи) / О. Г. Охріменко // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 108–114.

973. Охріменко, О. М. Поема П. Куліша «Грицько Сковорода» / О. М. Охріменко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 29–30.

974. Охріменко, П. П. Г. С. Сковорода і російська та білоруська літератури / П. П. Охріменко // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 143–152.

975. Охріменко, П. П. Місце Г. Сковороди в історії української літератури / П. П. Охріменко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 100–105.

976. Охріменко, П. П. Творчість Г. С. Сковороди як визначальна частина з'єднуючої ланки між давньою і новою українською літературою / П. П. Охріменко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 30–31.

977. Паласюк, Г. Стоїчний ідеал мудреця у творах Григорія Сковороди / Г. Паласюк // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 135–143.

978. Пангелова, М. Епістолярні традиції Григорія Сковороди в кореспонденціях Уласа Самчука / М. Пангелова // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 98–102.

979. Параскевич, П. К. Образ Г. С. Сковороди в поезії І. Драча / П. К. Параскевич // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 31–32.

980. Пелешенко, Н. І. Григорій Сковорода і Михайло Івченко: типологія творчості / Н. І. Пелешенко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 106–111.

981. Пелешенко, Ю. В. Григорій Сковорода і сербська література XVIII ст. (спроба типологічного порівняння) / Н. І. Пелешенко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 112–115.

982. Пилипенко, Н. Вплив філософії Сковороди на видатних діячів вітчизняної та світової культури / Н. Пилипенко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 39–40.

983. Півторак, Г. [Рецензія] / Г. Півторак // Мовознавство. – 2011. – № 3. – С. 78–83. – Рец. на кн. : Гнатюк Л. П. Мовний феномен Григорія Сковороди в контексті староукраїнської книжної традиції. – Київ : Київ. ун-т, 2010. – 446 с.

984. Пінчук Т. С. Художнє осмислення образу Г. Сковороди в українській літературі XX століття / Т. С. Пінчук // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 32–33.

985. Погребенник, В. Григорій Сковорода як лірик і байкар / В. Погребенник // Українська література в загальноосвітній школі. – 2007. – № 8. – С. 24–26.

986. Погребенник, В. Ф. Григорій Сковорода / В. Ф. Погребенник // Українська мова та література. – 1998. – № 21–24. – С. 8–10.

987. Погребенник Я. М. Григорій Сковорода в німецьких виданнях / Я. М. Погребенник // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 197–200.

988. Поляшенко, І. Філософські і літературні попередники Г. С. Сковороди / І. Поляшенко // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 41–43.

989. Попов, П. М. Григорій Сковорода : літ. портрет / П. М. Попов. – Київ : Дніпро, 1969. – 173 с.

990. Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – 81 с.

991. Рибка, О. Григорій Сковорода у творчості шістдесятників / О. Рибка // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл.

комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 107–113.

992. Рибка, О. Сковородинівські відгомони екзистенціалістських вимірів українського шістдесятництва / О. Рибка // Актуальні проблеми української літератури і фольклору : наук. зб. / Донец. нац. ун-т ; [редкол.: В. Просалова (відп. ред.) та ін.]. – Донецьк : Дон НУ, 2010. – Вип. 14. – С. 128–139.

993. Рогович, М. Нові переклади латинських віршів Г. Сковороди / М. Рогович // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матер. про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 241–244.

994. Ротова, Н. Г. Сковорода и Махтумкули: общие мотивы творчества / Н. Г. Ротова // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : Нове слово, 2012. – Вип. 3 (2). – С. 138–144. – (Літературознавство).

995. Рязанцева, Т. М. Образ нарциса в інтерпретації Григорія Сковороди — традиції й новаторство / Т. М. Рязанцева // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяч. 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 126–129.

996. Савінов, Р. Г. Сковорода в творчості поетів і письменників / Р. Савінов // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 457–466.

997. Савченко, О. Д. До питання про соціальну утопію в українській літературі (Г. Сковорода та В. Винниченко) / О. М. Савченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 33–34.

998. Сарбей В. Г. Над творами великого просвітника / В. Г. Сарбей // Вітчизна. – 1972. – № 12. – С. 201–204.

999. Свириденко, О. "Сердечна чутливість", її джерела та прояви в епістолярній прозі українських романтиків / О. Свириденко // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 103–106.

1000. Свириденко, О. Г. Сковорода й А. Метлинський : до проблеми сквородинівської рецепції в українському романтизмі / О. Свириденко // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 467–472.

1001. Симонок В. П. Іншомовна лексика у творчості Г. С. Сковороди / В. П. Симонок // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 54–55.

1002. Сирцова, О. Філософська ідея невидимого у Григорія Сковороди в контексті новозаповітної термінології / О. Сирцова // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г.

Сковорода, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 226–230.

1003. Сковорода Григорій Саввич // Естетика : словарь / [под общ. ред. А. А. Беляева, Л. И. Новиковой, В. И. Толстых]. – Москва : Политиздат, 1989. – С. 316–317.

1004. Слепцова, О. В. Г. С. Сковорода і народнописенні традиції української вокальної школи / О. В. Слепцова // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 95–99.

1005. Соколова, А. В. Музика в житті Григорія Сковорода / А. В. Соколова, О. О. Шумська // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 1998. – Вип. 6. – С. 104–106.

1006. Сподарець, М. Ідеї Г. Сковорода в творчості І. Багряного / М. Сподарець // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 473–480.

1007. Стасевський, С. Б. Стилiстична роль слiв-символiв у збiрцi Г. Сковорода "Сад божественних пiсень" / С. Б. Стасевський // Пам'яті Григорія Сковорода : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковорода ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 130–132.

1008. Степовик Д. В. Погляди Григорія Сковорода на образотворче мистецтво / Д. В. Степовик // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народження / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатін. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 193–197.

1009. Стратій, Я. Твори Григорія Сковорода німецькою / Я. Стратій, С. Йосипенко // Філософська думка. – 2014. – № 6. – С. 90–93. – Рец. на кн.: Сковорода Г. Вибрані твори / передм. та перекл. зі староукр. Р. Піча; вступ. сл. Я. Мельник. – Мюнхен : Україн. вільний ун-т, xx + 256 с.

1010. Степаненко, М. І. Літературні музеї Полтавщини / М. І. Степаненко. – Полтава : АСМІ, 2006. – 401 с. : іл.

1011. Субота, М. Кобзарський дух в національній культурі та класичній літературі / М. Субота // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковорода, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 279–285.

1012. Суліма, М. Роль і місце Григорія Сковорода в творчості Ігоря Калинця / М. Суліма // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковорода [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 481–488.

1013. Тарнашинська, Л. Традиції Григорія Сковорода в сучасній антропологічно орієнтованій теорії літератури / Л. Тарнашинська // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковорода, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 107–114.

1014. Тимченко В. Д. Естетика барокко в епістолярній прозі Г. С. Сковорода / В. Д. Тимченко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковорода : тези доп.

Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПУ, 1992. – С. 34–35.

1015. Ткаченко, О. Г. До питання про елегію в поетичній творчості Григорія Сковороди / О. Г. Ткаченко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 136–142.

1016. Ткаченко О. Г. Елегія в творчості Григорія Сковороди // Наукові записки Харківського державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. Г. Фрізман (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДПУ, 1997. Вип. 1 (6). – С. 21–25.

1017. Ткаченко, Т. В. Пісенна спадщина Григорія Савича Сковороди / Т. В. Ткаченко // Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. І. Ф. Прокопенка, В. І. Лозової]. – Харків : ХДПУ, 2001. – Вип. 19, (ч. 1). – С. 45–48.

1018. Ткачук В. М. Художнє втілення ідей Г. Сковороди в романі П. Куліша «Чорна рада» / В. М. Ткачук, Т. В. Хом'як // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПУ, 1992. – С. 35–36.

1019. Токмань, Г. Місце поетичної Сковородіани у системі діалогічно-екзистенційного вивчення української літератури / Г. Токмань // Дивослово. – 2015. – № 2. – С. 29–34.

1020. Толстенко, С. М. Система філософсько-поетичного святосприйняття Г. С. Сковороди та її сучасна оцінка / С. М. Толстенко, Д. О. Сухих // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2013. – Вип. 40, (ч. 2). – С. 161–177. – (Серія «Філософія»).

1021. Триняк, М. В. Інтеркультурна комунікація і досвід сквородинівської традиції / М. В. Триняк // Освіта і доля нації. Сковорodinівська традиція і сучасна філософія освіти : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 28–29 верес. 2012 р. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, Ін-т вищої освіти АПН України ; [редкол.: М. Д. Култаєва (голова) та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2012. – С. 234–235.

1022. Троян, А. Т. "Сад божественних пісень" Г. Сковороди як модифікація жанру української барокової проповіді / А. Т. Троян // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 143–146.

1023. Туляков, О. О. Освітній аспект античної калокагатії у виховній теорії Г. Сковороди "Розмірність" / О. О. Туляков // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 147–152.

1024. Турган, О. Д. Філософські традиції Г. С. Сковороди в драматургії Лесі Українки / О. Д. Турган // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПУ, 1992. – С. 36–37.

1025. Уманська, Т. Тваринний світ у байках Григорія Сковороди. 9-й клас / Т. Уманська // Українська мова та література. – 2011. – № 33–34. – С. 20–25.
1026. Усатенко, Г. Про Григорія Сковороду, ідентичність і давню літературу / Г. Усатенко // Дивослово. Сковородиніана ХХІ ст. : міждисциплінарні студії. – 2013. – № 5. – С. 47–50.
1027. Ушкалов, Л. Від Сковороди — до Маркса: есей про український футуризм / Л. Ушкалов // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 115–127.
1028. Ушкалов, Л. В. Григорій Сковорода і антична культура : монографія / Л. В. Ушкалов. – Харків : Знання, 1997. – 180 с. : портр.
1029. Ушкалов, Л. В. До питання про джерела творчості Сковороди / Л. В. Ушкалов // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри : до 70-річчя Кіма Хомича Балабухи / М-во освіти та науки України, Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) [та ін.]. – Харків : Майдан, 2006. – Т. 4. – С. 297–313.
1030. Ушкалов, Л. В. Едіпова історія в опрацюванні Г. С. Сковороди / Л. В. Ушкалов // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 126–131.
1031. Ушкалов, Л. В. Людина межі: Григорій Сковорода в рецепції Михайла Драгоманова / Л. В. Ушкалов // Дивослово. – 2014. – № 10. – С. 52–57.
1032. Ушкалов, Л. В. Метафізика образу в літературі українського бароко / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада : А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1994. – Т. 2. – С. 53–60. – (Нова серія).
1033. Ушкалов, Л. В. «Мистецтво поетичне» як CREATIO NIHILIO в літературній систематичі Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 37–38.
1034. Ушкалов, Л. В. "На риштованнях історії української літератури": дещо про рецепцію нашої класики / Л. В. Ушкалов ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Центр гуманіт. досліджень. – Київ : Смолоскип, 2007. – 55 с. : іл. – (Університетські діалоги; № 3).
1035. Ушкалов, Л. В. Образ філософії в літературі українського бароко / Л. В. Ушкалов // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри : до ювілею доц. В. П. Андрусенко / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2007. – Т. 5. – С. 244–262.
1036. Ушкалов, Л. В. Опозиція «antiguus-modernus» на терені українського літературного бароко / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1993. – Т. 1. – С. 93–104. – (Нова серія).
1037. Ушкалов, Л. В. Павло Тичина та світ українського бароко (про поему-симфонію "Сковорода") / Л. В. Ушкалов // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [редкол.: Л. В. Ушкалов (голова) та ін.]. – Харків : Майдан, 2005. – Т. 3. – С. 241–260.

1038. Ушкалов, Л. В. Поганська міфологія в українській літературі XVII-XVIII століть / Л. В. Ушкалов // Феномен Агатангела Кримського : матеріали ювіл. наук. конф., присвяченої 125-річчю роковинам ученого / ред. О. Г. Муромцева. – Харків : [б. в.], 1996. – С. 59–75.

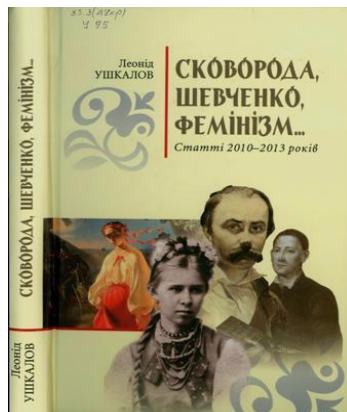
1039. Ушкалов, Л. В. Про епістемологічні засади вивчення творчості Сковороди : статистичні методики / Л. В. Ушкалов // Морально-естетичні ідеї Г. С. Сковороди і сучасний світ : матеріали тез і виступів Всеукраїнського симпозіуму, 19–20 трав. 2006 р. / відп. за вип. В. М. Вандишев. – Суми : Сумський державний університет, 2006. – С. 18–19.

1040. Ушкалов, Л. В. Про нове академічне видання повної збірки творів Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов // Дивослово. – 2013. – № 5. – С. 59–62.

1041. Ушкалов, Л. В. Світи Григорія Сковороди / Л. В. Ушкалов // Сковорода Г. Вибрані твори в українських перекладах / упоряд. текстів, передмова та примітки Л. Ушкалова. – Харків : Ранок, 2003. – С. 3–14.

1042. Ушкалов, Л. В. Сковорода та інші : причинки до історії української літератури / Л. В. Ушкалов. – Київ : Факт, 2007. – 550 с. : портр. – (Висока полиця).

1043. Ушкалов Л. В. Сковорода, Шевченко, фемінізм...: статті 2010–2013 років / Л. В. Ушкалов. – Харків : Майдан, 2014. – 312 с.

1044. Ушкалов, Л. В. Спомин про двадцять дев'яту пісню «Саду божественних пісень» / Л. В. Ушкалов // Від бароко до постмодерну : зб. пр. каф. укр. та світ. л-ри, присвячений пам'яті проф. В. Тимченка. / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; [за ред. Л. Ушкалова]. – Харків : Майдан, 2002. – Т. 1. – С. 249–266.

1045. Ушкалов, Л. В. Українське барокко: філологічні ейдоси в рамцях «Богомислія» / Л. В. Ушкалов // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / ред. рада: А. Івченко (голова) [та ін.]. – Харків : Око, 1995. – Т. 4. – С. 43–54. – (Нова серія).

1046. Хамлюк, Н. Стежка Сковороди в моєму селі : [вірш] / Н. Хамлюк // Григорій Сковорода в українській і світовій культурі : зб. матеріалів II студ. Сковородинівських читань 9 листоп. 2007 р. / Упр. культури і туризму Харків. обл. держ. адміністрації, Обл. комунальний заклад "Літ.-меморіал. музей Г. С. Сковороди" ; [відп. ред. Н. І. Мицай]. – Сковородинівка : [б. в.], 2007. – С. 113–114.

1047. Хамлюк, Н. Ю. Поезія Г. Сковороди в контекст українських пісенних традицій / Н. Ю. Хамлюк // Традиційна культура в умовах глобалізації: культурна ідентифікація та інформаційне суспільство : матеріали наук.-практ. конф. 18–19 трав. 2012 р. / Харків. обл. держ. адмін., Укр. культури і туризму, Обл. орг.-метод. центр культури і мистец. ; [редкол.: Т. В. Іщенко та ін.]. – Харків : [б. в.], 2012. – С. 174–178.

1048. Хмелюк, М. М. Г. Сковорода і наукове новаторство лірики І. Драча / М. М. Хмелюк // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 38–39.

1049. Хоменко, Г. І. EADEM MUTATA RESURGO (Г. Сковорода в українській літературі "Нового середньовіччя" / Г. І. Хоменко // Пам'яті Григорія Сковороди : матеріали наук. конф., присвяченої 275-й річниці від народження укр. філософа та поета / Харків. держ. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди ; за ред. Л. В. Ушкалова. – Харків : ХДПУ, 1998. – С. 159–165.

1050. Художня творчість Григорія Сковороди // Українська література XI–XVIII ст. : навч. посіб. / П. В. Білоус, О. П. Білоус. – Київ : Академія, 2010. – С. 208–268.

1051. Цимбаляк, М. "Серце тоді насичується, коли освідчується". Сенс людського життя : Розмірковування над афоризмами Григорія Сковороди. 9-й клас / М. Цимбаляк // Українська мова та література. – 2011. – № 19–20. – С. 15–23.

1052. Черпухова, К. Читаючи Сковороду: перебування в Придворній співацькій капелі. Перші музичні твори / К. Черпухова // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 584–591.

1053. Чижевський, Д. І. Український літературний барок : нариси / Д. І. Чижевський ; [підгот. тексту та мовна ред. Л. Ушкалова ; вступ. ст. О. Мишанича]. – Харків : Акта, 2003. – 464 с.

1054. Чухонцева, Н. Д. Художня інтерпретація ідей Григорія Сковороди українськими поетами-«шістдесятниками» / Н. Д. Чухонцева // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 4–41.

1055. Шабатин, П. Ю. Г. С. Сковорода і сучасна українська радянська байка / П. Ю. Шабатин // Григорій Сковорода : 250. [1722—1972] : матеріали про відзначення 250-річчя з дня народж. / АН УРСР, Ін-т філософії ; [редкол.: В. І. Шинкарук (голов. ред.) та ін.] ; уклад.: В. Д. Прокопенко [та ін.] ; упоряд.: І. П. Стогній, П. Ю. Шабатин. – Київ : Наук. думка, 1975. – С. 204–205.

1056. Шабліовський, Є. С. Життя : Література : Письменник : вибр. дослідж. / Є. С. Шабліовський. – Київ : Дніпро, 1974. – Про Г. Сковороду див. : с. 48–89.

1057. Шевченко, З. Григорій Сковорода - останній представник українського літературного бароко / З. Шевченко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2013. – № 12. – С. 40–42.

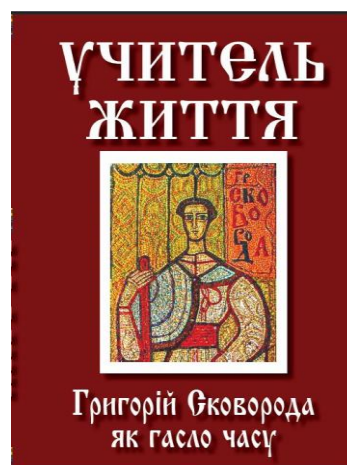
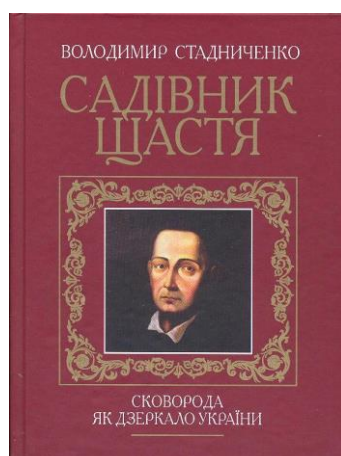
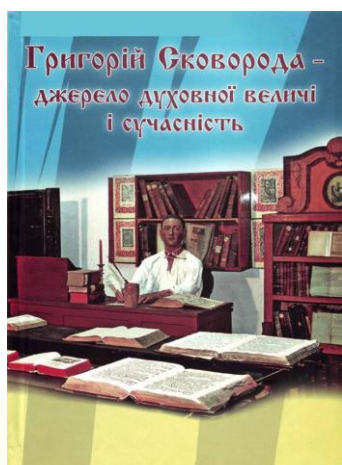
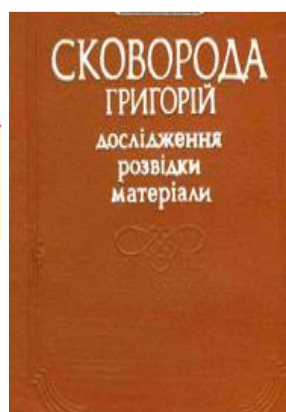
1058. Шевченко, Л. І. Опозиція символіки у Григорія Сковороди як аргумент культурно-мовної диглосії пізнього бароко / Л. І. Шевченко // Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. / за заг. ред. проф. Л. А. Лисиченко. – 2003. – Вип. 10. – С. 35–41.

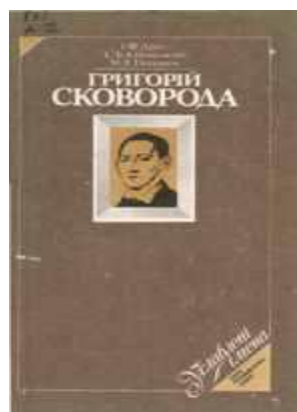
1059. Шевчук, В. О. Сковорода – музикант / В. О. Шевчук // Із вершин та низин : книжка цікавих фактів із історії укр. л-ри. - Київ : Дніпро, 1990. – С. 380–381.

1060. Шевчук, Т. Барокова парадигма творчості Григорія Сковороди / Т. Шевчук // Дивослово. – 2011. – № 11. – С. 48–52.

1061. Шевчук, Т. Гесс де Кальве і Г. Сковорода: історія літературознавчого міфу / Т. Шевчук // Слово і час. – 2009. – № 8. – С. 83–89.
1062. Шевчук, Т. Емблематичні збірки ХУІІ—ХУІІІ ст. у рецепції Г. Сковороди / Т. Шевчук // Слово і час. – 2010. – № 7. – С. 71–84.
1063. Шевчук, Т. Музичний код творчості Григорія Сковороди / Т. Шевчук // Слово і час. – 2011. – № 5. – С. 24–35.
1064. Шерех, Ю. Пороги і запоріжжя : література, мистецтво, ідеології : в 3 т. / Ю. Шерех ; упорядкув. та прим. Р. М. Корогодського. – Харків : Фоліо, 1998. – Т. 3. : Прологомена до вивчення мови и стилю Г. Сковороди. – С. 364–413.
1065. Шинкарук, В. Проблеми філософії культури в творчості Г. С. Сковороди / В. Шинкарук // Сковорода Григорій: образ мислителя : зб. наук. пр. / Ін-т філософії НАН України [та ін.] ; [упоряд.: В. М. Нічик, В. Є. Бишовець, Я. М. Стратій]. – Київ : [б. в.], 1997. – С. 6–12.
1066. Шишкова, Л. А. Філософська система Г. Сковороди і творчість В. Распутіна / Л. А. Шишкова // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 76–77.
1067. Шостак, О. Реріхи і Шевченко та Сковорода / О. Шостак // Слово і час. – 1997. – № 2. – С. 79–83.
1068. Шресер-Ткаченко, О. Я. Григорій Сковорода – музикант : біогр. / О. Я. Шресер-Ткаченко. – Київ : Музична Україна, 1972. – 94 с. : іл., ноти, портр.
1069. Шудря, К. П. Дивовижний феномен української культури / К. П. Шудря // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. праць / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 153–162.
1070. Шупта-В'язовська О. Г. Часопросторова образність «Саду божественних песней» Г. С. Сковороди / О. Г. Шупта-В'язовська // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 41–42.
1071. Шупта-В'язовська, О. Часопросторова образність "Саду божественних пісень" Сковороди як вияв формування літератури нового типу / О. Шупта-В'язовська // Сковорода Григорій: ідейна спадщина і сучасність : зб. наук. пр. / Ін-т філософії Г. С. Сковороди [та ін.] ; [відп. ред. І. П. Стогній]. – Київ : [б. в.], 2003. – С. 489–494.
1072. Юрчук, О. "... Я до нового наважуюся, нового!": Григорій Сковорода в проекції Павла Тичини / О. Юрчук // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ "Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [голов. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 141–145.
1073. Яранцева, Н. О. П. Г. Тичина — інтерпретатор спадщини Г. С. Сковороди / Н. О. Яранцева // Сковорода Григорій: дослідження, розвідки, матеріали : зб. наук. пр. / АН України, Ін-т філософії ; упоряд.: В. М. Нічик, Я. М. Стратій. – Київ : Наук. думка, 1992. – С. 232–236.

1074. Ярещенко А. П. Г. С. Сковорода і українське слово / А. П. Ярещенко // Проблеми вивчення наукової і художньої спадщини Г. С. Сковороди : тези доп. Респ. наук. конф., присвяченої 270-річчю з дня народження укр. поета і філософа / Харків. держ. пед. ін-т імені Г. С. Сковороди ; відп. ред. В. Д. Тимченко. – Харків : ХДПІ, 1992. – С. 55–56.

Сучасний розвиток бібліографічної Сковородіани

1075. Григорій Сковорода : біобібліографія / склали : Е. С. Беркович, Р. А. Ставинська, Р. І. Штраймиш; відп. ред. А. П. Ковалівський. – Харків : Вид-во Харк. ун-та, 1968. – 184 с.
1076. Григорій Сковорода : біобібліографія / упоряд.: Е. С. Беркович [та ін.] ; відп. ред. А. П. Ковалівський. – Вид. 2, випр., попов. – Харків : Вид-во Харк. ун-та, 1972. – 204 с.
1077. Григорій Сковорода. 1722–1794 : бібліограф. покажчик / уклад.: Г. І. Гамалій, В. В. Шевченко. – Київ : Нац. парламент. б-ка України, 2002. – 136 с.

1078. Григорій Сковорода (1722–1794) : наук.-допом. біобібліогр. покажчик. Вип. 3 : до 290-річчя з дня народження / Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди, Б-ка ; [бібліографи-уклад.: О. Шкира [та ін.] ; ред.: В. Коцур [та ін.]. – 2012. – 206 с.

1079. Два століття сквородіани = Two centuries of skovorodiana : бібліогр. довідник / уклад.: Л. Ушкалов, С. Вакуленко, А. Євтушенко ; заг. нагляд. та наук. ред. Л. Ушкалова. – Харків: Акта, 2002. – 527 с.

1080. Дзеверін О. Г. Г. С. Сковорода в радянській історико-педагогічній літературі / О. Г. Дзеверін // Педагогічні ідеї Г. С. Сковороди : зб. ст. / [редкол.: Дзеверін О. Г. (відп. ред.) та ін.]. – Київ : Вища шк., 1972. – С. 213–245.

1081. Добко, Т. Сучасний розвиток бібліографічної Сковородіани / Т. Добко // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 3. – С. 9–13.

1082. Корчинська Т. Бібліографія філософської та суспільно-політичної літератури про Сковороду Г. С. : 1945 – 1972 рр. / Т. Корчинська. // Філософська думка. – 1972. – № 5. – С. 99–104.

1083. Навальна, М. Сковородіана на шпальтах видання «Літературна Україна» / М. Навальна // Переяславські Сковородинівські студії : зб. наук. пр. : філологія, філософія, педагогіка / ДВНЗ «Переяслав-Хмельниц. Держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Центр Сковородинознавства ; [гол. ред. В. П. Коцур]. – Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2017. – Вип. 4. – С. 93–97.

1084. Український Сократ – Григорій Савич Сковорода : пам'ятка читачеві / уклад.: Н. П. Полях, Л. О. Сашкова ; заг. ред. О. А. Марченко. – Харків : Смальта, 1995. – 24 с.

1085. Ушкалов, Л. В. Григорій Сковорода : семінарій / Л. В. Ушкалов. – Харків : Майдан, 2004. – 876 с.

1086. Ушкалов, Л. В. Сковородіана Дмитра Чижевського / Л. В. // Медієвістика : зб. наук. пр. / Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка, Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова ; [редкол.: О. Александров (відп. ред.) та ін.]. – Одеса, 2002. – Вип. 3. – С. 149–165.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А	
Абашник В.	251,
Аксініна І.	845,
Александров О.	1087,
Александрович Т.	299, 846, 847,
Алексєєнко А. П.	300,
Алексєєнко Н. М.	301, 640, 848, 849,
Алексюк А. М.	211,
Альчук М. П.	40,
Алтухов В. А.	641,
Аляєв Г. Є.	302,
Андрієвський Л. І.	114,
Андрущенко В. П.	603,
Андрущенко В. Я.	31,
Андрушко В.	303,
Андрущенко О. А.	80,
Антонець Н. Б.	796, 826,
Анучина Л. В.	304,
Арестова Т.	41,
Арут.нян В. Л.	305,
Астахова В. І.	236, 701, 903,
Афанасенко В. С.	601,
Б	
Багалеї Д. И.	35, 212-214, 306, 307,
Бажан М. П.	26,
Бажинов І. Д.	308,

Бакаї С. Ю.	215-219, 264, 642-646, 772, 851-853,
Балабуха К. Х.	42, 220-222,
Балбенко С. Ю.	536,
Барабаш Ю. Я.	43-45, 309, 854-857,
Баранівська В. Ф.	647,
Баратова Т. В.	27,
Бардінова В. Д.	82, 693, 766, 774, 791,
Батюк Н. О.	3, 224,
Беззабарна А. В.	648,
Безобразова Л. Л.	82, 693, 766, 774, 791,
Белашова Т. В.	64, 92,
Белебеха О. І.	225,
Бєляєва А. А.	1004,
Береговий М. Н.	46,
Бережна С. В.	650-652,
Бєреза І.	858,
Бєрезівська Л. Д.	796, 826,
Бєрежний І.	226,
Бєркович Е. С.	1076, 1077,
Бєтко І. П.	859,
Бикова Т.	310,
Бичко А.К.	311-313,
Бичко І. В.	311-313,
Бишовець В. Є.	48, 77, 127, 128, 141, 164, 203, 303, 314, 322, 331, 335, 347, 351, 356, 378, 395, 410, 416, 426, 433, 463, 471, 472,

	486, 494, 515, 522, 525, 546, 554, 573, 625, 626, 629, 715, 747, 803, 805, 856, 879, 901, 930, 941, 1066, 1070,
Біланюк П.	314,
Біленко Т.	315,
Білер О.	860, 861,
Білецька С. В.	763,
Білецький В.	316-318,
Білик В. М.	653, 763,
Білич Т. А.	319,
Білодід В.	320, 321,
Білодід Ю. М.	427,
Білоус О. П.	1051,
Білоус П. В.	862, 1051,
Білоусова Л. І.	724,
Блохин Д.	47,
Блошенко О. І.	654,
Бовсунівська Т.	322, 863, 864,
Богатирьова К.	865,
Богосвятська А.-М.	866,
Бойко А. М.	82, 693, 766, 774, 791,
Бойко М. П.	323,
Бойко О.	655,
Бойко Ю. Г.	48, 623,
Бойчук Ю. Д.	656,
Бокоєва Л. А.	324,
Бокшань Г.	867,
Бондар П. Т.	228,
Бондар С. В.	49, 325, 533,
Бондарчук Л.	50,
Бордукова Н. В.	868-872,
Борзенко О. І.	873,
Борисенко Н. О.	326, 763,
Борисова Т. М.	246-248,
Боровський Л.	51,
Бородій М.	52,
Боченко О. В.	657,
Боярська-Хоменко А. В.	659,
Будугай О.	327, 660,
Бузький М. П.	311,
Булат Т.	874,
Булатов М. А.	168,
Бурма Г. В.	328,
Бутенко В. Г.	112,
Бутова Ю.	329,

Бучило Л.	330,
В	
Вавілова І. В.	661,
Вайскопф М.	331,
Вакуленко С. В.	53, 332, 611, 875, 876, 1080,
Валявко І.	333-335,
Вандышев В. Н.	336, 1040,
Варенікова О. В.	877,
Варламов А. П.	883,
Варшавська Е. А.	662,
Васильєва О. В.	663,
Васильєва С. О.	337,
Васянович Г. П.	338, 339,
Вегера О.	340,
Величковська Ю.	878,
Верба Г.	879, 880,
Вербицька М.	664,
Вершинин В.	665,
Відченко А. Г.	666-668,
Вільчинська С.	342,
Вітер Р.	55,
Владимирова В.	882,
Внукова І. П.	670,
Вовк Л. П.	56,
Вовк П. К.	72,
Возіанов М. К.	27,
Возняк М.	343,
Волинка Г. І.	756,
Волович В. І.	598, 601, 605, 606,
Волочай О.	100,
Вольянська С. Є.	671,
Воропай О.	345,
Г	
Гавриленко А.	229,
Гавришенко В. М.	847,
Галаур С.	230,
Галацька В.	884,
Галич О. А.	885,
Галушко М.	889,
Гамалій Г. І.	1078,
Гандзель М.	346,
Гармаш Л.	450,
Гармаш С. А.	722,
Гарник І.	347,
Гаряча Н. М.	672,
Геник-Березовська З.	57,
Герасименко Л. В.	348,

Герус Л. Г.	673,
Глива Є.	349,
Глотов Б.Б.	350,
Гнатенко П.	351,
Гнатюк Л.	674, 675, 984,
Говорун А. В.	666, 676-679,
Голикова О. Є.	886,
Голіченко Т. С.	352,
Головаха І. П.	353, 354,
Головиченко Г. Т.	606,
Головченко Н. И.	598,
Голубєв В. В.	680,
Голубнича Л. М.	681,
Голубнича Л. О.	231,
Голубничий Л. П.	19, 20, 38, 39, 887,
Горбунова Д. С.	355,
Гордій Н. М.	682,
Горлач Н. И.	598, 605, 606, 605,
Горський В. С.	356-360, 599, 600,
Грабовський В.	58, 59,
Градовський А.	889,
Гребенна Г. П.	683,
Гребенна П. П.	361,
Грибков Т.	364,
Грибкова Ю.	364,
Григор'єв В. Й.	602,
Григор'єв С.	781,
Григорова Л. С.	684,
Григорчук Ю.	893,
Грінченко Г. В.	685,
Грицай О. Н.	367,
Гриценко М. С.	781,
Гришин І. Я.	368,
Гром'як Р. Т.	894,
Грушевський М.	72,
Губа А. В.	686,
Губернський Л. В.	604, 608,
Гужва О. П.	369-372, 895,
Гузенко Г. М.	804,
Гулий К.	896,
Гурець Н. Т.	687,
Гусарчук Т.	897,
Гусаченко В.	373,
Гусєв В. І.	359, 600, 756,
Гусєва Д.	688,
Гусленко Р.	898,
Д	
Данилевский Г.	232, 233,

П.	
Данилюк М. М.	234,
Даценко О.	689,
Дегтяр О.	899,
Демченко А. В.	900,
Демченко С.	690,
Дем'янчук В. М.	73,
Денисенко В.	374,
Дерев'янка Т. М.	375,
Деркач Б. А.	9, 12, 13, 18, 32,
Дзеверин О. Г.	691, 764, 833, 1081,
Дзеверін І. О.	14, 442, 683,
Дига Н.	692,
Дігтяр С. І.	376,
Діденко Л. В.	377,
Дмитренко К.	74,
Дмитренко Т. О.	694,
Дмитрієнко Ю. М	75,
Добко Т.	1082,
Довбня Л.	901,
Довга Л.	378, 379,
Дольська О. О.	380,
Донченко Л. І.	695,
Допіра Н. В.	381,
Дорошко І. І.	696-698,
Доценко А. М.	699, 711,
Доценко В. І.	902,
Доценко І. І.	382,
Драч І. Ф.	76,
Дроботенко М. О.	700,
Дудко Д. М.	77, 78, 235-237, 383, 384, 701, 903,
Дунай П.	94,
Дутчак Г.	385,
Дяків О. Ю.	944,
Дяченко К. А.	386,
Е	
Євтушенко А.	1080,
Емурлаєва Е.	904,
Ердман Пандзіч Е.	905,
Є	
Євдокимов В. І.	645, 702, 830,
Єрмола А. М.	769,
Єфімець О. П.	79, 387-391, 560, 703-707, 830,
Ж	
Жиленков А. И.	80, 81,
Жуковський А.	83,

Жулинський М.	36, 37,
Журенко Л. О.	708,
З	
Завгородня Н.	238,
Завгородько Л. В.	392,
Завітний С. О.	393, 394,
Загребельна Л. С.	662, 906,
Загрібельний О. М.	907,
Загрішчук І. Д.	908,
Задорожна Л. В.	757,
Заїченко Г. А.	542,
Закидальський Т.	395, 396,
Залеська-Онишкевич Л. М.	874,
Залимська Н. Д.	27,
Захара І. С.	397,
Захарова В.	709,
Зварич В.	909,
Зеленина Е.	239,
Зеленогорський Ф. А.	84,
Зеленская Д.	240,
Зеленська Л. Д.	710,
Зеньковский В. В.	398,
Зильберштейн А. И.	711,
Зінченко Н. І.	910,
Золотухіна С. Т.	407, 712-714,
Зоря В. Д.	724,
Зосімова О. В.	911,
Зуб Т. С.	85, 241,
Зубалій О. Г.	86,
Зубов В.	242,
Зязюн І. А.	87, 715,
И	
Иваньо И. В.	34, 399,
Иовчук М. Т.	632,
Йосипенко С.	406, 1010,
І	
Іванова К.	716,
Іваньо І. В.	14,400-403, 913,
Івахненко Л.	717,
Іващенко О. В.	914, 915,
Івченко А.	373, 454, 529, 548, 634, 896, 957, 1033, 1037, 1046,

Ільїн В.	404,
Іноземцева С. В.	718,
Іонова О. М.	719, 720,
Ісасв В. Д.	405,
Іщенко Т. В.	1048,
К	
Кабусь Н. Д.	407,
Казанжи О.	916,
Калашник В. С.	917,
Калашнікова Л. М.	722,
Каліна К. Є.	723, 724,
Кальний І. І.	542,
Калюжний А. Є.	408, 409,
Канак Ф. Г.	410 411,
Каналюк В.	918,
Кандюк-Лебідь С.	89,
Карівець І.	412,
Карман Р.	725,
Карпанюк М. П.	919,
Карпенко О. П.	413,
Катвицький Р.	90,
Катериніна А.	91,
Каустов А.	414,
Кашуба М. В.	34, 415-421,
Кезир О. В.	422,
Кирей Р.	92,
Кирик Д. П.	423, 424,
Кирилюк Є. П.	956,
Кисельов М. Г.	425, 426,
Кислашко О.	726,
Кислюк К. В.	599,
Клепо С. Ф.	428,
Клисакова А.	429,
Книженко М.	430,
Коваленко О.	93, 243,
Коваленко О. П.	920,
Ковалівський А. П.	1076, 1077,
Ковалинський М. І.	94
Коваль Н.	827,
Ковальова О.	252,921,
Ковальчук І.	922,
Ковальчук Л. А.	95,
Козир О. В.	923,
Козій Д.	431,
Козлова А. Г.	924, 925,
Козубенко Л. М.	66,
Кокукало Н.	96,

Колесов В.	432,
Колодна А. І.	926,
Комаренко Н. В.	97,
Компан О.	98,
Кондратьєва Т.	99,
Кондрашова В.	433,
Конон В. М.	434,
Константинов Ф. В.	399,
Копилова В.	727,
Корабльова Н. С.	435,
Корж Г. В.	436-438,
Корж Н. Г.	927,928,
Корж П. Я.	929,
Корженко В. В.	439, 440,
Корогодський Р. М.	1065,
Короливський С. М.	288,
Корпанюк М. П.	65, 94, 100, 101, 441, 758, 930-932,
Корчинська Т.	1083,
Коскин В.	131,
Кострюкова Л.	351,
Костюк Г. С.	442,
Костюченко В.	443,
Котяш О.	933,
Коцур В. П.	47, 89, 94, 101, 107, 109, 120, 138, 176, 310, 321, 346, 364, 412, 421, 441, 444, 460, 474, 479, 505, 610, 636, 728, 758, 767, 818, 829, 840, 846, 865, 867, 878, 893, 898, 909, 934, 970, 979, 1003, 1012, 1014, 1028, 1073, 1079, 1084,
Кочубей Т.	102,
Кравченко О.	444,
Кравченко Т.	103,
Кравчук О.	445,
Краснопольська Р. А.	446,
Краснящих А.	244,
Красюк С.	245,
Кремень В. Г.	2, 7, 17, 447, 598, 601, 605-608, 721, 776,
Кривуля О. М.	362, 363, 383, 448,

	516, 559, 561, 616,
Кривуля Т.	449,
Крилова С.	450,
Кримський С. Б.	76, 935,
Крип'якевич І.	88, 153,
Криса Б. С.	936,
Крисаченко В. С.	451,
Кріцак І.	452,
Кромченко О.	104,
Круть П.	453,
Крушинський А.	105,
Кузнєцов О.	454,
Кузнєцова О.	729, 937-939,
Кузьменко В. І.	940,
Куйбіда В.	941,
Култаєва М. Д.	75, 132, 133, 207, 215, 231, 269-271, 300, 304, 337, 355, 369-372, 380, 381, 386, 388-393, 428, 436-438, 447, 455-459, 469, 475, 476, 510, 540, 558, 564, 565, 567, 597, 647, 650-652, 655, 656, 658, 677, 684-686, 696-698, 700, 703-706, 714, 718, 720, 723, 733, 750-752, 760, 762, 775, 777, 778, 782-784, 795, 798, 800, 821, 822, 830, 836, 852, 914, 915, 1021, 1022,
Кульчицька О. О.	942,
Купцова Т.	460,
Курашова В. О.	730,
Курок О. І.	757,
Кучер Л. Г.	943,
Кучеренко О.	461, 731,
Л	
Лазарович В. В.	944,
Лапацька Г. Т.	732,
Лапікур В.	106,
Лапікур Н.	106,
Ласло-Куцюк М.	462, 945,
Лащик Є.	463,
Лебедева В. В.	733,
Левківський М. В.	734, 735,

Левченко В. В.	405,
Левченко Л. С.	736,
Левченко Н.	464-467,
Лесик О.	946, 947,
Лисенко В. О.	883,
Лисенко Л. В.	737,
Лисий І.	468,
Лисиченко Л. А.	948, 949, 1059,
Лисиченко Л. Д.	262, 267,
Литвиненко Р.	107,
Литвиненко Т. А.	469,
Литвинов В.	470, 471,
Лихвар І. І.	738,
Логвиненко О.	472,
Лозова В. А.	56, 60, 79, 139, 155, 169, 216, 243, 263, 268, 326, 328, 348, 453, 537, 624, 641, 644, 646, 649, 653, 654, 661- 664, 668, 670, 671, 672, 676, 678, 681, 682, 694, 695, 702, 710, 712, 713, 716, 719, 722, 729, 736-738, 754, 759, 769-771, 773, 779, 780, 785, 792-794, 804, 807, 808, 811, 816, 819, 828, 831, 832, 837, 838, 841, 842, 887, 1005, 1006, 1018,
Лосев А. Ф.	473,
Лук'яненко Д.	474,
Лупейко О.	950,
Лустенко А. В.	739,
Луцька Ф. Й.	951,
Любар О. О.	2, 7, 17, 721, 740-744,
Любченко В. Г.	745,
Ляшевська А.	746,
Ляшенко Л. І.	108,
М	
Мазоха Г.	109,
Мазоха Д.	747,
Мазуренко І.	110,
Мазуркевич О. Р.	3, 249, 250, 952,
Максимчук С.	21,
Маленко О. О.	475, 748,
Малинка М. М.	65,

Малихіна О. Є.	476,
Малкова Л. А.	477,
Малютіна Н.	953,
Мамалуй О.	251,
Манженко В. П.	478, 479,
Мануйлов С. М.	560,
Маремпольський В. Ф.	111,
Марія Г. Б.	480,
Марія К.	481,
Марков А. П.	482, 483,
Мартиненко В. Ф.	112,
Мартич Р.	484,
Марченко О. А.	1085,
Марченко О. В.	485, 589,
Матвєєва Т. П.	954,
Матвиєнко С.	955,
Матковська І. Я.	361, 486, 487,
Матюхіна О. А.	350,
Махінчук М. Г.	113, 114,
Махновець Л. Є.	115, 956,
Маценко Ж.	116,
Мегентесов С.	957,
Медведєв Ф. П.	958,
Мезенцева В. О.	749,
Мельник В.	117,
Мельник Я.	1010,
Мельників Р.	252, 253,
Мєшков В. М.	488,
Микитась Н. Д.	118,
Микитюк О. М.	645, 750-752, 769,
Миленька Г. Д.	959,
Митрович К.	489, 490,
Митюров Б. Н.	781,
Михайловська М.	491,
Мицай Н. І.	41, 55, 67, 68, 74, 90, 103, 119, 147-149, 160, 161, 194, 195, 299, 329, 340, 366, 429, 430, 445, 449, 452, 460, 481, 492, 493, 539, 562, 579, 613, 665, 860, 861, 890, 966, 983, 989, 992, 1047,
Мишанич О.	36, 120, 960-962, 1054,
Мінцис Е. Є.	942,
Мірошніченко В.	492,

Міщенко О. А.	753,
Мкртічян О. А.	754,
Множинська Р.	755,
Мовчан Р.	121,
Можейко І.	255,
Мозгова Н. Г.	594, 756,
Моргун Ю.	493,
Моренець В. П.	945,
Мороз І.	494,
Мосіяшко В. А.	757,
Мостова Л. Б.	963,
Муромцева О. Г.	965, 1039,
Н	
Набитович І.	504, 575,
Навальна М.	1084,
Нагнибіда М.	850,
Надтока О.	495,
Надольний І. Ф.	603, 604,
Найдьонов О. Г.	496,
Наливайко С.	122,
Намилостива Ю.	966,
Немировська Л. І.	759,
Немченко І. В.	967,
Немченко Г. В.	497,
Несвятипаска М. А.	498,
Нестеренко І. В.	968,
Нестерова О. А.	964,
Нечепоренко Л. С.	265, 657, 843,
Немцова В. С.	969,
Ніженець А.	124, 256-259,
Никитюк Л. В.	760,
Нікітіна В.	126, 970,
Ніколенко О. М.	971,
Нічик В. М.	46, 48, 49, 54, 73, 76, 83, 84, 118, 127, 141, 162, 164, 203, 210, 303, 314, 322, 331, 335, 341, 347, 352, 352, 356, 357, 378, 395, 397, 400, 409, 410, 416, 418, 423, 424, 426, 431, 433, 462, 463, 471, 472, 482, 486, 489, 490, 494, 499-503, 515, 520-523, 525, 544, 546, 554, 555, 557, 571-573, 577,

	580, 620, 625, 626, 629, 715, 747, 803, 805, 856, 879, 901, 919, 926, 930, 936, 941, 973, 975, 1031, 1066, 1070,
Новикова Л. И.	1004,
Нога Г.	128, 129, 504,
О	
Оберраух-Мельничук М.	505,
Огородник В. В.	506,
Огородник І. В.	166, 506, 507, 533,
Ойзерман Т. И.	632,
Оксенич О.	130,
Олексенко О. А.	761, 972,
Олефіренко Н. В.	724,
Олійник Б.	131,
Омельченко А. В.	508,
Орлянська Т.	509,
Осипов А. О.	511, 512
Острин Д. Х.	514,
Охріменко О. Г.	973,
Охріменко О. М.	974,
Охріменко П. П.	975-977,
П	
Пазенок В. Г.	515,
Паласюк Г.	978,
Панасенко Т. М.	70, 892,
Пангелова М.	979,
Панков Г. Д.	516,
Панчук Л.	135,
Параскевич П. К.	980,
Пархоменко І.	136,
Пасько І. Т.	112,
Пашук А. І.	517,
Пелешенко Н. І.	981,
Пелешенко Ю. В.	982,
Перепеляк І. М.	137,
Петренко Г. Г.	139,
Петров В.	140, 141,
Петрушенко В. Л.	513,
Пивоваров В. М.	142,
Пилипенко Н.	983,
Пименова В.	518,
Півторак Г.	984,
Піддубна Н. В.	262,
Пільчук І. І.	26, 143, 144,

Пінчук Т. С.	985,
Пісоцький В.	519,
Пістрий І. В.	520,
Піч Р.	145, 521, 522, 1010,
Плиско Л. М.	283,
Погорілий С.	523,
Погребенник В. Ф.	986, 987,
Погребенник Я. М.	988,
Подольська Є.А.	524,
Покотило К.	767,
Поліщук Н.	525, 526,
Поліщук Ф. М.	146,
Половинкін О.	147,
Положій Т.	148, 149,
Поляков А. В.	398,
Полях Н. П.	1085,
Поляшенко І.	989,
Пономапр Г.	150,
Попов П. М.	151, 990,
Попова Л. Д.	263-265, 768-772,
Попова О. В.	773,
Попович М. В.	76, 527, 528,
Посохова Л. Ю.	266,
Почтар К.	152,
Прокопенко В. Д.	64, 97, 124, 158, 274, 276, 308, 353, 434, 499, 517, 529, 541, 570, 583, 894, 913, 928, 951, 958, 988, 994, 1056,
Прокопенко І. Ф.	56, 60, 139, 155, 169, 216, 243, 263, 267, 273, 287, 348, 407, 458, 530, 624, 646, 649, 653, 654, 662, 666, 667, 669, 672, 678, 680, 681, 682, 694, 712, 722, 736, 737, 759, 770, 773, 775-779, 788, 789, 792-794, 804, 807, 811, 816, 819, 828, 837, 841, 842, 887, 920, 1005, 1006, 1018,
Прокопов Д. Є.	531-533,
Просалова В.	993,
Прохоров А. М.	165,
Пташний О. Д.	779,

Пузирьова Н. В.	780,
Путятіна К.	268,
Пуха І. В.	781,
Р	
Радзикеви́ч В.	153,
Радіоненко Т.	970,
Радіонова І. О.	782,
Радіонова Н. В.	269-271, 458, 783,
Радченко Л. П.	534,
Разуменко О. О.	784,
Райчук М. І.	785,
Ранюк Ю.	272,
Редько М.	535,
Резніченко І.	154, 786,
Решова В. І.	787,
Рзаєв Ш. Р.	788,
Рибалко В. К.	536, 598,
Рибалко Л. С.	537, 789, 790,
Рибка О.	538, 539, 992, 993,
Рик С. М.	66,
Рильський М.	850,
Рогова О. Г.	540,
Рогович М. Д.	541,
Роман Н. М.	792,
Романець А. В.	544,
Романовська А. І.	543,
Романько В. І.	155,
Роменец А. В.	545, 546,
Россоха І. М.	547,
Ростовцев Ю. А.	473,
Ротова Н. Г.	995,
Рубан А. Г.	156,
Руденко Д.	548,
Русин М. Ю.	166, 507, 533,
Рязанцева Т. М.	996,
Рященко Д.	86,
С	
Сабадуха В. О.	112,
Савінов Р. Г.	997,
Савченко О. Д.	998,
Саган В. Ф.	157,
Сагатовський В. М.	542,
Сапеляка С.	252,
Сарбей В. Г.	158, 999,
Сашкова Л. О.	1085,
Свириденко О. Г.	1000, 1001,
Свириденко О.	65, 549,

М.	
Світлична Г. Л.	550,
Світлова К.	160,
Сидоренко І. І.	793, 794,
Симонок В. П.	1002,
Симчич М.	551,
Сирцова О.	552-555, 1003,
Сия, (мастер)	556,
Сігов К. Б.	557,
Сідельникова І. В.	534,
Сімон І. А.	558,
Сінопальнікова Н. М.	795,
Сіроштан М. А.	274,
Скибінський А.	161,
Сковорода Г. С.	2-39,
Скотний В. Г.	563,
Слепцова О. В.	1005,
Смагін В. І.	169, 797,
Соколова А. В.	1006,
Соколова С.	170,
Соколовський В. І.	276,
Соловйова Ю. О.	798,
Солонська Н.	171,
Сотниченко П. А.	799,
Сошніков А. О.	564, 565,
Спасская Н.	275,
Спіцин В. В.	800,
Сподарець М.	1007,
Ставинська Р. А.	1076,
Стадниченко В. Я.	123, 173-175, 277, 278,
Стартій Я.	801,
Стасевська О. А.	304,
Стасевський С. Б.	1008,
Стельмахович М. Г.	740-744, 802, 803,
Степаненко І. В.	566, 567,
Степаненко М. І.	1011,
Степовик Д. В.	1009,
Степул О. Л.	804,
Стогній Г.	568,
Стогній І. П.	52, 97, 124, 145, 156, 158, 163, 274, 276, 279, 308, 315, 320, 325, 333, 333,

	353, 354, 379, 401, 404, 408, 411, 417, 425, 432, 434, 470, 487, 499, 500, 517, 526, 528, 531, 541, 549, 553, 569-571, 576, 581, 583, 587, 635, 638, 639, 692, 709, 755, 799, 801, 805, 809, 858, 863, 880, 882, 888, 894, 897, 905, 913, 917, 922, 928, 932, 935, 951, 953, 958, 962, 978, 988, 994, 997, 1001, 1007, 1009, 1013, 1053, 1053, 1056, 1072,
Столярова Г.	176,
Стороженко Т. В.	853,
Стратій Я. М.	46, 48, 49, 54, 73, 77, 83, 84, 118, 127, 128, 141, 162, 164, 203, 210, 303, 314, 322, 331, 335, 347, 352, 356, 357, 378, 395, 397, 409, 410, 416, 418, 423, 426, 431, 433, 462, 463, 471, 472, 486, 489, 490, 494, 501, 515, 520-523, 525, 544, 546, 554, 555, 557, 571-573, 580, 620, 625, 626, 629, 715, 747, 803, 805, 856, 859, 879, 901, 919, 926, 930, 936, 941, 973, 975, 1010, 1031, 1066, 1070, 1074,
Струманський В. П.	574, 806,
Субота В.	280-283,
Субота М.	1012,
Сулима В.	575,
Сулима М.	36, 37, 1013,
Сумцов М. Ф.	177,
Сухомлинська О. В.	643, 796, 826,
Т	

Табачковський В. Г.	312, 576,
Табачников І. А.	178, 577,
Таборит М.	179,
Танько Т. П.	20, 39, 807, 964,
Тарасенко М. Ф.	61, 166, 507,
Тарелкін Ю. П.	578,
Тарнашинська Л.	1014,
Тахо-Годи А. А.	473,
Терещенко І. А.	808,
Тетерина-Блохін Д.	809,
Тимошенко О. Г.	579,
Тимошик В.	182,
Тимошик М.	181,
Тимченко В. Д.	78 ,95, 111, 205, 221, 222, 224, 253, 324, 367, 387, 440, 456, 496, 497, 536, 566, 612, 640, 679, 687, 699, 739, 745, 768, 790, 797, 806, 810, 817, 820, 834, 849, 876, 877,884-886, 895, 900, 902, 906, 910, 921, 924, 927, 929, 937, 940, 942, 944, 948, 949, 954, 963, 965, 967, 969, 974, 977, 980, 985, 991, 998, 1002, 1015, 1015, 1019, 1025, 1034, 1049, 1055, 1067, 1071, 1075,
Тимченко Г. Ф.	787,
Титаренко Л.	183,
Тихонович В. М.	810,
Тичина П. Г.	184,
Тишик О. А.	811,
Ткаченко Д. І.	185,
Ткаченко Л.	186, 187, 765, 812-814,
Ткаченко О. Г.	1016, 1017,
Ткаченко О. О.	580,
Ткаченко Т. В.	815, 1018,
Ткачук В. М.	1019,
Ткачук Л. В.	816,
Ткачук Л. П.	817,
Ткачук О.	581,

Токмань Г. Л.	758, 818, 1020,
Толстенко С. М.	1021,
Толстых В. И.	1004,
Триняк М. В.	1022,
Трофимчук М.	188,
Троцько Г. В.	217, 264, 730, 753, 763, 815, 819-822, 964,
Троян А. Т.	1023,
Туляков О. О.	824, 825, 1024,
Турган О. Д.	1025,
Туренко Н. М.	795,
У	
Удод Г.	582,
Ульяновський В.	189,
Уманець О. В.	304,
Уманська Т.	1026,
Усатенко Г.	1027,
Уткіна Н. Ф.	583,
Ушкалов Л. В.	5, 10, 11, 16, 22, 23, 29, 30, 42, 53, 70, 87, 129, 134, 142, 190-192, 223, 253, 284-286, 332, 350, 375, 384, 413, 422, 464, 466, 485, 508, 530, 534, 538, 574, 584-593, 611, 621, 622, 627, 825, 848, 857, 862, 869, 871, 872, 873, 875, 892, 907, 911, 923, 925, 969, 971, 976, 981, 982, 996, 1008, 1016, 1023, 1024, 1028-1046, 1050, 1054, 1080, 1086, 1087,
Ф	
Фадеева Т. О.	828,
Федів Ю. О.	594,
Федоренко Д. Т.	740-744,
Федорчук Л.	595,
Федотова Т.	596,
Федчун Н.	193,
Фельдман О. Б.	597,
Фесенко О.	829,
Фірсова Т.	194,
Фомін В. В.	831,
Фрізман Л. Г.	301, 465, 868, 870, 995, 1017,

Х	
Хамітов Н.	450, 609,
Хамлюк Н.	1047, 1048,
Харченко Л.	610,
Харченко Т.	832,
Хашдеу А.	611,
Хижняк З. І.	833,
Хмелюк М. М.	1049,
Хоменко Г. І.	612, 1050,
Хоткевич Г. М.	196,
Ц	
Циганенко В. Л.	172,
Цикін В. О.	578,
Цимбалюк М.	1052,
Ч	
Чайка П.	613,
Чернега Т. М.	614,
Чернишов В. В.	615-618,
Черноморець Ю.	619,
Черпухова К.	1053,
Чечель Л.	197,
Чиж О. Н.	834,
Чижевський Д. І.	620-622, 1054,
Чуб Д. В.	623,
Чуркіна В.	835,
Чухонцева Н. Д.	1055,
Ш	
Шабатін П. Ю.	64, 124, 274, 276, 308, 353, 401, 434, 499, 517, 541, 570, 583, 799, 894, 913, 917, 928, 951, 952, 958, 988, 994, 1009, 1056,
Шабліовський Є. С.	956, 1057,
Шаповал Л. М.	624,
Шаров І.	167,
Шаян В.	198,625,
Шевченко В.	94,290,626-628, 1078,
Шевченко З.	1058,
Шевченко Л. І.	1059,
Шевчук В. А.	199-202, 629,
Шевчук В. О.	28, 291, 1060,
Шевчук Т.	1061-1064,
Шепітько Н. П.	836,
Шерер С.	203,
Шерех Ю.	1065,

Шибанов Г.	292,
Шиловцева Н. В.	804,
Шинкарук В. І.	14, 24, 25, 34, 64, 97, 124, 129, 274, 276, 308, 353, 434, 499, 517, 541, 570, 583, 894, 913, 917, 928, 951, 952, 958, 988, 994, 1009, 1056, 1066,
Шишкова Л. А.	1067,
Шкира О.	1079,
Шкуринов П. С.	630,
Шлемкевич М.	204,
Шостак О.	1068,
Шреер-Ткаченко А. Я.	912, 1069,
Штейн Г.	124,
Штефан Л. А.	79, 91, 99, 268, 326, 328, 453, 509, 537, 641, 644, 648, 659, 661, 663, 664, 667-669, 671, 688, 695, 710, 713, 716, 719, 727, 729, 738, 746, 754, 771, 780, 785, 798, 808, 831, 832, 837, 838,
Штраймиш Р. І.	1076,
Шубенко Н.	631,
Шудря М.	123, 1070,
Шумська О. О.	838,
Шупта Д. Р.	205, 293,
Шупта-В'язовська О. Г.	1071, 1072,
Щ	
Щербак І. М.	795,
Щербак С. В.	839,
Щербина О.	840,
Щипанов І. Я.	632,
Э	
Эрн В. Ф.	206,
Ю	
Юдкін-Ріпун І.	633,
Юркевич О.	634,
Юр'єва К. А.	344, 841,
Юрчук О.	1073,
Юткало С. Ю.	207,
Юхименко Н.	635, 636,
Я	
Ягодзінський С.	637,

М.	
Яковенко Г. Г.	208,
Якушко Н. М.	842, 843,
Янів В.	209,
Яранцева Н. О.	1074,
Яременко В. В.	26, 31,
Ярещенко А. П.	1075,

Ярмиш Г.	294-297,
Ярмусь С.	638,
Ярошенко Л.	639,
Ярцев І. С.	210,
Ятченко А. Д.	844,

Пам'ятник Григорію Сковороді в м. Харкові

Пам'ятник Г. С. Сковорода у **стіні** Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковорода

Стела Г. С. Сковороді в Харківському національному педагогічному університеті. Скульптор Д. Г. Сова.

Батьківська хата Г. Сковороди (с. Чорнухи Полтавської губернії)

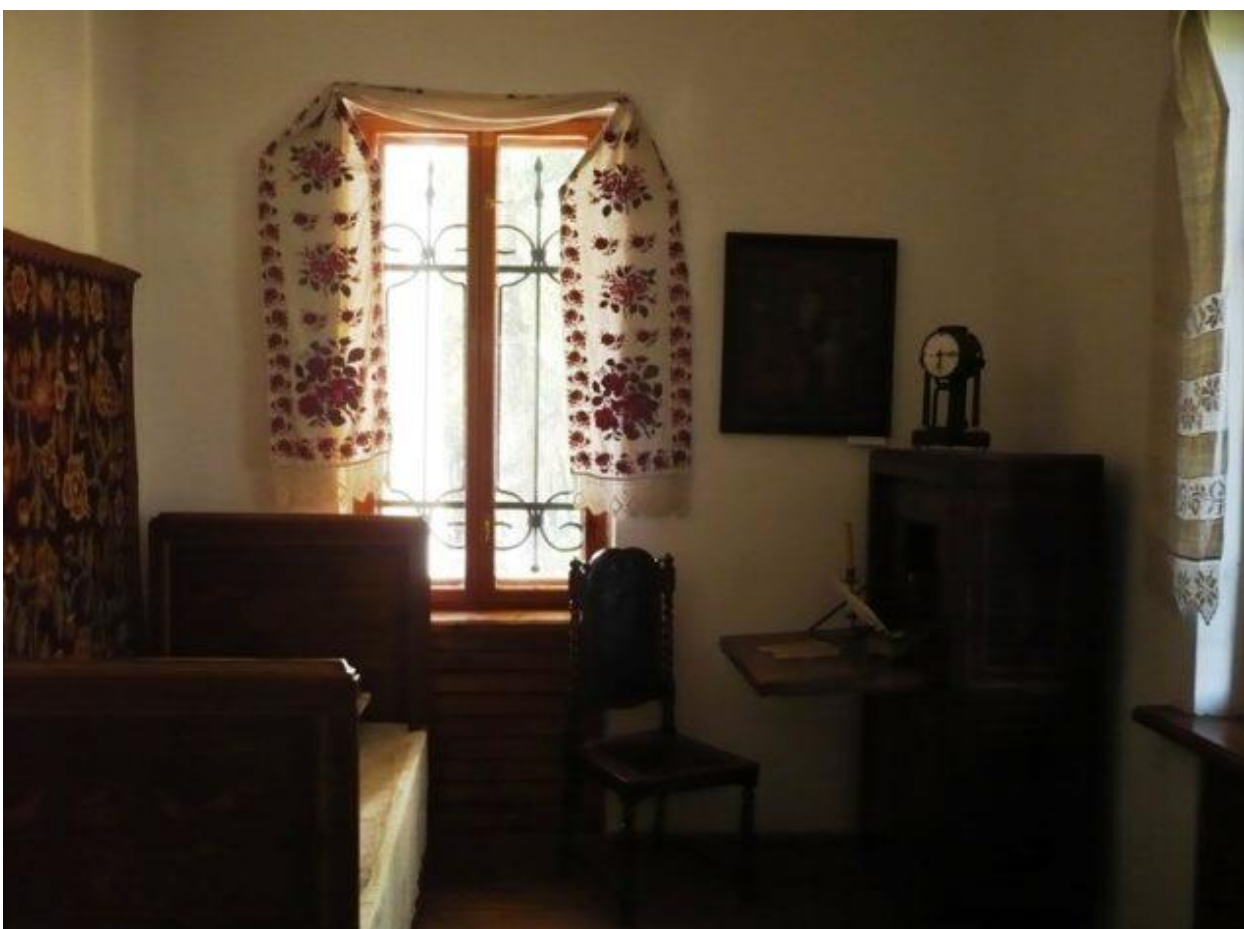
Будинок в якому жив Г. С. Сковорода під час перебування в Бабах
(Харківська область – уточ. ред.)
(малюнок В. Шерстюка, 1972 р.)

Відкриття Державного музею-заповідника Г. С. Сковороди в с. Сковородинівці Золочівського району Харківської обл. (1972 р.)

Національний літературно-меморіальний музей імені Г. Сковороди в с. Сковородинівка

Кімната Сковороди (фото з сайту ukraineson.livejournal.com)

Скрина Сковороди (фото з сайту ukraineson.livejournal.com)

Дуб-велетень, під яким любив працювати Г. С. Сковорода, в Іванівці на Харківщині (сучасна назва села — Сковородинівка)

Криниця Сковороди (фото з сайту ukraineson.livejournal.com)

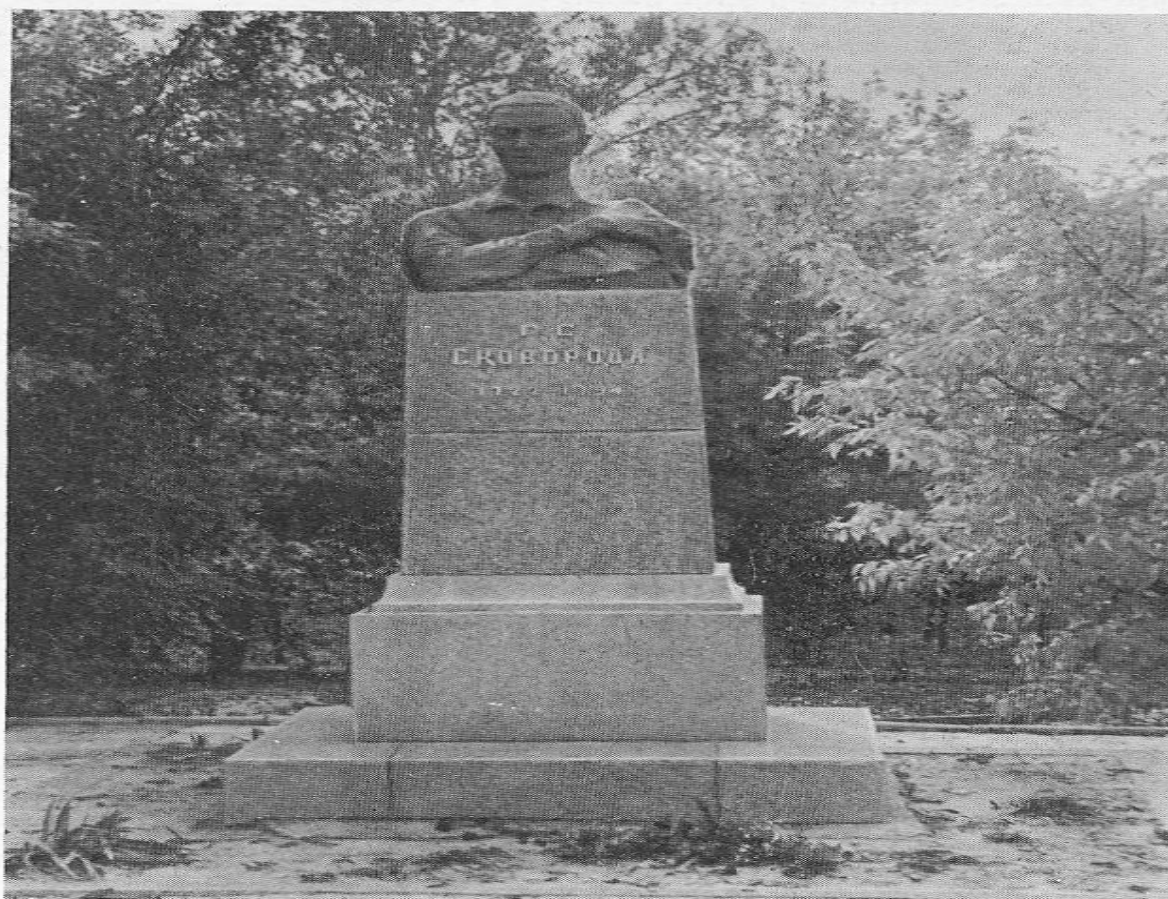
Криниця Григорія Сковороди в Бабах
(малюнок В. Шерстюка, 1972 р.)

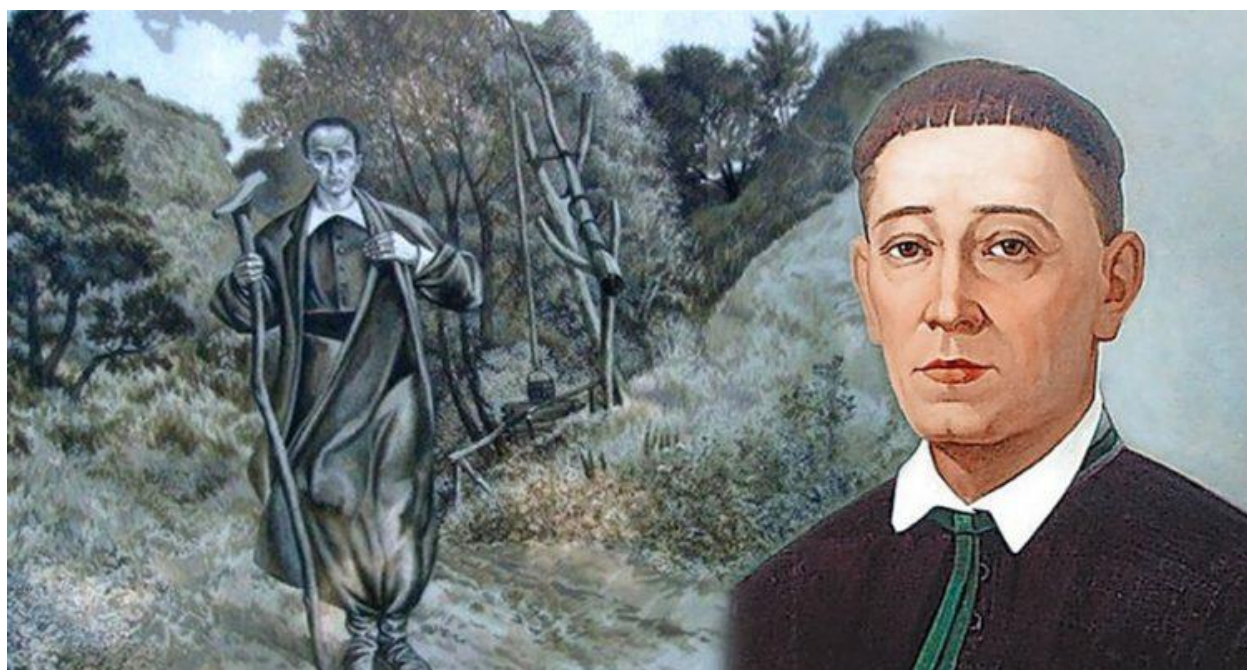
Будинок у Сквородинівці, в якому вмер Г. С. Скворода.

Могила Григорія Сквороди (с. Сквородинівка, Харківська обл.)

Пам'ятник Г. С. Сковороді в селі Сковородинівці Золочівського району Харківської області.

Ми не претендуємо на авторство розміщених матеріалів. Ми тільки конвертуємо у зручний формат матеріали з мережі Інтернет, які знаходяться у відкритому доступі. Якщо ви являетесь володарем авторського права на будь-який розміщений у нас матеріал і маєте намір видалити його, зверніться для узгодження до адміністратора сайту.